

**Univerzitet u Tuzli
Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet**

I CIKLUS STUDIJA

STUDIJSKI PROGRAM: LOGOPEDIJA I AUDIOLOGIJA

u primjeni od 2012/13 akademske godine

Tuzla, juli 2012. godine

UNIVERZITET U TUZLI

SENAT

Broj: 03-6202-4/11

Tuzla, 15.07.2011. godine

Na osnovu člana 59. stav (1) tačka e) Zakona o visokom obrazovanju („Sl. novine TK“ broj: 8/08, 11/09 i 12/09), a u vezi sa članom 118. istog Zakona, člana 75. stav (1) tačka 18) Statuta Univerziteta u Tuzli broj: 03-8409/09 od 21.10.2009. godine i Odluke o izmjenama i dopunama Statuta Univerziteta u Tuzli broj: 03-9035-1/10 od 24.11.2010. godine, Prijedloga Naučno-nastavnih vijeća fakulteta, Senat Univerziteta na sjednici održanoj 15.07.2011. godine, donio je

ODLUKU

o usvajanju inoviranih studijskih programa prvog ciklusa studija na fakultetima Univerziteta u Tuzli sa početkom primjene od ak. 2011/12. godine

I

Usvajaju se inovirani studijski programi prvog ciklusa studija na fakultetima Univerziteta u Tuzli sa početkom primjene od ak. 2011/12. godine, kako slijedi:

1. Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet
2. Fakultet tjelesnog odgoja i sporta
3. Filozofski fakultet, izuzev studijskog programa Žurnalistika
4. Mašinski fakultet
5. Rudarsko-geološko-građevinski fakultet i
6. Tehnološki fakultet.

II

Uslovno se usvaja inovirani studijski program prvog ciklusa studija Fakulteta elektrotehnike i zadužuju se dekan Fakulteta, Prorektor za nastavu i studentska pitanja, Prorektor za finansiranje i razvoj Univerziteta i Generalni sekretar Univerziteta, da do naredne sjednice Senata sačine rezime i izvrše analizu predloženog studijskog programa.

III

Uslovno se usvaja inovirani studijski program I ciklusa studija na odsjeku Tehnički odgoj i informatika Filozofskog fakulteta i zadužuju se Naučno-nastavno vijeće i dekan Fakulteta elektrotehnike da do naredne sjednice Senata izvrše analizu predloženog studijskog programa.

IV

Sastavni dio ove Odluke čine inovirani studijski programi prvog ciklusa studija na fakultetima Univerziteta iz tački I, II i III.

DOSTAVITI:

- 1x Fakulteti Univerziteta
- 1x Ured za nastavu i studentska pitanja
- 1x Generalni sekretar
- 1x Senat

PREDSJEDNIK SENATA

Prof.dr.sc. Enver Halilović

UNIVERZITET U TUZLI

SENAT

Broj: 03-3070-5/12

Tuzla, 18.04.2012. godine

Na osnovu člana 59. stav (1) tačka a) Zakona o visokom obrazovanju („Sl. novine TK“ broj: 8/08, 11/09 i 12/09), člana 75. stav (1) tačka 1) Statuta Univerziteta u Tuzli (Prečišćeni tekst) broj: 03-8605-2/11 od 19.10.2011. godine, Prijedloga Naučno-nastavnog vijeća Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta broj: 02/2-2420/12-8.1 od 29.03.2012. godine, te prethodnog mišljenja Vijeća Grupacije društvenih nauka broj: 10/5-2988-11/12 od 22.04.2012. godine, Senat Univerziteta na sjednici održanoj 18.04.2012. godine, donio je

ODLUKU

I

Vrši se izmjena naziva studijskih programa prvog ciklusa studija na Edukacijsko-rehabilitacijskom fakultetu Univerziteta u Tuzli kako slijedi:

- 1) Studijski program "Logopedija i surdoaudiologija" mijenja naziv u "Logopedija i audiologija",
- 2) Studijski program "Edukacija i rehabilitacija" mijenja naziv u "Specijalna edukacija i rehabilitacija".

II

Ova Odluka stupa na snagu od akademske 2012/13. godine.

DOSTAVITI:

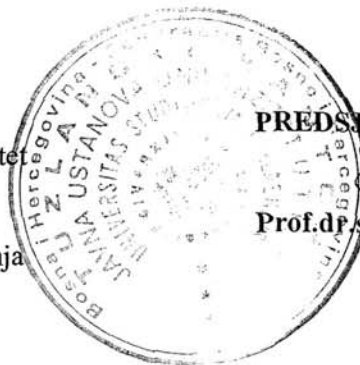
2x Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet

○ Dekan

- Pomoćnik Generalnog sekretara

1x Ured za nastavu i studentska pitanja

1x Senat

PREDSTEDNIK SENATA

Prof.dr.sc. Enver Halilović

Uvod u disciplinu i kvalifikaciju.....	1
Izjava o razlozima.....	1
1. Opći dio.....	2
1.1. Stručni i akademski naziv i stepen koji se stiče završetkom studija I ciklusa.....	2
1.2. Uslovi za upis na studijski program.....	2
1.3. Naziv i ciljevi studijskog programa.....	2
1.4. Trajanje I ciklusa i ukupan broj ECTS bodova.....	3
1.5. Kompetencije i vještine koje se stiču kvalifikacijom (diplomom).....	3
1.6. Uslovi prelaska sa drugih studijskih programa u okviru istih ili srodnih oblasti studija...	3
2. Stručni dio.....	4
2.1. Struktura studijskog programa.....	4
2.2. Spisak obaveznih i izbornih predmeta.....	4
2.3. Nastavni plan.....	5
2.4. Uslovi upisa u naredni semestar.....	9
2.5. Izjava o metodama podučavanja i učenja.....	9
2.6. Objašnjenje o provjeri znanja.....	9
2.7. Generički kriteriji provjere znanja.....	9
2.8. Resursi učenja.....	10
2.9. Mogućnosti zapošljavanja.....	10
2.10. Međunarodna usaglašenost studijskog programa.....	10
2.11. Veza sa eksternim referentnim tačkama.....	11
2.12. Opis predmeta.....	15
I STUDIJSKA GODINA.....	15
Fiziologija.....	16
Osnove pedijatrije.....	18
Psihologija.....	21
Sociologija.....	24
Uvod u specijalnu edukaciju i rehabilitaciju I.....	27
Humana genetika.....	30
Pedagogija.....	33
Uvod u logopediju i audiologiju.....	35
Uvod u socijalnu pedagogiju.....	38
Inkluzivna praksa.....	41
Razvoj humane komunikacije.....	44
Uvod u specijalnu edukaciju i rehabilitaciju II.....	47
Psihologija osoba sa onesposobljenjem.....	50
Osnove poremećaja verbalne komunikacije.....	53
Volonterizam.....	56
Porodica i rehabilitacija.....	59
II STUDIJSKA GODINA.....	62
Neurologija.....	63
Neuropsihologija.....	65
Fonetika.....	67
Otorinolaringologija.....	70
Audiološka dijagnostika.....	73
Govorna akustika.....	76
Artikulacijsko-fonološki poremećaji.....	78
Logopedska dijagnostika.....	81
Lingvistika.....	84
Statistika u edukaciji i rehabilitaciji.....	86
Profesionalna komunikacija u logopediji.....	88
Poticanje govorno-jezičkog razvoja.....	91
Engleski jezik za društvene i humanističke nauke.....	93
Psihologija gluhoće.....	95
Osnove neverbalne komunikacije.....	98
Osnove računarstva i informatike.....	100

III STUDIJSKA GODINA.....	103
Razvojni govorno-jezički poremećaji.....	104
Poremećaji glasa.....	107
Poremećaji komunikacije kod traumatskih oštećenja mozga.....	110
Jezički razvoj osoba oštećena sluha.....	113
Sistemi komunikacije.....	116
Poremećaji tečnosti govora.....	118
Poremećaji čitanja i pisanja.....	121
Poremećaji matematičkih sposobnosti.....	124
Programiranje u rehabilitacijskoj audiologiji.....	127
Programiranje u edukacijskoj audiologiji.....	129
Bilingvizam gluhih.....	132
Uvod u znakovni jezik.....	134
Višestruke teškoće kod gluhih.....	136
Augmentativna i alternativna komunikacija.....	139
Menadžment poremećaja glasa.....	142
Forenzična akustika i fonetika.....	145
IV STUDIJSKA GODINA.....	147
Disfagije i poremećaji hranjenja.....	148
Klinički praktikum u logopediji.....	151
Rehabilitacijska audiologija I.....	154
Edukacijska audiologija I.....	157
Audiološka protetika i asistivna tehnologija.....	160
Afaziologija.....	162
Motorički govorni poremećaji.....	165
Rehabilitacijska audiologija II.....	168
Edukacijska audiologija II.....	171
Klinički praktikum u audiologiji.....	174
Kraniofacijalni govorni poremećaji.....	177
Klinička opservacija u logopediji.....	180
Prevenција komunikacijskih poremećaja.....	183
Profesionalno osposobljavanje osoba oštećena sluha.....	186
Industrijska audiologija.....	189
Menadžment u audiologiji.....	192
PRILOZI.....	195
Program za Tjelesni i zdravstveni odgoj.....	195

Uvod u disciplinu i kvalifikaciju

Obrazovanje stručnjaka iz oblasti logopedije i surdoaudiologije u Bosni i Hercegovini ima osamnaest-godišnju tradiciju, te permanentno prati savremene trendove i razvoj ovih disciplina u svijetu. Diploma je prepoznata u velikom broju razvijenih zemalja. Inovirani studijski program „Logopedija i surdoaudiologija“ je u primjeni na Edukacijsko-rehabilitacijskom fakultetu Univerziteta u Tuzli od akademske 2011/12. godine. Odlukom Senata Univerziteta naziv Studijskog programa je izmijenjen u „Logopedija i audiologija“ i primjenjuje se od akademske 2012/13. godine. Program udružuje logopediju i audiologiju, kao što je to slučaj sa programima u nekim zemljama Evrope i SAD u kojima je obrazovanje logopeda i audiologa najrazvijenije u svijetu. Zanimanje audiolog i logoped je definisano u Međunarodnoj standardnoj klasifikaciji zanimanja ISCO-08 pod brojem 2266, čijim se preuzimanjem osigurava usporedivost podataka o zanimanjima u državama članicama Europske unije i ostalim državama svijeta.

Logopedija je nauka koja se bavi prevencijom, detekcijom, dijagnosticiranjem i tretmanom poremećaja humane komunikacije pod kojom se podrazumijevaju svi oni procesi i funkcije koji su povezani s produkcijom govora, te s percepcijom i produkcijom oralnoga i pisanoga jezika, kao i oblicima neverbalne komunikacije. Logopedija je struka u razvoju na sjecištu primijenjene i čiste nauke. Logopedija je danas priznata kao struka i kao nauka u većini zemalja svijeta. Logoped je nezavisan stručnjak čije se osnovne aktivnosti ostvaruju na području prevencije, detekcije i intervencije u slučajevima poremećaja humane komunikacije. Audiologija je nauka koja se bavi prevencijom, detekcijom, dijagnostikom i tretmanom oštećenja sluha. Audiolozi su samostalni stručnjaci koji utvrđuju, procjenjuju i upravljaju posljedicama i poremećajima auditivne percepcije. Audiolozi sprovode audiološku rehabilitaciju i savjetovanje (rehabilitaciju slušanja i govora) djece i odraslih oštećena sluha, preporučuju odabir slušnog pomagala, a s ciljem poboljšanja slušanja. Audiolozi su osposobljeni za izgradnju adekvatnog oblika komunikacije, izradu individualnih programa podrške, te edukaciju djece oštećena sluha, kako u segregacijskim uvjetima, tako i u uvjetima inkluzije. Audiolog je dijagnostičar, terapeut, edukator, savjetnik i konsultant.

Teoretska i praktična znanja iz oblasti logopedске i audiološke prevencije, detekcije, dijagnostike i tretmana, koje se stiču na I ciklusu studija su konkurentna i praktično primjenjiva na bosansko-hercegovačkom tržištu rada i šire. Nakon završenog studijskog programa „Logopedija i audiologija“ studenti će steći kompetencije i vještine potrebne za samostalan rad u odgojno-obrazovnim ustanovama, zdravstvenim ustanovama, ustanovama socijalne zaštite i drugim ustanovama za prevenciju, detekciju, dijagnostiku i tretman govorno-jezičke i slušne patologije. Pored toga, steći će uslove za nastavak školovanja na II ciklusu studija, te imati pozitivan stav o potrebi cjeloživotnog učenja i razvoja stručnih kompetencija.

Izjava o razlozima

Logopedija i audiologija su u permanentnom i intenzivnom razvoju. Nova saznanja u oblasti dijagnostike i tretmana, uvođenje savremenih metoda, tehnika i pristupa, tehnološko-tehnički progres, izrada novih kompjuterskih programa i aparata koji se koriste u logopediji i audiologiji, novi zahtjevi tržišta itd. zahtijevaju nužnost školovanja ovog kadra i potrebu za cjeloživotnim učenjem i stalnim usavršavanjem iz ove oblasti. Takođe, najnovije spoznaje i dostignuća iz drugih oblasti sa kojima su logopedija i audiologija usko povezani (medicina, psihologija, pedagogija, akustika i informatika) zahtijevaju upotpunjavanje i usavršavanje studijskih programa koji će obezbijediti studentima neophodna primjenjiva znanja.

Prema podacima Svjetske zdravstvene organizacije oko 10% populacije ima jače izražene teškoće u govorno-jezičnoj komunikaciji s tendencijom porasta, a procjenjuje se da preko 80.000.000 evropljana ima gubitke sluha. Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Univerziteta u Tuzli je jedina visokoškolska institucija u FBiH koja obrazuje logopedski i audiološki kadar. Analizirajući navedene podatke i uzimajući u obzir trenutni broj diplomiranih stručnjaka iz ove oblasti u BiH više je nego očigledna opravdanost potrebe za obrazovanjem i usavršavanjem stručnih kadrova-logopeda i audiologa.

1. Opći dio

1.1. Stručni i akademski naziv i stepen koji se stiče završetkom studija I ciklusa

Član 1.

Završetkom studija I ciklusa student stiče akademsko, odnosno stručno zvanje u skladu sa Pravilnikom o akademskim i stručnim zvanjima i načinu njihovog korištenja koji donosi Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta TK.

Uz diplomu studentu se izdaje i dodatak diplome (Supplement).

1.2. Uslovi za upis na studijski program

Član 2.

Pravo upisa na studijski program „Logopedija i audiologija“, imaju kandidati državljani BiH, strani državljani i lica bez državljanstva sa završenom srednjom školom u četverogodišnjem trajanju u Bosni i Hercegovini, kao i kandidati koji su srednju školu završili izvan Bosne i Hercegovine, a za koje je nakon postupka nostrifikacije, odnosno ekvivalencije utvrđeno da imaju završeno odgovarajuće srednje obrazovanje. Pravo učešća na Konkursu imaju i kandidati sa završenom srednjom stručnom školom, ukoliko su stekli dopunsko obrazovanje iz općeobrazovnih predmeta u gimnaziji ili srednjoj tehničkoj i srodnoj školi. Klasifikacija i izbor kandidata za upis vrši se na osnovu rezultata prijemnog ispita i drugih kriterija u skladu s procedurama koje utvrđuje Senat Univerziteta u Tuzli.

1.3. Naziv i ciljevi studijskog programa

Član 3.

Osnovni cilj univerzitetskog studijskog programa „Logopedija i audiologija“ na I ciklusu studija je da studenti steknu teorijska znanja i praktične vještine za samostalan rad iz oblasti prevencije, detekcije, dijagnostike i tretmana osoba sa poremećajima humane komunikacije pod kojom se podrazumijevaju svi oni procesi i funkcije koji su povezani s produkcijom govora, te s percepcijom i produkcijom oralnoga i pisanoga jezika, kao i oblicima neverbalne komunikacije. Pored toga Studijski program je usmjeren na stvaranje pozitivnog stava studenata o potrebi cjeloživotnog učenja i razvoja stručnih kompetencija. Izdani VII stepen stručne spreme nosiocu daje pravo korištenja zaštićenog stručnog zvanja Bachelor logopedije i audiologije i pravo na profesionalni rad u području prevencije, detekcije, dijagnostike i tretmana govorno-jezičke i slušne patologije u odgojno-obrazovnim ustanovama (predškolskim, redovnim osnovnim i srednjim školama, ustanovama za odgoj i obrazovanje osoba sa poteškoćama u razvoju), zdravstvenim ustanovama primarne i sekundarne zdravstvene zaštite (otorinolaringološkim, neurološkim, psihijatrijskim, audiološkim, fonijatrijskim i pedijatrijskim dispanzerima i klinikama) i ustanovama socijalne zaštite (centri za socijalni rad; služba za ocjenjivanje sposobnosti djeci i omladini ometenoj u psihičkom ili fizičkom razvoju; dnevni centri za tretman osoba sa smetnjama u razvoju; ustanove za boravak starih, bolesnih i iznemoglih osoba; dom za djecu bez roditeljskog staranja). Primjena novog Nastavnog plana i programa pod nazivom „Logopedija i surdoaudiologija“ počela je akademske 2011/2012 godine, te pod izmijenjenim nazivom „Logopedija i audiologija“ od akademske 2012/13. godine.

1.4. Trajanje I ciklusa i ukupan broj ECTS bodova

Član 4.

Prvi ciklus studija traje četiri godine (8 semestara) i vrednuje se sa 240 ECTS. Studijska godina se organizuje u dva semestra (zimski i ljetni), od kojih svaki traje 15 nastavnih sedmica.

1.5. Kompetencije i vještine koje se stiču kvalifikacijom (diplomom)

Član 5.

Nakon završenog studijskog programa „Logopedija i audiologija“ na I ciklusu studija studenti će biti osposobljeni za:

- prevenciju, rano otkrivanje i evidentiranje, dijagnostiku i tretman poremećaja glasa, govora, jezika i sluha definirajući, pristupajući i rješavajući u svim dobnim skupinama: artikulacijsko-fonološke poremećaje, afazije, motoričke govorne poremećaje, razvojne govorno-jezičke poremećaje, poremećaje glasa, poremećaje tečnosti govora, poremećaje hranjenja i gutanja, poremećaje čitanja i pisanja, poremećaje matematičkih sposobnosti, augmentativne i alternativne načine komunikacije, specifične teškoće učenja, višestruke poremećaje;
- prevenciju, rano otkrivanje, dijagnostiku i tretman poremećaja verbalne i neverbalne komunikacije u osoba sa posebnim potrebama (intelektualnim teškoćama, tjelesnom invalidnošću i hroničnim bolestima, sljepoćom i slabovidnošću, poremećajima autističnog spektra, višestrukim teškoćama, cerebralnim poremećajima koji prate starenje, potrebom za augmentativnom i alternativnom komunikacijom);
- edukaciju osoba oštećena sluha kako u segregacijskim uvjetima, tako i u uvjetima inkluzije;
- primjenu posebnih oblika komunikacije kod gluhih (čitanja govora s lica i usana, manualni oblici komunikacije /ručna abeceda, manualno kodirani vokalni jezici, znakovni jezici i sl.);
- korištenje elektroakustičkih pomagala i druge savremene opreme i tehnologije u radu sa osobama sa poremećajima glasa, govora, jezika i sluha;
- integrisanje stečenih znanja (iz logopedije, audiologije, biomedicinskih nauka, nauka o jeziku i nauka o ponašanju), te njihovu primjenu u rješavanju problema, donošenju odluka u praksi, te savjetovanju i informisanju osoba sa poremećajima humane komunikacije i njihovih porodica;
- postupanje prema etičkim načelima struke;
- samostalno učenje i korištenje stručne literature;
- nastavak školovanja na II ciklusu studija iz područja logopedije i/ili audiologije.

1.6. Uslovi prelaska sa drugih studijskih programa u okviru istih ili srodnih oblasti studija

Član 6.

Studentu Univerziteta u Tuzli se može omogućiti prelazak sa jednog studijskog programa na drugi studijski program pod uslovima i postupku predviđenim Pravilima studiranja na I ciklusu studija na Univerzitetu u Tuzli.

Član 7.

Studentu drugog Univerziteta može se omogućiti prelazak sa srodnih akreditovanih studijskih programa na studijski program „Logopedija i audiologija“ pod uslovima i postupku utvrđenim Pravilima studiranja na I ciklusu studija na Univerzitetu u Tuzli i Listom srodnih studijskih programa za odobravanje prelazaka studenata sa drugih univerziteta, odnosno srodnih studijskih programa Univerziteta u Tuzli.

2. Stručni dio

2.1. Struktura studijskog programa

Studijski program „Logopedija i audiologija“ je četverogodišnji studij koji se realizuje kroz osam semestra, pri čemu svaki semestar ima 15 nastavnih sedmica. Vrednuje se sa 240 ECTS bodova. Pripada području Društvenih nauka, polju Edukacijsko- rehabilitacijskih nauka i grani Logopedija, odnosno grani Audiologija. Studijski program se sastoji iz obaveznih i izbornih predmeta. Obavezni predmeti su osmišljeni na način da studentima omoguće sticanje opštih i stručnih znanja i vještina iz oblasti logopedije i audiologije, ali i osnovna neophodna znanja iz drugih oblasti sa kojima su logopedija i audiologija usko povezani (medicina, psihologija, pedagogija, akustika i informatika). Obavezni predmeti su dizajnirani tako da daju identitet kvalifikaciji. U obaveznim stručnim predmetima naglasak se stavlja na timski rad, ali i sposobnost nezavisnog rada i praktične vještine. Imaju za cilj da osposobe stručnjake za rad u oblastima logopedске i audiološke prevencije, detekcije, dijagnostike i tretmana. Svaka studijska godina ima deset obaveznih predmeta. U prvoj studijskoj godini, pored deset obaveznih predmeta, student u oba semestra pohađa i Tjelesni i zdravstveni odgoj u okviru kojeg, sa ponuđene liste, bira određenu fizičku aktivnost. Nastava Tjelesnog i zdravstvenog odgoja se realizira kroz teoretsko-praktičnu nastavu (vježbe) i ne ocjenjuje se. Izborni predmeti su osmišljeni da se studentima omogući sticanje znanja i spoznaja iz oblasti logopedije i audiologije u skladu sa njihovim interesima, afinitetima i potrebama. Izborni predmeti su na raspolaganju na svakoj studijskoj godini u svakom semestru. Studenti III i IV studijske godine su obavezni da u svakom semestru obave praksu u trajanju od 75 sati u ustanovama koje se bave prevencijom, dijagnostikom i rehabilitacijom osoba sa poremećajem glasa, govora, jezika i sluha. Ukupan broj od 300 sati odrađene prakse studentima je vrjednovan sa 20 ECTS kredita definisanih Nastavnim planom iz stručnih logopedskih i audioloških nastavnih predmeta (po 1 ECTS iz obaveznih predmeta III i IV studijske godine).

2.2. Spisak obaveznih i izbornih predmeta

Obavezni predmeti	Izborni predmeti
1. Fiziologija	1. Razvoj humane komunikacije
2. Osnove pedijatrije	2. Uvod u specijalnu edukaciju i rehabilitaciju II
3. Psihologija	3. Psihologija osoba sa onesposobljenjem
4. Sociologija	4. Osnove poremećaja verbalne komunikacije
5. Uvod u specijalnu edukaciju i rehabilitaciju I	5. Volonterizam
6. Tjelesni i zdravstveni odgoj I	6. Porodica i rehabilitacija
7. Humana genetika	7. Profesionalna komunikacija u logopediji
8. Pedagogija	8. Poticanje govorno-jezičkog razvoja
9. Uvod u logopediju i audiologiju	9. Engleski jezik za društvene i humanističke nauke
10. Uvod u socijalnu pedagogiju	10. Psihologija gluhoće
11. Inkluzivna praksa	11. Osnove neverbalne komunikacije
12. Tjelesni i zdravstveni odgoj II	12. Osnove računarstva i informatike
13. Neurologija	13. Bilingvizam gluhih
14. Neuropsihologija	14. Uvod u znakovni jezik
15. Fonetika	15. Višestruke teškoće kod gluhih
16. Otorinolaringologija	16. Augmentativna i alternativna komunikacija
17. Audiološka dijagnostika	17. Menadžment poremećaja glasa
18. Govorna akustika	18. Forenzična akustika i fonetika
19. Artikulacijsko-fonološki poremećaji	19. Kraniofacijalni govorni poremećaji
20. Logopedска dijagnostika	20. Klinička opservacija u logopediji

21. Lingvistika	21. Prevencija komunikacijskih poremećaja
22. Statistika u edukaciji i rehabilitaciji	22. Profesionalno osposobljavanje osoba oštećena sluha
23. Razvojni govorno-jezički poremećaji	23. Industrijska audiologija
24. Poremećaji glasa	24. Menadžment u audiologiji
25. Poremećaji komunikacije kod traumatskih oštećenja mozga	
26. Jezički razvoj osoba oštećena sluha	
27. Sistemi komunikacije	
28. Poremećaji tečnosti govora	
29. Poremećaji čitanja i pisanja	
30. Poremećaji matematičkih sposobnosti	
31. Programiranje u rehabilitacijskoj audiologiji	
32. Programiranje u edukacijskoj audiologiji	
33. Disfagije i poremećaji hranjenja	
34. Klinički praktikum u logopediji	
35. Rehabilitacijska audiologija I	
36. Edukacijska audiologija I	
37. Audiološka protetika i asistivna tehnologija	
38. Afaziologija	
39. Motorički govorni poremećaji	
40. Rehabilitacijska audiologija II	
41. Edukacijska audiologija II	
42. Klinički praktikum u audiologiji	

2.3. Nastavni plan

I STUDIJSKA GODINA									
Šifra	OBAVEZNI PREDMETI	ZIMSKI SEMESTAR				LJETNI SEMESTAR			
		P	A	L	ECTS	P	A	L	ECTS
ZOP-01	Fiziologija	4		1	6				
ZOP-02	Osnove pedijatrije	2		1	4				
ZOP-03	Psihologija	3	2		6				
ZOP-04	Sociologija	2			3				
ZOP-05	Uvod u specijalnu edukaciju i rehabilitaciju I	4	2		6				
ZOP-06	Tjelesni i zdravstveni odgoj I			2	1				
ZOP-07	Humana genetika					3		1	5
ZOP-08	Pedagogija					2	1		4
ZOP-09	Uvod u logopediju i audiologiju					4	1		6
ZOP-10	Uvod u socijalnu pedagogiju					2	2		4
ZOP-11	Inkluzivna praksa					3	2		6
ZOP-12	Tjelesni i zdravstveni odgoj II							2	1
UKUPNO OBAVEZNIH		15	4	4	26	14	6	3	26
DOPUNSKI KREDITI					4				4
UKUPNO					30				30

PREDMETI TJELESNOG I ZDRAVSTVENOG ODGOJA SE NE OCJENJUJU.

*U DOPUNSKE KREDITE ZIMSKOG SEMESTRA ULAZE KREDITI ZA JEDAN IZBORNI PREDMET (4 ECTS)
U DOPUNSKE KREDITE LJETNOG SEMESTRA ULAZE KREDITI ZA JEDAN IZBORNI PREDMET (4 ECTS)*

I STUDIJSKA GODINA									
Šifra	IZBORNI PREDMETI	ZIMSKI SEMESTAR				LJETNI SEMESTAR			
		P	A	L	ECTS	P	A	L	ECTS
ZIP-01	Razvoj humane komunikacije	3	1		4				
ZIP-02	Uvod u specijalnu edukaciju i rehabilitaciju II	3	1		4				
ZIP-03	Psihologija osoba sa onesposobljenjem	3	1		4				
ZIP-04	Osnove poremećaja verbalne komunikacije					3	1		4
ZIP-05	Volonterizam					3	1		4
ZIP-06	Porodica i rehabilitacija					3	1		4

U ZIMSKOM SEMESTRU STUDENT BIRA JEDAN IZBORNI PREDMET (4 ECTS)

U LJETNOM SEMESTRU STUDENT BIRA JEDAN IZBORNI PREDMET (4 ECTS)

II STUDIJSKA GODINA									
Šifra	OBAVEZNI PREDMETI	ZIMSKI SEMESTAR				LJETNI SEMESTAR			
		P	A	L	ECTS	P	A	L	ECTS
ZOP-13	Neurologija	2		1	5				
LA-OP-01	Neuropsihologija	3			4				
LA-OP-02	Fonetika	2	2		4				
LA-OP-03	Otorinolaringologija	3		2	6				
LA-OP-04	Audiološka dijagnostika	4		2	6				
LA-OP-05	Govorna akustika					3		1	5
LA-OP-06	Artikulacijsko-fonološki poremećaji					3		2	6
LA-OP-07	Logopediska dijagnostika					4		2	6
LA-OP-08	Lingvistika					2			3
ZOP-14	Statistika u edukaciji i rehabilitaciji					2		2	5
UKUPNO OBAVEZNIH		14	2	5	25	14		7	25
DOPUNSKI KREDITI					5				5
UKUPNO					30				30

U DOPUNSKE KREDITE ZIMSKOG SEMESTRA ULAZE KREDITI ZA JEDAN IZBORNI PREDMET (5 ECTS).

U DOPUNSKE KREDITE LJETNOG SEMESTRA ULAZE KREDITI ZA JEDAN IZBORNI PREDMET (5 ECTS).

II STUDIJSKA GODINA									
Šifra	IZBORNI PREDMETI	ZIMSKI SEMESTAR				LJETNI SEMESTAR			
		P	A	L	ECTS	P	A	L	ECTS
LA-IP-01	Profesionalna komunikacija u logopediji	3		1	5				
LA-IP-02	Poticanje govorno-jezičkog razvoja	3		1	5				
ZIP-07	Engleski jezik za društvene i humanističke nauke	1	3		5				
LA-IP-03	Psihologija gluhoće					3		1	5
LA-IP-04	Osnove neverbalne komunikacije					3		1	5
ZIP-08	Osnove računarstva i informatike					2		2	5

STUDENT BIRA JEDAN IZBORNI PREDMET (5 ECTS) U ZIMSKOM I JEDAN IZBORNI PREDMET (5 ECTS) U LJETNOM SEMESTRU.

III STUDIJSKA GODINA									
Šifra	OBAVEZNI PREDMETI	ZIMSKI SEMESTAR				LJETNI SEMESTAR			
		P	A	L	ECTS	P	A	L	ECTS
LA-OP-09	Razvojni govorno-jezički poremećaji	3		2	6				
LA-OP-10	Poremećaji glasa	3		2	6				
LA-OP-11	Poremećaji komunikacije kod traumatskih oštećenja mozga	3		1	4				
LA-OP-12	Jezički razvoj osoba oštećena sluha	2		1	4				
LA-OP-13	Sistemi komunikacije	3		1	5				
LA-OP-14	Poremećaji tečnosti govora					3		2	6
LA-OP-15	Poremećaji čitanja i pisanja					3		2	6
LA-OP-16	Poremećaji matematičkih sposobnosti					3		1	4
LA-OP-17	Programiranje u rehabilitacijskoj audiologiji					3		1	5
LA-OP-18	Programiranje u edukacijskoj audiologiji					2		1	4
UKUPNO OBAVEZNIH		14		7	25	14		7	25
DOPUNSKI KREDITI					5				5
UKUPNO					30				30

Za svaki nastavni predmet u broj ECTS kredita je uračunata obavezna praksa.

U DOPUNSKE KREDITE ZIMSKOG SEMESTRA ULAZE KREDITI ZA JEDAN IZBORNI PREDMET (5 ECTS).

U DOPUNSKE KREDITE LJETNOG SEMESTRA ULAZE KREDITI ZA JEDAN IZBORNI PREDMET (5 ECTS).

III STUDIJSKA GODINA									
Šifra	IZBORNI PREDMETI	ZIMSKI SEMESTAR				LJETNI SEMESTAR			
		P	A	L	ECTS	P	A	L	ECTS
LA-IP-05	Bilingvizam gluhih	3		1	5				
LA-IP-06	Uvod u znakovni jezik	3		1	5				
LA-IP-07	Višestruke teškoće kod gluhih	3		1	5				
LA-IP-08	Augmentativna i alternativna komunikacija					3		1	5
LA-IP-09	Menadžment poremećaja glasa					3		1	5
LA-IP-10	Forenzična akustika i fonetika					3		1	5

STUDENT BIRA JEDAN IZBORNI PREDMET (5 ECTS) U ZIMSKOM I JEDAN IZBORNI PREDMET (5 ECTS) U LJETNOM SEMESTRU.

IV STUDIJSKA GODINA									
Šifra	OBAVEZNI PREDMETI	ZIMSKI SEMESTAR				LJETNI SEMESTAR			
		P	A	L	ECTS	P	A	L	ECTS
LA-OP-19	Disfagije i poremećaji hranjenja	3		2	6				
LA-OP-20	Klinički praktikum u logopediji	3		1	4				
LA-OP-21	Rehabilitacijska audiologija I	3		2	6				
LA-OP-22	Edukacijska audiologija I	3		1	5				
LA-OP-23	Audiološka protetika i asistivna tehnologija	2		1	4				
LA-OP-24	Afaziologija					3		2	6
LA-OP-25	Motorički govorni poremećaji					3		1	5
LA-OP-26	Rehabilitacijska audiologija II					3		1	5
LA-OP-27	Edukacijska audiologija II					3		1	5
LA-OP-28	Klinički praktikum u audiologiji					3		1	4
UKUPNO OBAVEZNIH		14		7	25	15		6	25
DOPUNSKI KREDITI					5				5
UKUPNO					30				30

Za svaki nastavni predmet u broj ECTS kredita je uračunata obavezna praksa.

U DOPUNSKO KREDITE ZIMSKOG SEMESTRA ULAZE KREDITI ZA JEDAN IZBORNI PREDMET (5 ECTS).

U DOPUNSKO KREDITE LJETNOG SEMESTRA ULAZE KREDITI ZA JEDAN IZBORNI PREDMET (5 ECTS).

IV STUDIJSKA GODINA									
Šifra	IZBORNI PREDMETI	ZIMSKI SEMESTAR				LJETNI SEMESTAR			
		P	A	L	ECTS	P	A	L	ECTS
LA-IP-11	Kraniofacijalni govorni poremećaji	3		1	5				
LA-IP-12	Klinička opservacija u logopediji	3		1	5				
LA-IP-13	Prevenција komunikacijskih poremećaja	3		1	5				
LA-IP-14	Profesionalno osposobljavanje osoba oštećena sluha					3		1	5
LA-IP-15	Industrijska audiologija					3		1	5
LA-IP-16	Menadžment u audiologiji					3		1	5

STUDENT BIRA JEDAN IZBORNI PREDMET (5 ECTS) U ZIMSKOM I JEDAN IZBORNI PREDMET (5 ECTS) U LJETNOM SEMESTRU.

2.4. Uslovi upisa u naredni semestar

Prisustvo svim vidovima nastave, za studente je obavezno i o njemu se vodi evidencija na osnovu koje student, po odslušanom semestru dobija potpis od predmetnog nastavnika. Student može upisati naredni semestar nakon izvršenih obaveza iz prethodnog semestra po osnovu prisustva na predavanjima/vježbama, što dokazuje ovjerenim semestrom u Studentskoj službi Fakulteta.

2.5. Izjava o metodama podučavanja i učenja

Metode podučavanja i učenja su osmišljene tako da podstiču studente na nezavisan i grupni rad. Osnovne metode podučavanja i učenja su:

- predavanja;
- laboratorijske vježbe;
- auditorne vježbe;
- seminari;
- diskusije;
- grupni rad;
- praksa.

2.6. Objašnjenje o provjeri znanja

Znanje studenata provjerava se i ocjenjuje kontinuirano tokom semestra. Pri tome se vrednuje prisutnost i aktivno sudjelovanje u nastavi i vježbama, priprema i prezentacija individualnog i grupnog seminarskog rada, praktični ispit, međuispiti i završni ispit. Metode provjere znanja su osmišljene tako da odgovaraju očekivanim ishodima učenja. Koristit će se slijedeće metode provjere znanja: usmeni i pismeni odgovori; izlaganja i prezentacije; eseji, seminarški radovi; alternativni zadaci; zadaci višestrukog izbora; zadaci jednostavnog dosjećanja; ostalo. Rezultati provjere znanja su dostupni i transparentni studentu tijekom cijelog semestra. Preciznije metode provjere znanja date su u opisima predmeta.

2.7. Generički kriteriji provjere znanja

Brojno	Opisno	Slovno	Opis	Bodovi
10	odličan	A	Pregledani rad je primjeren i pruža jasan dokaz potpunog usvajanja znanja, razumijevanja i vještina koje odgovaraju nivou kvalifikacije. Dokazi također pokazuju da su svi ishodi učenja i obaveze za taj nivo zadovoljene na visok način.	94-100
9	izvanredan	B	Pregledani rad je odličan i pruža dokaz sveobuhvatnog znanja, razumijevanja i vještina koje odgovaraju tom nivou kvalifikacije. Dokazi također pokazuju da su svi ishodi učenja i obaveze za taj nivo zadovoljene, a da su mnoge zadovoljene na visok način.	84-93
8	vrlo dobar	C	Pregledani rad je dobar i pruža dokaz znanja, razumijevanja i vještina koje odgovaraju nivou kvalifikacije. Dokazi također pokazuju da su svi ishodi učenja i obaveze za taj nivo zadovoljene, a da su mnoge više nego zadovoljene.	74-83
7	dobar	D	Pregledani rad je prihvatljiv i pruža dokaz znanja, razumijevanja i vještina koje odgovaraju nivou kvalifikacije. Dokazi također pokazuju da su svi ishodi učenja i obaveze za taj nivo zadovoljene.	64-73
6	dovoljan	E	Pregledani rad je prihvatljiv i pruža dokaz minimalnog znanja, razumijevanja i vještina koje odgovaraju tom nivou kvalifikacije. Dokazi također pokazuju da je većina ishoda učenja i obaveza za taj nivo zadovoljena.	54-63
5	ne zadovoljava	F	Pregledani rad je neprihvatljiv i pruža malo dokaza o znanju, razumijevanju i/vili vještinama koje odgovaraju tom nivou kvalifikacije. Dokazi također pokazuju da je vrlo malo, ili nimalo, ishoda učenja i obaveza za taj nivo zadovoljeno.	0-53

2.8. Resursi učenja

Za potrebe pripremanja ispita studentima je na raspolaganju Univerzitetska biblioteka, uključujući i relevantne baze podataka, te resursi koje posjeduju predmetni nastavnici, saradnici. Praktične vježbe, kao i istraživanja za završni rad izvoditi će se u specijalizovanim institucijama u kojima se provodi prevencija, dijagnostika i tretman osoba sa poremećajima komunikacije i sluha različite etiologije. Studentima će po potrebi biti omogućen pristup multimedijalnoj sali Univerzitetskog centra za razvoj daljinskog obrazovanja Univerziteta u Tuzli, kao i pristup Internetu. Osigurat će se kontakt i konsultacije sa nastavnicima i saradnicima, kao bitan izvor učenja i praktičnog rada.

2.9. Mogućnosti zapošljavanja

Bachelor logopedije i audiologije je osposobljen za rad i zapošljavanje u zdravstvenim ustanovama (otorinolaringološkim, neurološkim, psihijatrijskim, audiološkim, fonijatrijskim i pedijatrijskim klinikama), predškolskim ustanovama, redovnim osnovnim školama, školskim dispanzerima, centrima za rehabilitaciju slušanja i govora, centrima za medicinsku rehabilitaciju, centrima i posebnim ustanovama za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju osoba sa teškoćama u razvoju, ustanovama za mentalno zdravlje i savjetovalištima, gerijatrijskim ustanovama, privatnoj praksi i sl.

2.10. Međunarodna usaglašenost studijskog programa

Studijski program „Logopedija i audiologija“ je po svojoj strukturi, ciljevima i kompetencijama diplomiranih studenata usporediv sa brojnim inozemnim studijima Evrope i Sjedinjenih američkih država, te navodimo samo neke od njih:

- University of Helsinki, Education program in Logopedics, Finska;
- University of Oulu, Faculty of humanities, Department of Finnish, Saami and Logopedics, Finska;
- Sveučilište u Zagrebu, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet, Hrvatska;
- University of Sydney, School of Communication Sciences and Disorders, Australija;
- University of Ohio, School of Hearing, Speech and Language Sciences, USA;
- University of Iowa, Department of Speech Pathology and Audiology, USA;
- University of Tennessee, Collegue for Education, Health, and Human Sciences, USA;
- Univerzitet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Srbija.

2.11. Veza sa eksternim referentnim tačkama

MATRICA KOJA POVEZUJE KVALIFIKACIJE I CIKLUSA STUDIJSKOG PROGRAMA „LOGOPEDIJA I AUDIOLOGIJA“ SA RAZLIČITIM DESKRIPTORIMA BIH OVŠK

EKSTERNE REFERENTNE TAČKE	ŠIFRA PREDMETA (I GODINA)																		
	ZOP-01	ZOP-02	ZOP-03	ZOP-04	ZOP-05	ZOP-06	ZOP-07	ZOP-08	ZOP-09	ZOP-10	ZOP-11	ZOP-12	ZIP-01	ZIP-02	ZIP-03	ZIP-04	ZIP-05	ZIP-06	
DESKRIPTORI OKVIRA VŠ. KVALIFIKACIJA BIH ZA KVALIFIKACIJE KOJE PREDSTAVLJAJU USPJEŠAN ZAVRŠETAK I CIKLUSA STUDIJA (240 ECTS BODOVA)																			
pokažu znanje i razumijevanje u području studija, koje se nadovezuje na njihovo srednjoškolsko obrazovanje i koje je uobičajeno na tom nivou, uz podršku odgovarajućih resursa za učenje (tekstova i informacionih i komunikacijskih tehnologija), koje uključuje neke aspekte koji će se temeljiti na poznavanju najnaprednijih dostignuća u datom području studija	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X		X		X	X			
mogu primijeniti detaljno znanje i kritičko razumijevanje principa vezanih za dato područje studija/discipline na način koji pokazuje profesionalan pristup radu ili struci, te posjeduju kompetencije koje se obično pokazuju formiranjem i potkrepljivanjem argumentima i rješavanjem problema unutar datog područja studija		X	X		X		X	X	X	X	X			X		X	X	X	
imaju sposobnost da prikupljaju i tumače relevantne podatke (obično unutar datog područja studija) na osnovu kojih donose sudove koji sadrže razmišljanja o relevantnim društvenim naučnim ili etičkim pitanjima					X								X	X	X		X	X	
mogu primijeniti osnovne metode sticanja znanja i aplikativna istraživanja u datoj disciplini, te su u stanju da odluče o tome koji pristup da upotrijebe za rješavanje datog problema, i svjesni su toga u kojoj mjeri je odabrani pristup primjeren rješavanju takvog problema		X	X				X	X	X	X	X			X	X	X			X
mogu prenositi, uz korištenje odgovarajućeg jezika (a tamo gdje je to primjereno, i jednog ili više stranih jezika) i komunikacijskih tehnologija, informacije, ideje, probleme i rješenja, i auditoriju koji nije specijalizovan i koji je specijalizovan za dato područje izučavanja																			
su izgradili vještine učenja neophodne za dalji studij, uz visok stepen autonomije i akademskih vještina i svojstava neophodnih za istraživački rad, shvatanje i procjenu novih informacija, koncepata i dokaza iz različitih izvora																			
posjeduju temelj za buduće samousmjeravanje i cjeloživotno učenje	X	X	X		X		X	X	X	X	X		X	X	X	X			X
su stekli interpersonalne vještine i vještine timskog rada, primjerene za zapošljavanje i/ili dalji studij		X	X	X	X		X	X	X	X	X			X			X	X	

EKSTERNE REFERENTNE TAČKE	ŠIFRA PREDMETA (II GODINA)															
DESKRIPTORI OKVIRA VŠ. KVALIFIKACIJA BIH ZA KVALIFIKACIJE KOJE PREDSTAVLJAJU USPJEŠAN ZAVRŠETAK I CIKLUSA STUDIJA (240 ECTS BODOVA)	ZOP-13	LA-OP-01	LA-OP-02	LA-OP-03	LA-OP-04	LA-OP-05	LA-OP-06	LA-OP-07	LA-OP-08	ZOP-14	LA-IP-01	LA-IP-02	ZIP-07	LA-IP-03	LA-IP-04	ZIP-08
pokažu znanje i razumijevanje u području studija, koje se nadovezuje na njihovo srednjoškolsko obrazovanje i koje je uobičajeno na tom nivou, uz podršku odgovarajućih resursa za učenje (tekstova i informacionih i komunikacijskih tehnologija), koje uključuje neke aspekte koji će se temeljiti na poznavanju najnaprednijih dostignuća u datom području studija	X	X	X	X	X	X			X					X		X
mogu primijeniti detaljno znanje i kritičko razumijevanje principa vezanih za dato područje studija/discipline na način koji pokazuje profesionalan pristup radu ili struci, te posjeduju kompetencije koje se obično pokazuju formiranjem i potkrepljivanjem argumentima i rješavanjem problema unutar datog područja studija					X	X	X	X			X	X		X	X	
imaju sposobnost da prikupljaju i tumače relevantne podatke (obično unutar datog područja studija) na osnovu kojih donose sudove koji sadrže razmišljanja o relevantnim društvenim naučnim ili etičkim pitanjima			X						X	X	X	X				X
mogu primijeniti osnovne metode sticanja znanja i aplikativna istraživanja u datoj disciplini, te su u stanju da odluče o tome koji pristup da upotrijebe za rješavanje datog problema, i svjesni su toga u kojoj mjeri je odabrani pristup primjeren rješavanju takvog problema	X	X		X	X	X	X	X		X				X	X	
mogu prenositi, uz korištenje odgovarajućeg jezika (a tamo gdje je to primjereno, i jednog ili više stranih jezika) i komunikacijskih tehnologija, informacije, ideje, probleme i rješenja, i auditoriju koji nije specijalizovan i koji je specijalizovan za dato područje izučavanja							X						X			
su izgradili vještine učenja neophodne za dalji studij, uz visok stepen autonomije i akademskih vještina i svojstava neophodnih za istraživački rad, shvatanje i procjenu novih informacija, koncepata i dokaza iz različitih izvora			X			X	X	X	X							
posjeduju temelj za buduće samousmjeravanje i cjeloživotno učenje	X	X		X	X	X	X	X	X			X		X	X	
su stekli interpersonalne vještine i vještine timskog rada, primjerene za zapošljavanje i/ili dalji studij				X	X	X	X	X		X	X	X		X	X	

EKSTERNE REFERENTNE TAČKE	ŠIFRA PREDMETA (III GODINA)																
DESKRIPTORI OKVIRA VŠ. KVALIFIKACIJA BIH ZA KVALIFIKACIJE KOJE PREDSTAVLJAJU USPJEŠAN ZAVRŠETAK I CIKLUSA STUDIJA (240 ECTS BODOVA)	LA-OP-09	LA-OP-10	LA-OP-11	LA-OP-12	LA-OP-13	LA-OP-14	LA-OP-15	LA-OP-16	LA-OP-17	LA-OP-18	LA-IP-05	LA-IP-06	LA-IP-07	LA-IP-08	LA-IP-09	LA-IP-10	
pokažu znanje i razumijevanje u području studija, koje se nadovezuje na njihovo srednjoškolsko obrazovanje i koje je uobičajeno na tom nivou, uz podršku odgovarajućih resursa za učenje (tekstova i informacionih i komunikacijskih tehnologija), koje uključuje neke aspekte koji će se temeljiti na poznavanju najnaprednijih dostignuća u datom području studija	X			X	X		X			X							
mogu primijeniti detaljno znanje i kritičko razumijevanje principa vezanih za dato područje studija/discipline na način koji pokazuje profesionalan pristup radu ili struci, te posjeduju kompetencije koje se obično pokazuju formiranjem i potkrepljivanjem argumentima i rješavanjem problema unutar datog područja studija	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
imaju sposobnost da prikupljaju i tumače relevantne podatke (obično unutar datog područja studija) na osnovu kojih donose sudove koji sadrže razmišljanja o relevantnim društvenim naučnim ili etičkim pitanjima	X	X	X			X	X		X	X						X	
mogu primijeniti osnovne metode sticanja znanja i aplikativna istraživanja u datoj disciplini, te su u stanju da odluče o tome koji pristup da upotrijebe za rješavanje datog problema, i svjesni su toga u kojoj mjeri je odabrani pristup primjeren rješavanju takvog problema	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
mogu prenositi, uz korištenje odgovarajućeg jezika (a tamo gdje je to primjereno, i jednog ili više stranih jezika) i komunikacijskih tehnologija, informacije, ideje, probleme i rješenja, i auditoriju koji nije specijalizovan i koji je specijalizovan za dato područje izučavanja																	
su izgradili vještine učenja neophodne za dalji studij, uz visok stepen autonomije i akademskih vještina i svojstava neophodnih za istraživački rad, shvatanje i procjenu novih informacija, koncepata i dokaza iz različitih izvora	X	X				X									X	X	X
posjeduju temelj za buduće samousmjeravanje i cjeloživotno učenje	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
su stekli interpersonalne vještine i vještine timskog rada, primjerene za zapošljavanje i/ili dalji studij	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

EKSTERNE REFERENTNE TAČKE	ŠIFRA PREDMETA (IV GODINA)															
DESKRIPTORI OKVIRA VŠ. KVALIFIKACIJA BIH ZA KVALIFIKACIJE KOJE PREDSTAVLJAJU USPJEŠAN ZAVRŠETAK I CIKLUSA STUDIJA (240 ECTS BODOVA)	LA-OP-19	LA-OP-20	LA-OP-21	LA-OP-22	LA-OP-23	LA-OP-24	LA-OP-25	LA-OP-26	LA-OP-27	LA-OP-28	LA-IP-11	LA-IP-12	LA-IP-13	LA-IP-14	LA-IP-15	LA-IP-16
pokažu znanje i razumijevanje u području studija, koje se nadovezuje na njihovo srednjoškolsko obrazovanje i koje je uobičajeno na tom nivou, uz podršku odgovarajućih resursa za učenje (tekstova i informacionih i komunikacijskih tehnologija), koje uključuje neke aspekte koji će se temeljiti na poznavanju najnaprednijih dostignuća u datom području studija				X					X				X	X		
mogu primijeniti detaljno znanje i kritičko razumijevanje principa vezanih za dato područje studija/discipline na način koji pokazuje profesionalan pristup radu ili struci, te posjeduju kompetencije koje se obično pokazuju formiranjem i potkrepljivanjem argumentima i rješavanjem problema unutar datog područja studija	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X						
imaju sposobnost da prikupljaju i tumače relevantne podatke (obično unutar datog područja studija) na osnovu kojih donose sudove koji sadrže razmišljanja o relevantnim društvenim naučnim ili etičkim pitanjima	X	X	X	X		X		X	X	X	X	X	X	X	X	X
mogu primijeniti osnovne metode sticanja znanja i aplikativna istraživanja u datoj disciplini, te su u stanju da odluče o tome koji pristup da upotrijebe za rješavanje datog problema, i svjesni su toga u kojoj mjeri je odabrani pristup primjeren rješavanju takvog problema	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
mogu prenositi, uz korištenje odgovarajućeg jezika (a tamo gdje je to primjereno, i jednog ili više stranih jezika) i komunikacijskih tehnologija, informacije, ideje, probleme i rješenja, i auditoriju koji nije specijalizovan i koji je specijalizovan za dato područje izučavanja																
su izgradili vještine učenja neophodne za dalji studij, uz visok stepen autonomije i akademskih vještina i svojstava neophodnih za istraživački rad, shvatanje i procjenu novih informacija, koncepata i dokaza iz različitih izvora	X	X									X					
posjeduju temelj za buduće samousmjeravanje i cjeloživotno učenje	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
su stekli interpersonalne vještine i vještine timskog rada, primjerene za zapošljavanje i/ili dalji studij	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

***Objašnjenje šifri predmeta:**

ZOP-01= zajednički obavezni predmet-redni broj

ZIP-01= zajednički izborni predmet-redni broj

LA-OP-01= logopedija i audiologija-obavezni predmet-redni broj

LA-IP-01= logopedija i audiologija-izborni predmet-redni broj

I STUDIJSKA GODINA

Puni naziv predmeta	FIZIOLOGIJA	
Šifra predmeta	ZOP-01	
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje	
Bodovna vrijednost ECTS	6 ECTS	
Status predmeta	obavezan	
Godina studija/semestar	I godina/I semestar	
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	4
	Auditorne vježbe:	0
	Laboratorijske vježbe:	1
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli	
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet	
Studijski program	Logopedija i audiologija Specijalna edukacija i rehabilitacija Poremećaji u ponašanju	
Ciljevi predmeta	Upoznavanje studenata sa osnovnim mehanizmima opšte fiziologije, fiziologije mišića, zatim fiziologije nervnog sistema, fiziologije vida i fiziologije sluha i govora kao i funkcionalnom anatomijom mišića, nervnog sistema, čula vida i čula sluha.	
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • adekvatno koriste literaturu iz oblasti fiziologije; • definiraju predmet, zadatke i ciljeve fiziologije; • koriste savremenu terminologiju, definicije i klasifikacije; • razumiju osnove funkcionalne anatomije; • razumiju osnovne mehanizme opšte fiziologije zatim fiziologije mišića, nervnog sistema, vida, sluha i govora. 	
Indikativni sadržaj predmeta	<p>Modul 1. Uvod u fiziologiju; Funkcionalna organizacija ljudskog organizma; Sastav i osobine tjelesnih tekućina; Homeostaze; Transport kroz ćelijsku membranu; Mirovni membranski potencijal i akcijski potencijal. Funkcionalna građa mišića; Mehanizam mišićne kontrakcije motorne jedinice; Metabolički sistem mišića; Mišićna jačina; Mišićna snaga; Izdržljivost mišića; Neuromuskularna veza.</p> <p>Modul 2. Funkcionalna organizacija i građa endokrinog sistema; Funkcije hormona hipofize; Fiziologija hormona štitnjače; Fiziologija hormona nadbubrežne žlijezde; Endokrina regulacija metabolizma kalcija i fosfata. Fiziologija muških spolnih hormona; Fiziologija ženskih spolnih hormona; Fiziologija endokrinog pankreasa: inzulin i glukagon.</p> <p>Modul 3. Funkcionalna anatomija nervnog sistema; Neuroni, nervne sinapse, neurotransmiteri, neuronske skupine. Osjetni receptori; Somatski osjeti; Funkcije kičmene moždine; Refleksi integrisani u kičmenoj moždini. Funkcionalna anatomija i funkcije moždanog stabla; Funkcionalna građa i funkcije moždane kore (motorna i senzorna). Piramidni i ekstrapiramidni motorni sistem; Intelektualne funkcije mozga, mišljenje, pamćenje, budnost i spavanje. Funkcionalna anatomija i funkcije malog mozga; Mehanizmi održavanja ravnoteže. Funkcionalna anatomija i fiziologija vegetativnog nervnog sistema. Funkcionalna</p>	

	anatomija čula vida. Fiziologija vida. Funkcionalna anatomija čula sluha. Fiziologija sluha i govora.																		
Metode učenja	Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logičko-matematički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su: <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Praktične vježbe u laboratoriju za fiziologiju. 																		
Aktivnost koja se ocjenjuje	Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja: <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisustvo na predavanjima i vježbama</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Kolokvij iz praktične nastave</td> <td>5</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Test 1</td> <td>20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Test 2</td> <td>20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>26-50</td> <td>50</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisustvo na predavanjima i vježbama	5		Kolokvij iz praktične nastave	5	50	Test 1	20		Test 2	20		Završni ispit	26-50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																	
Prisustvo na predavanjima i vježbama	5																		
Kolokvij iz praktične nastave	5	50																	
Test 1	20																		
Test 2	20																		
Završni ispit	26-50	50																	
Objašnjenje o provjeri znanja	<p>Predispitne aktivnosti U predispitne aktivnosti spada pohađanje teoretske i praktične nastave kao i kontinuirana provjera znanja i to kako slijedi:</p> <p>Kolokvij iz praktične nastave Uključuje vježbe. Student može ostvariti maksimalno 5 bodova, a student mora ostvariti najmanje 3 boda da bi položio ovaj kolokvij.</p> <p>Test 1 (opšta fiziologija; fiziologija mišića) Student može ostvariti maksimalno 20 bodova, a student mora ostvariti najmanje 11 bodova da bi položio ovu kontinuiranu provjeru znanja.</p> <p>Test 2 (fiziologija hormona) Student može ostvariti maksimalno 20 bodova, a student mora ostvariti najmanje 11 bodova da bi položio ovu kontinuiranu provjeru znanja.</p> <p>Završni ispit Završni ispit realizuje se polaganjem Testa 3. (fiziologija nervnog sistema, vida i sluha). Pravo pristupa na završni ispit imaju studenti koji su zadovoljili predispitne aktivnosti. Završni ispit se polaže nakon odslušanog predmeta.</p>																		
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ljuca F (urednik) i sar. Fiziologija čovjeka. Tuzla: Eurografika, 2010.; ▪ Ljuca F, Nuhbegović S. Praktikum iz fiziologije sa radnom sveskom. Tuzla: OFF-SET, 2005. 																		
Dodatna literatura																			
Internet web reference																			

Puni naziv predmeta		OSNOVE PEDIJATRIJE	
Šifra predmeta	ZOP-02		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	4 ECTS		
Status predmeta	obavezan		
Godina studija/semestar	I godina/I semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	2	
	Auditorne vježbe:	0	
	Laboratorijske vježbe:	1	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija Specijalna edukacija i rehabilitacija Poremećaji u ponašanju		
Ciljevi predmeta	Cilj ovog predmeta je sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz osnova pedijatrije, rasta i razvoja , poremećaja u rastu i razvoju osnova dijagnostike, diferencijalne dijagnostike i tretmana različitih poremećaja kod djeteta.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • adekvatno koriste literaturu iz oblasti pedijatrije; • koriste različite teorije i pristupe u problematici pedijatrije; • definiraju predmet, zadatke i ciljeve osnova pedijatrije; • koriste savremenu terminologiju, osnovne definicije i klasifikacije u pedijatriji; • objasne i opišu kliničku sliku pojedinih poremećaja u rastu i razvoju djeteta , te razumiju mehanizam njihova nastanka; • prepoznaju i povežu neurološka i druga oštećenja sa određenim poremećajima rasta i razvoja uzrokovanih nasljednim ili stečenim faktorima. • procijene, prepoznaju i diferenciraju urođene i stečene poremećaje i bolesti djetinjstva; • koriste princip multidisciplinarnosti u pristupu djetetu sa posebnim potrebama; • adekvatno komuniciraju sa djetetom različitog uzrasta i oboljelim djetetom i djetetom sa poremećajem razvoja. 		
Indikativni sadržaj predmeta	<p>Osnove pedijatrije podrazumijevaju pružanje i usvajanje osnovnog znanja iz oblasti zdravog rasta i razvoja te poremećaja u rastu i razvoju djeteta: urođene anomalije, prenatalna i perinatalna oštećenja, socijalna pedijatrija: nasljedne bolesti uzrokovane kromosomskim anomalijama ili nasljednim poremećajima metabolizma sa mentalnom retardacijom: karakteristike i pravilna ishrana novorođenčeta , malog djeteta: kronične poremećaje ishrane, emocionalno socijalni razvoj, institucije za zaštitu djece, kronične bolesti u djece , alergijske bolesti i bolesti imunog sistema , neurološka oboljenja , neuromišićna oboljenja, cerebralnu paralizu , kiruršku zaštitu rasta i razvoja djeteta , nesreće i zlostavljanja djeteta , dijete sa posebnim potrebama i njegova zaštita.</p>		
Metode učenja	Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao		

	<p>stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Praktične vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi praćenje rasta i razvoja djeteta te dijagnostika i tretman oboljenja i poremećaja rasta i razvoja djece. – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova. 																					
<p>Aktivnost koja se ocjenjuje</p>	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predisipitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" data-bbox="687 730 1401 972"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td>20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>25-50</td> <td>50</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	10	50	Seminarski rad	10		Mini testovi	20		Završni ispit	25-50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																				
Prisutnost na predavanjima	5																					
Prisutnost na vježbama	5																					
Aktivnost studenta	10	50																				
Seminarski rad	10																					
Mini testovi	20																					
Završni ispit	25-50	50																				
<p>Objašnjenje o provjeri znanja</p>	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predisipitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku ili zaduženom asistentu na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova.</p> <p>Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti</p>																					

	<p>ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mladina N i sar. Zaštita razvojnog doba. Tuzla: Bosanska riječ, 2004; ▪ Korać D i sar. Pedijatrija. Beograd-Zagreb: Medicinska knjiga;1989; ▪ Mardešić D i sur. Pedijatrija. Zagreb: Školska knjiga, 2003; ▪ Grupa autora; urednici Čemirlić-Zečević E i Zubčević S. Pedijatrija: udžbenik za studente medicinskog fakulteta. Sarajevo: Štamparija Fojnica, 2006, 1-472.
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mladina N. Vaše djete u prvoj godini života. Tuzla: Zemlja djece, 2002; ▪ Grupa autora: Bolnica prijatelj djeteta u Bosni i Hercegovini. Priručnik za profesionalce u bolničkoj zaštiti djece. Sarajevo: Health Net Int. i UNICEF, 2004, 1-157.
Internet web reference	

Puni naziv predmeta	PSIHOLOGIJA	
Šifra predmeta	ZOP-03	
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje	
Bodovna vrijednost ECTS	6 ECTS	
Status predmeta	obavezan	
Godina studija/semestar	I godina/I semestar	
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3
	Auditorne vježbe:	2
	Laboratorijske vježbe:	0
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli	
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet	
Studijski program	Logopedija i audiologija Specijalna edukacija i rehabilitacija Poremećaji u ponašanju	
Ciljevi predmeta	Cilj ovog predmeta je osposobiti studente za razumijevanje temeljnih psihičkih procesa i razvojnih promjena u tjelesnoj, kognitivnoj, emocionalnoj, socijalnoj i motivacijskoj domeni.	
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • razumiju osnovne razvojne procese koji su u podlozi ljudskog ponašanja, kao i odstupanja kojima će se kao budući profesionalci najviše baviti; • kritički rasuđuju i analiziraju informacije iz različitih izvora; • primjenjuju metode istraživanja u razvojnoj psihologiji; • kroz pisanje seminara razvit će vještine stručnog izražavanja i citiranja literature. 	
Indikativni sadržaj predmeta	<p>Definiranje predmeta kolegija i uvjeta rada, te očekivanja studenata. Psihologija kao znanost i razvojna psihologija u sistemu psihologijske znanosti. Teorije dječijeg razvoja Uvod u dječiju psihologiju i etička pitanja. Periodizacija psihičkog razvoja čovjeka. Genetičke osnove razvoja (mehanizmi nasljeđivanja, abnormalni hromozomi, interakcija gena i okoline). Prenatalni razvoj (faza ovuma, embrija i fetusa), teratologija, perinatalno razdoblje i rođenje. Tjelesni razvoj kroz razvojna razdoblja. Psihomotorni razvoj kroz razvojna razdoblja (aspekti psihomotornog razvoja, pravci i načela psihomotornog razvoja, refleksi, razvoj fine i grube motorike, sticanje psihomotornih vještina). Senzorni i perceptivni razvoj (empirijski i kognitivni pristup perceptivnom razvoju, osnovni senzorni i perceptivni procesi, složeni perceptivni i procesi pažnje). Kognitivni razvoj kroz razvojna razdoblja (razvoj pamćenja, mišljenja, inteligencija). Govorni razvoj (filogenetski i ontogenetski razvoj govora, inventar psihomotornog i govornog razvoja, bilingvizam). Emocionalni razvoj kroz razvojna razdoblja (pojavljivanje emocija, osnovne i složene emocije, prepoznavanje emocija drugih ljudi, kontrola emocija, temperament, emocionalna zrelost). Afektivna vezanost i utjecaj u obitelji. Socijalni razvoj kroz razvojna razdoblja (primarna, sekundarna i tercijarna socijalizacija, oblici i vrste socijalnog učenja, dječija igra, razvoj spolnog identiteta). Zaključna rasprava i priprema za završni ispit.</p>	

<p>Metode učenja</p>	<p>Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: aktivne metode učenja, RWCT tehnike učenja, predavanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, društveni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Auditorne vježbe; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova. 																					
<p>Aktivnost koja se ocjenjuje</p>	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" data-bbox="686 694 1401 936"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td>20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>25-50</td> <td>50</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	10	50	Seminarski rad	10		Mini testovi	20		Završni ispit	25-50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																				
Prisutnost na predavanjima	5																					
Prisutnost na vježbama	5																					
Aktivnost studenta	10	50																				
Seminarski rad	10																					
Mini testovi	20																					
Završni ispit	25-50	50																				
<p>Objašnjenje o provjeri znanja</p>	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na</p>																					

	usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hwang P, Nilsson B. Razvojna psihologija. Sarajevo: Filozofski fakultet, 2000; ▪ Vasta R, Haith MM i Miller HS. Dječja psihologija. Jastrebarsko: Naklada Slap, 1998.
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kail RV. Children and their development. New Jersey: Prentice Hall., 2001; ▪ Gardner H, Kornhaber ML i Wake WK. Inteligencija: različita gledišta (pogl. 4: Piaget). Jastrebarsko: Naklada Slap, 1999; ▪ Berk LE. Development through the lifespan. Boston: Allyn and Bacon, 2003; ▪ Brajša-Žganec, A. Dijete i obitelj. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2003; ▪ Clarke AM i Clarke ADB. Rano iskustvo. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 1976; ▪ Čuturić N. Psihomotorički razvoj djeteta u prve dvije godine života. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2000; ▪ Kocijan-Hercigonja D, Buljan-Flander G i Vučković D. Hiperaktivno dijete. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2002; ▪ Lacković-Grgin K. Samopoimanje. Jastrebarsko: Naklada Slap, 1999; ▪ Piaget J & Inhelder B. Intelektualni razvoj deteta. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 1996; ▪ Goleman D. Emocionalna inteligencija. Beograd: Geopoetika, 2005; ▪ Popović T. Govor u predškolskoj ustanovi. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 1998; ▪ Vasić S. Veština govorenja. Beograd: Beogradski izdavačko-grafički zavod, 1980.
Internet web reference	

Puni naziv predmeta		SOCIOLOGIJA	
Šifra predmeta	ZOP-04		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	3 ECTS		
Status predmeta	obavezan		
Godina studija/semestar	I godina/I semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	2	
	Auditorne vježbe:	0	
	Laboratorijske vježbe:	0	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija Specijalna edukacija i rehabilitacija Poremećaji u ponašanju		
Ciljevi predmeta	Cilj predmeta je upoznavanje studenata sa najbitnijim učenjima o društvu i čovjeku. Ovladavanje osnovnim pojmovima, kategorijama i terminima neophodnim za razumijevanje društva kao globalne pojave u kontinuiranim procesima i kretanju. Osposobljavanje studenata za prepoznavanje, uočavanje i artikulaciju različitih životnih situacija, problema životne sredine u kojoj žive. Spoznati društvenu uslovljenost ljudske ličnosti. Razvijanje kod studenata saznanja o zakonitostima društvenog razvitka na moralno-etičkim normama i vrijednostima.		
Ishodi učenja	Studentima se pruža mogućnost da steknu uvid u sociološke teorije društva, da upoznaju osnovne društvene fenomene i procese koji se odvijaju u suvremenom društvu (poglavito hrvatskom), te tako spoznaju širi društveni kontekst unutar kojeg treba razumijevati probleme populacije kojom se u okviru studija поближе баве. Studenti će biti osposobljeni da samostalno koriste dostupnu literaturu s ciljem rješavanja različitih problema iz sadržaja ovog kursa. Studenti će moći rješavati probleme različite složenosti, individualno i u timu i iste prezentirati u pisanom ili verbalnom obliku te steći vještine za rješavanje različitih problema u praksi te će moći položiti završni ispit u prvim ispitnim terminima na kraju semestra.		
Indikativni sadržaj predmeta	Sociologija-znanstvena teorija društva: Značaj sociologije za svakodnevno iskustvo; Odnos sociologije i drugih društvenih znanosti. Povijesni razvoj sociološke misli: Od sociološkog promišljanja ka sociološkoj znanosti; Razvoj sociološke misli u Bosni i Hercegovini. Predmet i metode sociologije. Osnovni sociološki pojmovi: Društvo, Društvenost; Čovjek; Društvena pojava; Društvena grupa; Društvena struktura; Socijalizacija. Društvene pojave: Pojam društvene pojave; Vrste društvenih pojava; Društveni odnosi, procesi i tvorevine. Društvene grupe i organizacije: Podjela društvenih grupa; Porodica; Nacija; Država; Odnos nacije i države; Društvene institucije i organizacije; Birokratija, Tehnokratija, Oligarhija. Porodica, brak i lični život: Pojam i funkcije porodice; Brak i porodica kroz historiju; Promjene i problemi u razvoju savremene porodice. Stratifikacija i mobilnost društva: Osnovne teorije društvene stratifikacije; Empirijsko istraživanje društvene stratifikacije; Siromaštvo i društvena stratifikacija;		

	Društvena pokretljivost. Društvena pravila i odstupajuća ponašanja: Regulatorni „mehanizmi“ u ponašanju ljudi; Devijantna ponašanja u društvu; Sociološke teorije devijantnosti; Hendikepiranost-sociološki pristup. Fenomeni i struktura društvene svijesti. Osnovna sociološka obilježja savremenog bosanskohercegovačkog društva.																		
Metode učenja	Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logičko-matematički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su: <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Priprema i izlaganje seminarskih radova. 																		
Aktivnost koja se ocjenjuje	Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predisipitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja: <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Obaveze studenta</th> <th style="text-align: center;">Bodovi</th> <th style="text-align: center;">Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td style="text-align: center;">50</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Pismeni ispiti</td> <td style="text-align: center;">20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td style="text-align: center;">50</td> <td style="text-align: center;">50</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	10		Aktivnost studenta	10	50	Seminarski rad	10		Pismeni ispiti	20		Završni ispit	50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																	
Prisutnost na predavanjima	10																		
Aktivnost studenta	10	50																	
Seminarski rad	10																		
Pismeni ispiti	20																		
Završni ispit	50	50																	
Objašnjenje o provjeri znanja	Nakon polovine semestra studenti polažu prvi pismeni ispit koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja. Student na prvom pismenom ispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti polažu drugi pismeni ispit koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Student na drugom pismenom ispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba pismena ispita polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predisipitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti maksimalno 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima u toku cijelog semestra student može ostvariti maksimalno 10 bodova. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu																		

	je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Žiga J i Đozić A. Sociologija. Tuzla: OFF-SET, 2011; ▪ Fočo S., Sociologija. Zenica: Dom štampe, 2005.
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Abercrombie N, Hill S, Turner SB. Rječnik sociologije. Zagreb: Jesenski i Turk, 2008; ▪ Đozić A. Bošnjačka nacija. Sarajevo: BKC, 2003; ▪ Kalanj R. Suvremenost klasične sociologije. Zagreb: Politička kultura, 2005; ▪ Parsons T i sar. (urednici). Teorije o društvu: osnovi savremene sociološke teorije: prva knjiga. Beograd: Vuk Karadžić, 1969; ▪ Parsons T i sar. (urednici). Teorije o društvu: osnovi savremene sociološke teorije: druga knjiga. Beograd: Vuk Karadžić, 1969; ▪ Popper KR. Otvoreno društvo i njegovi neprijatelji, knjiga I i II. Sarajevo: 1998; ▪ Sociološki leksikon. Beograd: BIGZ, 1982; ▪ Supek Rudi Zanat sociologa: Strukturalna analiza. Zagreb: Školska knjiga-Savremena misao, 1983.
Internet web reference	

Puni naziv predmeta		UVOD U SPECIJALNU EDUKACIJU I REHABILITACIJU I	
Šifra predmeta	ZOP-05		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	6 ECTS		
Status predmeta	obavezan		
Godina studija/semestar	I godina/I semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	4	
	Auditorne vježbe:	2	
	Laboratorijske vježbe:	0	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija Specijalna edukacija i rehabilitacija Poremećaji u ponašanju		
Ciljevi predmeta	Ciljevi ovog predmeta su upoznati studente sa: razvojem edukacijsko rehabilitacijske nauke; modelima i sistemima edukacije i rehabilitacije; oblicima ometenosti i invalidnosti; osnovnim edukacijsko rehabilitacijskim terminima i glavnim zadacima edukacijsko rehabilitacijske profesije; edukacijsko rehabilitacijskim disciplinama, te potrebama trajnog usavršavanja.		
Ishodi učenja	<p>Nakon izvršavanja studijskih obaveza očekuje se da student može:</p> <ul style="list-style-type: none"> • razlikovati glavna dostignuća i osnovne edukacijsko rehabilitacijske teorije u određenim razdobljima razvoja edukacije i rehabilitacije definiraju predmet, zadatke i ciljeve istraživanja u edukaciji i rehabilitaciji; • identificirati uzroke i izvore nastanka promjena naučnih paradigmi tokom razvoja edukacijsko rehabilitacijskog znanja; • prepoznati važnost i djelokrug edukacijsko rehabilitacijske nauke; • prepoznati mjesto edukacijsko rehabilitacijske nauke u cjelokupnom sistemu nauka; • prepoznati oblike ometenosti i invalidnosti; • prepoznati modele i sisteme edukacije i rehabilitacije i socijalne zaštite djece sa teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom; • koristiti dostupnu literaturu, udžbenike i internet u cilju rješavanja određenih problema koji se tretiraju u okviru kursa; • identificiraju i opišu ključne elemente istraživanja u edukaciji i rehabilitaciji. 		
Indikativni sadržaj predmeta	Istorija defektologije, osnove teorije istorije defektologije, zadaci defektologije; Područja defektologije; Terminološke odrednice u edukacijsko rehabilitacijskoj nauci; Vrste invaliditeta i specifične karakteristike osoba sa određenim vrstama invaliditeta; Modeli u pristupu osobama sa invaliditetom; Timski rad u procesu edukacije i rehabilitacije; Institucije specijalnog odgoja, obrazovanja i rehabilitacija u okviru hronološkog kontinuuma, planiranje i programiranje rada; Alternative i najnovije intencije u specijalnom odgoju i obrazovanju u BiH (integrativno i inkluzivno provođenje); Teorija i praksa specijalnog školstva (kratak osvrt na historijski razvoj specijalnog		

	školstva u BiH, sadašnje stanje i problemi); Afirmacija mogućnosti i ostvarivanje prava osoba sa invaliditetom.																					
Metode učenja	<p>Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logičko-matematički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Auditorne vježbe uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova. 																					
Aktivnost koja se ocjenjuje	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Obaveze studenta</th> <th style="text-align: center;">Bodovi</th> <th style="text-align: center;">Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td style="text-align: center;">80</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td style="text-align: center;">20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td style="text-align: center;">40</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black;">Završni ispit</td> <td style="text-align: center; border-top: 1px solid black;">20</td> <td style="text-align: center; border-top: 1px solid black;">20</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	10	80	Seminarski rad	20		Mini testovi	40		Završni ispit	20	20
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																				
Prisutnost na predavanjima	5																					
Prisutnost na vježbama	5																					
Aktivnost studenta	10	80																				
Seminarski rad	20																					
Mini testovi	40																					
Završni ispit	20	20																				
Objašnjenje o provjeri znanja	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 2 boda, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 20 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 2 boda, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 20 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu ispitnih obaveza studenti moraju izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 20 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova.</p>																					

	<p>Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 20. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda.</p>
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kovačević V, Stančić V i Mejovšek M. Osnovi teorije defektologije. Zagreb, 1988; ▪ Stosljević M. Uvod u defektologiju. Beograd: Defektološki fakultet, 1998; ▪ Vigotski L.S. Osnovi defektologije. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 1996.
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Šarenac O. Razvoj specijalnog školstva u BiH. Tuzla, 1997; ▪ Šarenac O. Teorija i praksa specijalnog školstva u BiH. Tuzla, 1999; ▪ Mahmutagić A, Prstačić M i sar. Metode u edukaciji i rehabilitaciji. Tuzla: Harfograf, 2006.
Internet web reference	

Puni naziv predmeta	HUMANA GENETIKA	
Šifra predmeta	ZOP-07	
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje	
Bodovna vrijednost ECTS	5 ECTS	
Status predmeta	obavezan	
Godina studija/semestar	I godina/II semestar	
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3
	Auditorne vježbe:	0
	Laboratorijske vježbe:	1
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli	
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet	
Studijski program	Logopedija i audiologija Specijalna edukacija i rehabilitacija Poremećaji u ponašanju	
Ciljevi predmeta	Cilj ovog predmeta je sticanje teorijskih i praktičnih znanja iz oblasti humane genetike.	
Ishodi učenja	<p>Na temelju znanja stečenog u sklopu ovog predmeta studenti bi morali poznavati i uočiti simptome i znakove na osobi koji bi upućivali na pojedine vrste nasljednih poremećaja – kromosomsku aberaciju, monogenski ili mutlifaktorski nasljedni poremećaj. Trebaju prepoznati obrazac nasljeđivanja i nacrtati rodoslovno stablo, predvidjeti osnovne pretrage, te na temelju dijagnoze procijeniti rizik ponavljanja, navesti preventivne postupke. Stečena znanja trebala bi im omogućiti da u svom budućem radu lakše razumiju podlogu nastanka oštećenja kod osoba s poteškoćama u razvoju, te da tako djelotvornije pomognu njihovoj (re)habilitaciji.</p> <p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • adekvatno koriste literaturu iz oblasti humane genetike; • definiraju predmet, zadatke i ciljeve humane genetike; • koriste savremenu terminologiju, definicije i klasifikacije bolesti koje su genetički determinisane; • objasne i opišu kliničku sliku hromosomopatija, te razumiju mehanizam njihova nastanka; • uključe se u timove za procjenu sposobnosti djece sa posebnim potrebama. 	
Indikativni sadržaj predmeta	<p>Predmet , istorijski razvoj, grane genetike, predmet istraživanja humane genetike i njene veze s drugim oblastima genetike. Nasljeđivanje, osnovni principi nasljeđivanja, ćelija kao nosilac nasljeđivanja. Biohemijska osnova nasljeđivanja; DNA i RNA; Replikacija DNA. Vrste RNA (t RNA, m RNA i r RNA) i njihova uloga u biosintezi proteina. Pojam gena struktura i funkcija gena eukariota; Hromosomi–fizička i molekularna organizacija hromosoma. Hromosomopatije (strukturne i numeričke aberacije hromosoma. Progeneza i kimatogeneza; malformirani plod i njegovo pravo na život. Enzimopatije; genopatije nastale zbog poremećaja u intermedijarnom metabolizmu aminokiselina aminoacidopatije FKU. Hiperfenilalaninemija; Porodična tirozinemija; Albinizam. Monogenske bolesti i svojstva. Poligenske bolesti i poligenska svojstva. Genetske osnove mentalne retardacije. Genetske osnove gubitka vida. Genetske</p>	

	osnove gubitka sluha. Osnove genetike ponašanja.																					
Metode učenja	<p>Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logičko-matematički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Laboratorijske vježbe uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova. 																					
Aktivnost koja se ocjenjuje	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Obaveze studenta</th> <th style="text-align: center;">Bodovi</th> <th style="text-align: center;">Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost i aktivnost na predavanjima</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost i aktivnost na vježbama</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">50</td> </tr> <tr> <td>Kolokvij I i II</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Testovi I i II</td> <td style="text-align: center;">30</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black;">Završni ispit</td> <td style="text-align: center; border-top: 1px solid black;">50</td> <td style="text-align: center; border-top: 1px solid black;">50</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost i aktivnost na predavanjima	2		Prisutnost i aktivnost na vježbama	3	50	Kolokvij I i II	10		Seminarski rad	5		Testovi I i II	30		Završni ispit	50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																				
Prisutnost i aktivnost na predavanjima	2																					
Prisutnost i aktivnost na vježbama	3	50																				
Kolokvij I i II	10																					
Seminarski rad	5																					
Testovi I i II	30																					
Završni ispit	50	50																				
Objašnjenje o provjeri znanja	<p>Nakon pete sedmice predavanja studenti pismeno polažu test I (prvi međuispit), a nakon jedanaeste sedmice predavanja test II (drugi međuispit). Testovi obuhvataju do tada obrađenu tematiku sa predavanja.</p> <p>Nakon četvrte laboratorijske vježbe studenti polažu kolokvij I, a nakon sedme laboratorijske vježbe kolokvij II. Kolokviji obuhvataju do tada obrađenu tematiku na vježbama.</p> <p>Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Odgovori se boduju u rasponu od 0 do 3 boda, odnosno, student na prvom i drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 30 bodova. Oba međutesta i završni test polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predispitnih obaveza studentima se pruža mogućnost izrade individualnog ili grupnog seminarskog rada koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 5 bodova. Također, za prisutnost i kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 5 bodova.</p>																					

	<p>Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu završni test koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja iz prvog i drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Odgovori se boduju u rasponu od 0 do 3 boda, odnosno, student na završnom ispitu može ostvariti maksimalno 50 bodova. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom ispitu.</p>
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Đuričić E, Terzić R, Kapović M, Peterlin B. Biologija sa humanom genetikom. Sarajevo: Medicinski fakultet Univerziteta u Sarajevu, 2005; ▪ Kičić M. Medicinska genetika. Beograd: Defektološki fakultet Univerziteta u Beogradu, 1984; ▪ Zergollem Lj. i sur. Humana genetika. Zagreb: Medicinska naklada, 1994.
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Barišić I. Osnove humane genetike, skripta, 2005;1-90. ▪ Barišić I. Malformacijski sindromi uzrokovani vanjskim činiocima. U: Zergollern Lj. i sur. Medicinska genetika 1. Zagreb: Školska knjiga 2. izd. 1991;180-204; ▪ Zergollern Lj. Prevencija genetičkih bolesti. U: Zergollern Lj. i sur. Medicinska genetika 1. Zagreb: Školska knjiga 2. izd. 1991;345-364; ▪ Zergollern Lj i sur. Razvoj humane genetike u posljednjim desetjećima. Kromosomske abnormalnosti. U: Zergollern Lj. i sur. Medicinska genetika 2. Zagreb: Školska knjiga 1994;1-63; ▪ Harper PS. Practical genetic counselling. Oxford: Butterworth-Heinemann, 5th ed.,2000; ▪ Wilson GN, Cooley WC. Preventive management of children with congenital anomalies and syndromes. Cambridge: Cambridge University Press, 2000.
Internet web reference	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://www.defektologija.net ▪ http://www.medline.com

Puni naziv predmeta	PEDAGOGIJA	
Šifra predmeta	ZOP-08	
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje	
Bodovna vrijednost ECTS	4 ECTS	
Status predmeta	obavezan	
Godina studija/semestar	I godina/II semestar	
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	2
	Auditorne vježbe:	1
	Laboratorijske vježbe:	0
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli	
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet	
Studijski program	Logopedija i audiologija Specijalna edukacija i rehabilitacija Poremećaji u ponašanju	
Ciljevi predmeta	Upoznavanje studenata sa najznačajnijim determinantama fenomena odgoja i obrazovanja, te upoznavanje studenata sa najvažnijim historijsko-filozofskim pokazateljima razvoja fenomena obrazovanja i nauke o odgoju i obrazovanju.	
Ishodi učenja	Uspješni studenti, koji su tokom nastavnog procesa kontinuirano izvršavali svoje obaveze, će biti osposobljeni da: <ul style="list-style-type: none"> • razumiju temeljne odrednice historijsko-filozofskog razvoja fenomena odgoja i obrazovanja; • razumiju pedagogiju kao integrirajuću nauku o odgoju; • razumiju i analiziraju najznačajnije odrednice profesionalizacije prosvjetnog poziva. 	
Indikativni sadržaj predmeta	Uvođenje u sadržaj kolegija. Pedagogija kao znanstvena disciplina Temeljne pedagoške kategorije: Odgoj Ljudska priroda i odgoj Kultura i odgoj – kulturni »prostor« odgajanja Kultura i obrazovanje Temeljne pedagoške kategorije: Obrazovanje Teorija konfluentnog obrazovanja Najjednostavnije pedagoške kategorije: učenje/poučavanje Struktura konfluentnog obrazovanja Procesi konfluentnog obrazovanja Igra i slobodno vrijeme u konfluentnom obrazovanju Odgoj/obrazovanje i društvo Odgajatelj – profesija i ljudska dužnost Metodika odgojnog rada Savremeni zahtjevi pedagoške znanosti	
Metode učenja	Najznačajnije metode učenja na predmetu su: <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Auditorne vježbe; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova. 	

<p>Aktivnost koja se ocjenjuje</p>	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" data-bbox="686 347 1401 526"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>10</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>30</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>26-50</td> <td>50</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	10		Prisutnost na vježbama	10	50	Seminarski rad	30		Završni ispit	26-50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno														
Prisutnost na predavanjima	10															
Prisutnost na vježbama	10	50														
Seminarski rad	30															
Završni ispit	26-50	50														
<p>Objašnjenje o provjeri znanja</p>	<p>Za provjeru usvojenog znanja na završnom ispitu koristit će se:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pismena i/ili - usmena metoda <p>Pismena metoda obuhvata pismenu provjeru znanja (ZOT i esej). Provjera znanja pismenom metodom će se realizirati kroz pitanja i odgovore iz sadržaja nastavnog predmeta. Ista će biti obavljena nakon realizacije predviđenih predavanja. Studentima će biti ponuđeno 5 pitanja. Na svako tačno odgovoreno pitanje student će dobiti maksimalno 10 bodova. Maksimalan broj bodova koje student može ostvariti na pismenom dijelu ispita je 50, a minimalan, da bi se ispit položio, je 26 bodova. Studenti koji zadovolje na pismenom dijelu ispita tj. ostvare od 26 do 50 bodova, biće oslobođeni polaganja usmenog dijela ispita na kraju semestra.</p> <p>Usmena metoda primjenjivat će se za studente koji kroz pismenu provjeru znanja ostvare manje od minimalnog broja bodova (26) i na one studente koji iskažu želju da kroz usmenu provjeru znanja poprave ostvarenu ocjenu.</p> <p>Usmeni dio ispita će se obaviti na osnovu više pitanja iz nastavnog sadržaja i odgovora studenata u trajanju od 15-30 minuta. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na ovom dijelu ispita je 50, a minimalan, da bi ispit položio, je 26 bodova.</p> <p>U sklopu predispitnih obaveza studentima su dužni izraditi i usmeno prezentirati seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Po osnovu seminarskog rada student može ostvariti maksimalno 30 bodova.</p>															
<p>Osnovna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Slatina M. Od individue do ličnosti – Uvođenje u teoriju konfluentnog obrazovanja, Zenica: Dom štampe, 2006; ▪ Gudjons H. Pedagogija – temeljna znanja, Zagreb: Educa, 1994. 															
<p>Dodatna literatura</p>	<p>Preporučena literatura pokriva osnovne aspekte tematika opisanih u sadržaju kursa. Za naprednije izučavanje i usavršavanje u okviru ove problematike predmetni nastavnik može a i ne mora predložiti dodatnu literaturu.</p>															
<p>Internet web reference</p>																

Puni naziv predmeta		UVOD U LOGOPEDIJU I AUDIOLOGIJU	
Šifra predmeta	ZOP-09		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	6 ECTS		
Status predmeta	obavezan		
Godina studija/semestar	I godina/II semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	4	
	Auditorne vježbe:	1	
	Laboratorijske vježbe:	0	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija Specijalna edukacija i rehabilitacija Poremećaji u ponašanju		
Ciljevi predmeta	Cilj ovog predmeta je sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina o osnovnim pojmovima u logopediji i audiologiji, o verbalnoj i neverbalnoj komunikaciji, uopćeno o poremećajima komunikacije i oštećenjima sluha kod djece i odraslih i njihovim uzrocima, te o osnovama logopedске i audiološke dijagnostike i tretmana.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • adekvatno koriste literaturu iz oblasti logopedije i audiologije; • koriste osnovne pojmove u logopediji i audiologiji; • definiraju predmet, zadatke i ciljeve logopedije i audiologije; • diferenciraju i definiraju logopediju i audiologiju kao nauku i njihove poddiscipline; • primjene bazična znanja o vrstama govorno- jezičkih poremećaja i oštećenja sluha; • primjene bazična znanja o stručnoj terminologiji, standardima i principima profesionalnog rada s osobama koje imaju različite vrste komunikacijskih poteškoća i oštećenja sluha; <p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će posjedovati elementarna znanja iz logopedije i audiologije neophodna za nastavak studija i usvajanje novih znanja i vještina o kojima će učiti na drugim stručnim logopedskim i audiološkim predmetima.</p>		
Indikativni sadržaj predmeta	Historijski razvoj logopedije i audiologije; Pojam predmet i zadaci logopedije i audiologije; Terminologija u logopediji i audiologiji; Proces diferenciranja i definiranja nauke, naučnih disciplina i poddisciplina, definicije; Suvremena dostignuća i perspektive logopedije i audiologije u svijetu i na našim prostorima; Osnovne karakteristike humane komunikacije: sredstva komunikacije, verbalna i neverbalna komunikacija; Biološke osnove govora, sluha, čitanja i pisanja: respiracija, fonacija, rezonancija, artikulacija, govorna motorika i motorika pisanja; Uzroci poremećaja govora, glasa, jezika, čitanja i pisanja; Struktura i klasifikacija patologije verbalne komunikacije; Poremećaji komunikacije u razvojnem periodu; Poremećaji komunikacije kod odraslih osoba različite etiologije; Fizika slušanja (zvuk, frekvencija, intenzitet...); Uzroci oštećenja		

	<p>sluha; Osnove detekcije i dijagnostike oštećenja sluha; Vrste oštećenja sluha; Vidovi komunikacije osoba oštećena sluha; Implikacije u školi; Edukacijska i rehabilitacijska audiologija; Učitelji za gluhe; Osnove razvrstavanja slušno oštećene djece; Odnos društva prema gluhima; Sistemi školovanja za sticanje zvanja logopeda i/ili audiologa, edukacija i stručno usavršavanje, specijalizacija; Sistemi školovanja koji udružuju logopediju i audiologiju.</p>																					
Metode učenja	<p>Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logičko-matematički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Auditivne vježbe u manjim grupama što omogućuje interakciju između studenata i asistenata; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarских radova. 																					
Aktivnost koja se ocjenjuje	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Obaveze studenta</th> <th style="text-align: center;">Bodovi</th> <th style="text-align: center;">Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td style="text-align: center;">50</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td style="text-align: center;">20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td style="text-align: center;">25-50</td> <td style="text-align: center;">50</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	10	50	Seminarski rad	10		Mini testovi	20		Završni ispit	25-50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																				
Prisutnost na predavanjima	5																					
Prisutnost na vježbama	5																					
Aktivnost studenta	10	50																				
Seminarski rad	10																					
Mini testovi	20																					
Završni ispit	25-50	50																				
Objašnjenje o provjeri znanja	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na</p>																					

	<p>pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova.</p> <p>Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>
<p>Osnovna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Salihović N, Junuzović-Žunić L, Ibrahimagić A. Poremećaji glasa, govora i jezika. Tuzla: Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Univerziteta u Tuzli, 2006; ▪ Duranović M, Smythe I. Disleksija. Tuzla: Harfograf, 2010; ▪ Hasanbegović H, Mahmutović E. Uvod u rehabilitacijsku audiologiju. Tuzla: OFSET, 2010; ▪ Škarić I. Govorne poteškoće i njihovo uklanjanje. Zagreb: Mladost, 1988; ▪ Zečić S, Mujkanović E, Devolli A. Logopedija. Sarajevo: Connectum, 2010,ž ▪ Radovančić B. Osnove rehabilitacije slušanja i govora. Zagreb: Fakultet za defektologiju, 1995; ▪ Kostić Đ Govor i slušno oštećeno dijete. Gornji Milanovac: Kulturni centar, 1980.
<p>Dodatna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vuletić D. Govorni poremećaji. Zagreb: Školska knjiga, 1987; ▪ Brkić F. Audiologija. Tuzla: Harfo-graf, 2005; ▪ Herljević I, Posokhova I. Govor ritam i pokret. Zagreb: Ostvarenje, 2002; ▪ Anne M. Tate Maltby T. Audiology: An Introduction for Teachers & Other Professionals. London: David Fulton Publishers; ▪ Martin FN, Clark JG. Introduction to Audiology. (11th Ed). Allyn & Bacon, 2011.
<p>Internet web reference</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://www.asha.org/ ▪ http://www.isca-speech.org/iscaweb/

Puni naziv predmeta		UVOD U SOCIJALNU PEDAGOGIJU	
Šifra predmeta	ZOP-10		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	4 ECTS		
Status predmeta	obavezan		
Godina studija/semestar	I godina/II semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	2	
	Auditorne vježbe:	2	
	Laboratorijske vježbe:	0	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija Specijalna edukacija i rehabilitacija Poremećaji u ponašanju		
Ciljevi predmeta	Cilj ovog predmeta je sticanje teorijskih i praktičnih osnova u sociopedagoškom pristupu osoba koje manifestiraju poremećaje u ponašanju.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • razumiju temeljna znanja o socijalnoj pedagogiji; • koriste različite teorije i pristupe u problematici poremećaja u ponašanju; • definiraju predmet, zadatke i ciljeve socijalne pedagogije; • koriste savremenu terminologiju, definicije i klasifikacije • prepoznaju istraživačke metode u socijalnoj pedagogiji; • izgrade kompetencije za profesionalno djelovanje socijalnih pedagoga. 		
Indikativni sadržaj predmeta	Razvoj socijalne pedagogije; Natorpov i Nohlov koncept socijalne pedagogije; Predmet i zadaci pedagogije mladih; Suvremena socijalna pedagogija; Predmet socijalne pedagogije; Sustav socijalne devijacije i socijalne integracije, Socijalna pedagogija kao znanstvena disciplina; Istraživačke metode u socijalnoj pedagogiji; Odnos socijalne pedagogije i drugih disciplina; Teorije socijalne pedagogije; Suvremena teorijska poimanja odgoja; Osnove teorija socijalne pedagogije; Sastavnice teorija socijalne pedagogije; Profesionalni identitet socijalnih pedagoga; Vrijednosne komponente socijalnopedagoškog poziva; Kompetencije socijalnih pedagoga; Temelji, moć i granice socijalnopedagoških intervencija; Odgoj u ranom djetinjstvu, Obiteljski odgoj, Socijalna pedagogija u rizičnom društvu.		
Metode učenja	<p>Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logičko-matematički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Auditorne vježbe u učionici uz aktivno sudjelovanje studenata; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova. 		

<p>Aktivnost koja se ocjenjuje</p>	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" data-bbox="683 353 1401 595"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td>20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>25-50</td> <td>50</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	10	50	Seminarski rad	10		Mini testovi	20		Završni ispit	25-50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																				
Prisutnost na predavanjima	5																					
Prisutnost na vježbama	5																					
Aktivnost studenta	10	50																				
Seminarski rad	10																					
Mini testovi	20																					
Završni ispit	25-50	50																				
<p>Objašnjenje o provjeri znanja</p>	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>																					
<p>Osnovna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dejana B, Uzelac S. Osnove socijalne pedagogije. Zagreb: Školska knjiga, 2007; ▪ Hamalainen J. Socijalna pedagogija kao akademska disciplina u obitelji socijalnih znanosti. Zagreb: Kriminologija i socijalna integracija, 2005; ▪ Ilić, Z. Resocijalizacija mladih prestupnika. Beograd: Defektološki fakultet, 2000; ▪ Radovanović D. Poremećaji ponašanja i prestupništvo mladih. 																					

	Beograd: Univerzitet u Beogradu, 2007.
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dervišbegović M. Socijalna pedagogija sa andragogijom. Sarajevo: Univerzitetska knjiga, 1997; ▪ Žižak A. Etički kodeks socijalnih pedagoga. Zagreb: Hrvatska udruga socijalnih pedagoga, 2005; ▪ Bouillet D, Žižak A. Standardi u radu s djecom i mladima s poremećajima u ponašanju: Zagreb: Ljetopis socijalnog rada, 2008; ▪ Jugović A, Žunić-Pavlović V. Pojam rizika u savremenoj nauci o društvenim devijacijama. Od teorijskog-ideološkog diskursa do preventivno-akcionog koncepta. U: Kovačević J, Vučinić V (ur): Smetnje i poremećaji: fenomenologija, prevencija i tretman. Beograd: Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, 2010; ▪ Sande, M. i sur. Socialna pedagogika: Izabrani koncepti stroke, Ljubljana: Peagoška fakulteta Univerze v Ljubljani, 2006.
Internet web reference	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://www.edu.org/ ▪ http://www.aieji.net/

Puni naziv predmeta		INKLUZIVNA PRAKSA	
Šifra predmeta	ZOP-11		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	6 ECTS		
Status predmeta	obavezan		
Godina studija/semestar	I godina/II semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3	
	Auditorne vježbe:	2	
	Laboratorijske vježbe:	0	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija Specijalna edukacija i rehabilitacija Poremećaji u ponašanju		
Ciljevi predmeta	Upoznati studente sa definicijom, konceptom i strategijom inkluzivne prakse; Upoznati studente sa filozofskim, zakonodavnim i edukativnim utemeljenjem inkluzivne prakse i njene primjene; Informirati studente o pretpostavkama inkluzivnog procesa i važnosti zadovoljavanja istih; Upoznati studente sa sudionicima inkluzivne prakse i njihovom ulogom; Informirati studente o primjeni indeksa inkluzije.		
Ishodi učenja	Na kraju semestra, odnosno odslušanog kursa, uspješni studenti, koji su tokom čitavog nastavnog perioda kontinuirano obavljali svoje obaveze, će biti osposobljeni da: znaju osnovne karakteristike i razlike između procesa integracije i inkluzije, shvate važnost zadovoljavanja pretpostavki integracije (zakonskih, organizacijskih, objektivnih i subjektivnih) i nužnost promjena u Bosni i Hercegovini u pravcu zadovoljavanja pretpostavki integracije; znaju primijeniti indeks za inkluziju, te shvate ulogu edukatora-rehabilitatora u procesima integracije i inkluzije.		
Indikativni sadržaj predmeta	Uvod u kurs; Istorijski pregled usluga; Terminologija: šta je inkluzija, razlika između integracije i inkluzije i socijalna isključenost; Indeks inkluzije i njegova primjena, Inkluzija u sistemu odgoja i obrazovanja: Modeli; Argumenti za i protiv inkluzije; Principi, metode i oblici rada u inkluzivnom pristupu; Modeli učenja u inkluzivnom pristupu; Pretpostavke inkluzije: organizacijske i zakonske; Pretpostavke inkluzije: objektivne i subjektivne (učenici, vršnjaci); Pretpostavke inkluzije: subjektivne (nastavnici, edukatori-rehabilitatori i roditelji); Podrška u teoriji i praksi, kolaborativna praksa i efektivni timski rad; Efektivno obrazovanje za sve učenike; Priprema svih nastavnika da uče svu djecu; Roditelji i nastavnici; Uloga edukatora i rehabilitatora u inkluzivnom razredu.		
Metode učenja	U cilju efikasnog izvođenja nastave i postizanja očekivanih ciljeva kursa „Inkluzivna praksa“ i kompetencija studenata na kraju semestra, na kursu se koriste različite nastavne metode: – Predavanja; – Auditorne vježbe; – Individualni i timski/grupni projekti.		

<p>Aktivnost koja se ocjenjuje</p>	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" data-bbox="683 353 1401 595"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td>20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>25-50</td> <td>50</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	10	50	Seminarski rad	10		Mini testovi	20		Završni ispit	25-50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																				
Prisutnost na predavanjima	5																					
Prisutnost na vježbama	5																					
Aktivnost studenta	10	50																				
Seminarski rad	10																					
Mini testovi	20																					
Završni ispit	25-50	50																				
<p>Objašnjenje o provjeri znanja</p>	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>																					
<p>Osnovna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vantić-Tanjić M, Nikolić M. Inkluzivna praksa. Tuzla: „OFF-SET“, 2010; ▪ Booth T, Ainscow M. Indeks za inkluziju. Centar za izučavanje inkluzivnog obrazovanja. Save the Children UK, 2002; ▪ Vantić-Tanjić M. Stavovi nastavnika prema integraciji romske djece usporenog kognitivnog razvoja. Dvorska disertacija. Tuzla: Edukacijsko- rehabilitacijski fakultet Univerziteta u Tuzli, 2007. 																					
<p>Dodatna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Schwartz D. Including Children with Special Needs: A Handbook for 																					

	<p>Educators and Parents. Greenwood Press, 2005;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ UNESCO. Open File on Inclusive Education Support. Paris: Materials for Managers and Administrators, 2003; ▪ Rustemier S, Booth T. Studija primjene indeksa za inkluziju u školama i pri lokalnim obrazovnim vlastima u Engleskoj. Centar za izučavanje inkluzivnog obrazovanja. Save the Children UK, 2002; ▪ Vantić M. Stavovi studenata prema edukacijskoj integraciji učenika usporenog kognitivnog razvoja. Magistarski rad. Zagreb: Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2004.
Internet web reference	<ul style="list-style-type: none"> ▪ www.inkluzija.org/ ▪ www.inclusion.com ▪ www.eric.ed.gov ▪ www.ualberta.ca

Puni naziv predmeta		RAZVOJ HUMANE KOMUNIKACIJE	
Šifra predmeta	ZIP-01		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	4 ECTS		
Status predmeta	izborni		
Godina studija/semestar	I godina/I semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3	
	Auditorne vježbe:	1	
	Laboratorijske vježbe:	0	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija Specijalna edukacija i rehabilitacija Poremećaji u ponašanju		
Ciljevi predmeta	Cilj predmeta je osposobiti studenta za razumijevanje procesa urednog razvoja ljudske komunikacije. Kroz tematske jedinice nastavnog predmeta cilj je educirati studente o osnovnim pojmovima vezanim za govor i jezik, odnosno humanu komunikaciju, o biološkom mehanizmu komunikacije, komponentama jezika i modelima njegovog usvajanja, o hronološki normalnom razvoju jezika i komunikacije.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni za:</p> <ul style="list-style-type: none"> • razumijevanje procesa urednog razvoja ljudske komunikacije; • razumijevanje uloge rane komunikacije u djetetovom emocionalnom, socijalnom i kognitivnom razvoju; • prepoznavanje komunikacijskih razvojnih miljkaza i njihovu identifikaciju temeljem opažanja ponašanja u prirodnoj situaciji i temeljem razvojne procjene; • razlikovanje uredne od narušene rane komunikacije; • postavljanje relevantne hipoteze o razvojnim teškoćama koje pridonose atipičnom ili usporenom komunikacijskom razvoju. 		
Indikativni sadržaj predmeta	Uvod u humanu komunikaciju; forme humane komunikacije; govor, jezik, komunikacija i njihova interakcija; Biološka spremnost za komunikaciju; biološki mehanizam govora i slušanja; Emocionalni i lingvistički aspekti komunikacije; Motivacija za komunikaciju; Fizički mehanizmi komunikacije: Nervni sistem, sistem slušanja, vokalni mehanizam, mehanizam govora; Komponente jezika: sintaksa, morfologija fonologija, semantika, pragmatika; Povezanost jezičkih komponenti; Modeli usvajanja jezika: Bihevioralne teorije; Psiholingvističke teorije-Sintaktički model; Psiholingvističke teorije-Semantičko/Kognitivni model; Sociolingvističke teorije; Razvoj djeteta; Rani kognitivni, emocionalni i socijalni razvoj te njihova povezanost s komunikacijskim razvojem; Razvojni obrasci: prediktivnost, miljkazi, mogućnosti, faze ili periodi, individualne razlike; Interakcija dojenče-roditelj i modaliteti prepoznavanja; Razvoj (združene) pažnje; Predsimbolička i simbolička komunikacija; Imitacija i uloga igre; Predlingvistički temelji jezika, transakcijski pristup i faze u predjezičnoj komunikaciji; Rani komunikacijski		

	razvoj: Perlokutivni, llokutivni i Lokutivni stadij.																					
Metode učenja	<p>Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logičko-matematički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Auditorne vježbe uz aktivno sudjelovanje studenata; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarских radova. 																					
Aktivnost koja se ocjenjuje	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td>20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>25-50</td> <td>50</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	10	50	Seminarski rad	10		Mini testovi	20		Završni ispit	25-50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																				
Prisutnost na predavanjima	5																					
Prisutnost na vježbama	5																					
Aktivnost studenta	10	50																				
Seminarski rad	10																					
Mini testovi	20																					
Završni ispit	25-50	50																				
Objašnjenje o provjeri znanja	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarског rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta</p>																					

	<p>obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Salihović N, Junuzović-Žunić L, Ibrahimagić A. Poremećaji glasa, govora i jezika. Tuzla: Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Univerziteta u Tuzli, 2006; ▪ Boone DR. Human communication and its disorders. New Jersey: Prentice-Hall, Inc., 1987; ▪ McLaughlin S. Introduction to language development. (2 edition). San Diego: Singular, 2006.
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ljubešić M. Rana komunikacija i njezina uloga u učenju i razvoju djeteta. <i>Dijete i društvo</i>, 3:261-278., 2001; ▪ Ljubešić M. (ur) Biti roditelj: Model dijagnostičko-savjetodavnoga praćenja ranoga dječjega razvoja i podrške obitelji. Zagreb: DZZOMM, 2003; ▪ Richards JE. Attention. In: B. Hopkins (ed) <i>The Cambridge encyclopedia of child development</i>. Cambridge: Cambridge University Press, 2005; ▪ Rowland C, Schweigert P. <i>Tangible Symbol Systems: Making the Right to Communicate a Reality for Individuals with Severe Disabilities</i>. Oregon: Design to Learn Products, 2000; ▪ Rowland C, Schweigert P. <i>First things first: early communication for the pre-symbolic child with severe disabilities</i>. Oregon: Oregon Health & Science University.
Internet web reference	

Puni naziv predmeta		UVOD U SPECIJALNU EDUKACIJU I REHABILITACIJU II	
Šifra predmeta	ZIP-02		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	4 ECTS		
Status predmeta	izborni		
Godina studija/semestar	I godina/I semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3	
	Auditorne vježbe:	1	
	Laboratorijske vježbe:	0	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija Specijalna edukacija i rehabilitacija Poremećaji u ponašanju		
Ciljevi predmeta	Cilj ovog predmeta je sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz oblasti istraživanja u području edukacijsko-rehabilitacijskih nauka, planiranja, kreiranja i provođenja istraživačkih studija.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiraju predmet, zadatke i ciljeve istraživanja u edukaciji i rehabilitaciji; • identificiraju i opišu ključne elemente istraživanja u edukaciji i rehabilitaciji; • identificiraju i prepoznaju različite vrste istraživanja; • definiraju problem, cilj i hipoteze istraživanja; • razlikuju i predlože metode istraživanja; • planiraju i pripreme istraživačku studiju; • valoriziraju i primjene etiku u istraživanju u društvenim naukama. 		
Indikativni sadržaj predmeta	<p>Šta su društvene nauke; Pojam, predmet i zadaci istraživanja u edukaciji i rehabilitaciji; Vrste istraživanja u edukaciji i rehabilitaciji; Etape istraživanja u edukaciji i rehabilitaciji; Metode istraživanja u edukaciji i rehabilitaciji; Polazne osnove istraživanja u edukaciji i rehabilitaciji; Uzorak ispitanika u istraživanju u edukaciji i rehabilitaciji; Vrste varijabli u istraživanju u edukaciji i rehabilitaciji; Planiranje istraživačke studije; Razvijanje prijedloga istraživanja; Studija slučaja; Naučno istraživanje u društvenim naukama; Naučni stil; Etika u istraživanjima na ljudima; Nacrt i projekat istraživanja; Karakteristike projektnog rada; Metode i tehnike mjerenja; Kvantitativne i kvalitativne metode; Neposredno posmatranje; Učesničko posmatranje; Analiza sadržaja; Osnovni koraci u analizi sadržaja; Stav kao dispozicija koja se može mjeriti; Individualne i grupne razlike; Akcijsko istraživanje; tipovi akcijskog istraživanja; Koraci u akcijskom istraživanju; Koristi akcijskog istraživanja.</p>		
Metode učenja	<p>Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logičko-matematički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, 		

	<p>tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata;</p> <ul style="list-style-type: none"> – Auditorne vježbe uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova. 																					
Aktivnost koja se ocjenjuje	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Obaveze studenta</th> <th style="text-align: center;">Bodovi</th> <th style="text-align: center;">Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td style="text-align: center;">50</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td style="text-align: center;">20</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black;">Završni ispit</td> <td style="text-align: center; border-top: 1px solid black;">25-50</td> <td style="text-align: center; border-top: 1px solid black;">50</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	10	50	Seminarski rad	10		Mini testovi	20		Završni ispit	25-50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																				
Prisutnost na predavanjima	5																					
Prisutnost na vježbama	5																					
Aktivnost studenta	10	50																				
Seminarski rad	10																					
Mini testovi	20																					
Završni ispit	25-50	50																				
Objašnjenje o provjeri znanja	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na završnom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>																					
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fajgelj S, Kuzumanović B, Đukanović B. Priručnik za socijalna 																					

	<p>istraživanja. Beograd: De-spot, 2004;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mužić V. Metodologija pedagoškog istraživanja. Sarajevo: Svjetlost, 1977; ▪ Ferrance E. Action research. Providence RI: Northeast and Island Regional Educational Laboratory At Brown University, 2000.
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Milas G. Istraživačke metode u psihologiji i drugim društvenim znanostima. II izdanje. Jastrebarsko: Naklada Slap. 2009.
Internet web reference	

Puni naziv predmeta		PSIHOLOGIJA OSOBA SA ONESPOSoblJENJEM	
Šifra predmeta	ZIP-03		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	4 ECTS		
Status predmeta	izborni		
Godina studija/semestar	I godina/I semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3	
	Auditorne vježbe:	1	
	Laboratorijske vježbe:	0	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija Specijalna edukacija i rehabilitacija Poremećaji u ponašanju		
Ciljevi predmeta	Izučavanje psiholoških specifičnosti osoba sa onesposobljenjem u smislu specifičnosti u razvoju perceptivno-kognitivnih, psihomotornih sposobnosti, self koncepta, motivacije, psihosocijalne adaptacije, socioemocionalnog razvoja, coping mehanizama na nastalo onesposobljenje, te izučavanje procesa porodične psihosocijalne adaptacije i porodične dinamike.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ovladati znanjima o perceptivno-kognitivnim i psihomotornim karakteristikama osoba sa onesposobljenjem, njihovom self konceptu, motivaciji, psihosocijalnoj adaptaciji i socioemocionalnom razvoju; • prepoznati i analizirati coping mehanizme na nastalo onesposobljenje; • analizirati proces porodične dinamike i porodične psihosocijalne adaptacije; • razviti svijest o sopstvenim stavovima i osjećanjima prema osobama sa onesposobljenjem i steći će sposobnost konstruktivnog načina sagledavanja života sa onesposobljenošću. 		
Indikativni sadržaj predmeta	Primjena psiholoških teorija u objašnjenju psiholoških reakcija na onesposobljenost. Perceptivno-kognitivne karakteristike osoba sa onesposobljenjem. Psihomotorne sposobnosti osoba s onesposobljenjem. Socioemocionalni razvoj i karakteristike osoba s onesposobljenjem. Razvoj self-koncepta osoba s onesposobljenjem. Psihosocijalna adaptacija na onesposobljenost. Coping mehanizmi. Porodična psihosocijalna adaptacija. Porodična dinamika. Kvaliteta života. Brak i seksualnost. Psihosocijalne karakteristike i adaptacija osoba s hroničnim bolestima. Sindrom hospitalizma. Burnout sindrom.		
Metode učenja	Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logičko-matematički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su: <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Auditorne vježbe koje se izvode u učionici, a koje su 		

	<p>radioničkog tipa, gdje studenti u grupama uz pomoć asistenta osmišljavaju, razrađuju i realizuju zadatke nastavnog predmeta i razvijaju kompetencije navedene u ishodima učenja;</p> <p>– Priprema i izlaganje seminarskih radova.</p>																		
Aktivnost koja se ocjenjuje	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Analiza, priprema i izvedba teksta</td> <td>40</td> <td>90</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>40</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>10</td> <td>10</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Analiza, priprema i izvedba teksta	40	90	Seminarski rad	40		Završni ispit	10	10
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																	
Prisutnost na predavanjima	5																		
Prisutnost na vježbama	5																		
Analiza, priprema i izvedba teksta	40	90																	
Seminarski rad	40																		
Završni ispit	10	10																	
Objašnjenje o provjeri znanja	<p>U sklopu provjere znanja svaki student treba izraditi i prezentirati:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analizu jednog teksta (tekst daje nastavnik); • Pripremu i izvedbu 15 - 20 minutne prezentacije u kojemu se rabe metode nastave usmjerene studentu (<i>student centered learning</i>) na temu definiranu nakon analize teksta; Za analizu, pripremu i izvedbu teksta student može dobiti od 0 do 40 bodova. • Pripremu seminarskog rada čime se dokazuje poznavanje tehnike pisanja seminarskog rada i usvajanja znanja iz nastavnog predmeta. Seminarski rad je rezultat timskog rada studenata i obuhvata određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 40 bodova. Također, za prisutnost i aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova. <p>Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 10. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda.</p>																		
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Živković G. Psihologija telesno invalidnih lica. Beograd: Defektološki fakultet Univerziteta u Beogradu, 1994; ▪ Hwang P i Nilsson B. Razvojna psihologija. Sarajevo: Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu, 2000. ▪ Havelka M. Zdravstvena psihologija-psihosocijalni pristup zdravlju. Zagreb: Zdravstveno veleučilište, 2011. 																		
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dušanić S. Psihološka istraživanja religioznosti. Banja Luka: Filozofski fakultet, 2007. ▪ Stefanović-Stanojević T, Krstić N. Osobe s hendikepom- prava, mogućnosti i razvoj. Niš: OGI, 2005. ▪ Mahmutagić Aj, Mahmutagić A, Mahmutović E i Bratovčić V. Sposobnost uviđanja redoslijeda učenika usporenog kognitivnog 																		

	<p>razvoja. Defektologija 9 (2): 317-321., 2006;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mehmedinović S, Šarić E, Poljić A, Bratovčić V, Mujanović A. Religiosity and Depression in Mothers of Children with Cerebral Palsy: Correlation Analysis. The Journal of International Social Research, Vol 4, br. 16., 2011; ▪ Mikić B, Đug M, Bratovčić V, Tanović I. Razlike u motoričkim sposobnostima i morfološkim karakteristikama učenika sa posebnim potrebama i učenika redovne nastave. Sport–naučni i praktični aspekti 4 (1), 2007.
Internet web reference	<ul style="list-style-type: none"> ▪ www.leeds.ac.uk/disability-studies ▪ www.lancs.ac.uk/fass/ ▪ www.audrehab.org/

Puni naziv predmeta		OSNOVE POREMEĆAJA VERBALNE KOMUNIKACIJE							
Šifra predmeta	ZIP-04								
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje								
Bodovna vrijednost ECTS	4 ECTS								
Status predmeta	izborni								
Godina studija/semestar	I godina/II semestar								
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:		3						
	Auditorne vježbe:		1						
	Laboratorijske vježbe:		0						
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli								
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet								
Studijski program	Logopedija i audiologija Specijalna edukacija i rehabilitacija Poremećaji u ponašanju								
Ciljevi predmeta	Cilj ovog predmeta je sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina za prepoznavanje poremećaja verbalne komunikacije.								
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • adekvatno koriste literaturu iz oblasti govorno jezičkih poremećaja; • koriste savremenu terminologiju, definicije i klasifikacije govorno jezičkih poremećaja; • prepoznaju različite govorno jezičke poremećaje; • objasne i opišu različite govorno jezičke poremećaje; • unaprijede vlastite vještine učenja. 								
Indikativni sadržaj predmeta	Uvod u poremećaje verbalne komunikacije; Klasifikacije i određenje govorno jezičkih poremećaja; Osnove artikulacijsko-fonoloških poremećaja; Osnove poremećaja tečnosti govora; Osnove disleksije; Osnove disgrafije; Osnove diskalkulije; Osnove posebnih jezičkih teškoća; Osnove zakašnjelog govorno-jezičkog razvoja; Osnove motoričkih govornih poremećaja; Osnove poremećaja glasa; Osnove afazija, Vještine učenja.								
Metode učenja	<p>Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logičko-matematički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Auditivne vježbe koje izvode u manjim grupama što omogućuje interakciju između studenata i asistenata; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova. 								
Aktivnost koja se ocjenjuje	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;"><u>Obaveze studenta</u></th> <th style="text-align: center;"><u>Bodovi</u></th> <th style="text-align: center;"><u>Ukupno</u></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: center;">50</td> </tr> </tbody> </table>			<u>Obaveze studenta</u>	<u>Bodovi</u>	<u>Ukupno</u>	Prisutnost na predavanjima	5	50
<u>Obaveze studenta</u>	<u>Bodovi</u>	<u>Ukupno</u>							
Prisutnost na predavanjima	5	50							

	<table border="1"> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td>20</td> <td></td> </tr> <tr> <td><u>Završni ispit</u></td> <td><u>25-50</u></td> <td><u>50</u></td> </tr> </table>	Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	10		Seminarski rad	10		Mini testovi	20		<u>Završni ispit</u>	<u>25-50</u>	<u>50</u>
Prisutnost na vježbama	5															
Aktivnost studenta	10															
Seminarski rad	10															
Mini testovi	20															
<u>Završni ispit</u>	<u>25-50</u>	<u>50</u>														
<p>Objašnjenje o provjeri znanja</p>	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predisipitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>															
<p>Osnovna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Duranović M, Smythe I. Disleksija. Tuzla: Harfo-graf, 2010; ▪ Salihović N. Poremećaji tečnosti govora. Tuzla: Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Univerziteta u Tuzli, 2005; ▪ Salihović N, Junuzović-Žunić L, Ibrahimagić A. Poremećaji glasa, govora i jezika. Tuzla: Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Univerziteta u Tuzli, 2006; ▪ Sharma MC. Matematika bez suza: Kako pomoći djetetu s teškoćama u učenju matematike. Lekenik: Ostvarenje, 2001; ▪ Zečić S. Afazija I. Tuzla: Defektološki fakultet Univerziteta u Tuzli, 2002. 															
<p>Dodatna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Škarić I. Govorne poteškoće i njihovo otklanjanje. Zagreb: Izdavačko knjižarska radna organizacija Mladost, 1988; ▪ Salihović N, Ibrahimagić A, Junuzović-Žunić L. Artikulacijski i fonološki poremećaji. Skripta. Tuzla: Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Univerziteta u Tuzli, 2006; ▪ Salihović N, Ibrahimagić A, Junuzović-Žunić L. Poremećaji glasa i gutanja. Skripta. Tuzla: Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Univerziteta u Tuzli, 2007; 															

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Duranović M. Procjena fonoloških i semantičkih sposobnosti kod djece sa disleksijom i disgrafijom. Doktorska disertacija. Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Univerziteta u Tuzli, 2006; ▪ Boon D R. Human Communication and Its Disorders. New Jersey: Prentice-Hall, Inc, 1987.
Internet web reference	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://www.asha.org/ ▪ http://www.isca-speech.org/iscaweb/

Puni naziv predmeta		VOLONTERIZAM	
Šifra predmeta	ZIP-05		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	4 ECTS		
Status predmeta	izborni		
Godina studija/semestar	I godina/II semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3	
	Auditorne vježbe:	1	
	Laboratorijske vježbe:	0	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija Specijalna edukacija i rehabilitacija Poremećaji u ponašanju		
Ciljevi predmeta	Cilj je predmeta upoznati studente s potencijalima, izazovima i mogućnostima volontiranja, te ih osposobiti za razvoj i implementaciju stručnih projekata koji se odnose na područje volontiranja. Uz to namjera je i uticati na osobni rast i razvoj studenata kroz izgradnju pozitivnog odnosa prema zajednici i razvijanje prosocijalnog ponašanja.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definirati, razumjeti i objasniti pojam volontiranja, organizaciju i svrhu volontiranja, njegove korijene i razvoj u BiH i u svijetu; • vrednovati utjecaj i potencijalni doprinos volontiranja društvu općenito i u posebnim područjima, posebno u području socijalne i zdravstvene zaštite, u nacionalnim i međunarodnim razmjerama; • razviti i implementirati prijedloge programa koji se odnose na osnaživanje uloge volonterizma u društvu s posebnim naglaskom na one koje djeluju u području volonterizma u području socijalne i zdravstvene zaštite. <p>Posebna će se pažnja posvetiti razvoju općih kompetencija studenata: analize i sinteze, vrednovanje, kritičko mišljenje, nezavisne prosudbe, timski rad, sposobnost komuniciranja, samostalnost, proaktivnost, inicijativa.</p>		
Indikativni sadržaj predmeta	Pojam i značaj volontiranja. Istorijat volonterizma. Važna dokumenta. Volonterizam kao faktor društvenog i ekonomskog razvoja, povoljan okvir za razvoj volonterizma. Zakonsko određenje volontiranja u BiH. Zakonsko određenje volontiranja u Regionu i u svijetu. Osnovni principi volontiranja. Društveno vrednovanje i podsticanje volontiranja. Ko može volontirati i ko može angažovati volontere. Zakonska prava i dužnosti volontera, ugovor o volontiranju. Istraživanja u volonterizmu. Vidovi volontiranja.		
Metode učenja	Planirane su slijedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logičko-matematički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:		

	<ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Auditorne vježbe koje se izvode u učionici, a koje su radioničkog tipa, gdje studenti u grupama uz pomoć asistenta pripremaju i izlažu seminarske radove. – Priprema i realizacija grupnog projekta. 																		
<p>Aktivnost koja se ocjenjuje</p>	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predisipitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;"><u>Obaveze studenta</u></th> <th style="text-align: center;"><u>Bodovi</u></th> <th style="text-align: center;"><u>Ukupno</u></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Priprema i realizacija grupnog projekta</td> <td style="text-align: center;">40</td> <td style="text-align: center;">90</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td style="text-align: center;">40</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td style="text-align: center;">10</td> </tr> </tbody> </table>	<u>Obaveze studenta</u>	<u>Bodovi</u>	<u>Ukupno</u>	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Priprema i realizacija grupnog projekta	40	90	Seminarski rad	40		Završni ispit	10	10
<u>Obaveze studenta</u>	<u>Bodovi</u>	<u>Ukupno</u>																	
Prisutnost na predavanjima	5																		
Prisutnost na vježbama	5																		
Priprema i realizacija grupnog projekta	40	90																	
Seminarski rad	40																		
Završni ispit	10	10																	
<p>Objašnjenje o provjeri znanja</p>	<p>U sklopu provjere znanja svaki student treba::</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktivno učestvovati, kao član tima, u pripremi i realizaciji grupnog projekta s ciljem ostvarivanja zadataka nastavnog predmeta i razvijanja kompetencija navedenih u ishodima učenja. U izradi i prezentaciji grupnog rada učestvuju svi studenti, čije učešće se valorizira pojedinačno, te student može dobiti od 0 do 40 bodova. • Pripremiti seminarski rad čime se dokazuje poznavanje tehnike pisanja seminarskog rada i usvajanje znanja iz nastavnog predmeta. Seminarski rad je rezultat individualnog rada studenata i obuhvata određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 40 bodova. Također, za prisutnost i aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova. <p>Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 10. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda.</p>																		
<p>Osnovna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niškanović M. Volontiranje u zakonu: ko, gdje i kako. Banja Luka: OKC Banja Luka, Olaf Palme International Center. Retrieved from: http://www.volontiram.ba/; ▪ Tar D, Petrović I, Vasilevska Ž, Bojić A, Milenković M, Trnavac R i Ristić J. Definišimo i afirmišimo volontere. Novi Beograd: Mladi istraživači Srbije, 2009; ▪ Martinec R i Cvitković D. Katalog volonterskih pozicija 1. Zagreb: Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2010/11; ▪ SEE volunteers in SEE (Research document). Banja Luka: Youth Communication Centre, 2005; ▪ Powell S, Bratović E i Dolić A. Pro-social values/behaviour and employability amongst young people in SEE and the impact of volunteer work camps. Sarajevo: SEEYN: South-East European 																		

	<p>Youth Network, 2007;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Niškanović J, Niškanović M i Đumić Jurić-Marjanović I. Prosocijalna dimenzija volontiranja u Bosni i Hercegovini. Banja Luka: GRAFOPAPIR d.o.o. Banjaluka, 2011; ▪ Asocijacija za demokratski prosperitet – Zid. Volonterizam i javne institucije. Podgorica: ADP – Zid, 2004.
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Annan, K. (2005). Nevladine organizacije danas: raznolikost volonterskih iskustava. <i>civilnodruštvo.hr</i>, 2(2):4-5. ▪ Ćulum, B. (2005). A zašto, uopće, "mjeriti" volonterski rad? <i>civilnodruštvo.hr</i>, 2(2):6-7. ▪ Havelka, M. (1996). Nevladine humanitarne organizacije danas u Hrvatskoj - stanje, problemi i perspektive. <i>Revija za socijalnu politiku</i>, 3(2):127-133. ▪ Ledić, J. (2001). Biti volonter/volonterka? Istraživanje uključenosti građana u civilne inicijative u zajednici kroz volonterski rad. Rijeka: Udruga za razvoj civilnog društva SMART.
Internet web reference	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://www.volontiram.ba/; ▪ http://www.worldvolunteerweb.org/resources/research-reports/national.html; ▪ http://www.community.ups.com/philanthropy/focus/volunteer.html ▪ http://learningtogive.org/papers/paper20.html; ▪ http://www.community.ups.com/philanthropy/focus/volunteer.html#volunteer; ▪ http://www.givingandvolunteering.ca/Reports.asp; ▪ http://www.volunteeringinamerica.gov/assets/resources/VIA_Brief_FINAL.pdf; ▪ http://www.pointsoflight.org/downloads/pdf/networks/business/membersonly/3_Bureau_of_Labor_Statistics_Volunteer_Service_Indicator-2003.pdf; ▪ http://www.nshc.org.yu/pdf/mkolosnjainenin_prez.pdf; ▪ http://www.erf.hr.

Puni naziv predmeta		PORODICA I REHABILITACIJA	
Šifra predmeta	ZIP-06		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	4 ECTS		
Status predmeta	izborni		
Godina studija/semestar	I godina/II semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3	
	Auditorne vježbe:	1	
	Laboratorijske vježbe:	0	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija Specijalna edukacija i rehabilitacija Poremećaji u ponašanju		
Ciljevi predmeta	Cilj ovog predmeta je sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz oblasti rada sa porodicom koja ima dijete sa razvojnim poremećajima, komunikacija sa porodicom i njihova edukacija.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • adekvatno koriste literaturu iz područja rada sa porodicom i upotrebe PEDS obrazaca roditeljske procjene dječijeg razvojnog statusa; • koriste različite teorije i pristupe u edukaciji i rehabilitaciji roditelja djece s razvojnim poremećajima; • definiraju predmet, zadatke i ciljeve rada sa roditeljima; • koriste PEDS u bavljenju razvojnim problemima i poremećajima u ponašanju; • objasne i opišu zabrinutosti roditelja upotrebom PEDS-a, prepoznaju dvije ili više zabrinutosti; • prepoznaju i primjene adekvatne mjere ili dodatne mjere procjene; • koriste druge tehnike podučavanja; • pripremaju stručnjake za davanje dijagnostičkih informacija porodici; • saopšte dijagnostičke informacije porodici; • sačine edukacijsko-rehabilitacijski izvještaj (nalaz) sa svim njegovim komponentama. 		
Indikativni sadržaj predmeta	Uvodni dio roditeljske procjene razvojnog statusa djeteta; smjernice za ocjenjivanje, primjenu i tumačenje PEDS obrasca koji uključuje i primjere stvarnih susreta sa djecom i porodicama; Prikazati metodu donošenja odluka o razvojnim pitanjima i ponašanju; Upotreba PEDS-a u bavljenju razvojnim problemima i problemima ponašanja; kada je potrebno primijeniti druge mjere za početnu provjeru razvoja; saopštavanje rezultata testiranja; Upute za dalje procjene; druga istraživanja o dječijem razvoju, ranoj intervenciji, nadgledanju i početnoj provjeri razvoja na kojima se temelji PEDS.		
Metode učenja	Planirane su slijedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logičko-matematički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:		

	<ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Auditorne vježbe koje se izvode u učionici, a koje su radioničkog tipa, gdje studenti u grupama uz pomoć asistenta osmišljavaju, razrađuju i realizuju zadatke nastavnog predmeta i razvijaju kompetencije navedene u ishodima učenja; – Priprema i izlaganje seminarskih radova. 																					
<p>Aktivnost koja se ocjenjuje</p>	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predisipitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" data-bbox="683 667 1401 904"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td>20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>25-50</td> <td>50</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	10	50	Seminarski rad	10		Mini testovi	20		Završni ispit	25-50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																				
Prisutnost na predavanjima	5																					
Prisutnost na vježbama	5																					
Aktivnost studenta	10	50																				
Seminarski rad	10																					
Mini testovi	20																					
Završni ispit	25-50	50																				
<p>Objašnjenje o provjeri znanja</p>	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predisipitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora</p>																					

	ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Glascoe Page F. Suradnja s roditeljima, upotreba PEDS-a u otkrivanju razvojnih problema i problema u ponašanju te bavljenje tim problemima. Zagreb: Naklada Slap, 2002; ▪ Turnbull, A., Turnbull HR. Families, professionals, and exceptionality : a special partnership. New York: Merrill, Prentice Hall, 1996; ▪ Youngblood NM , Hines J. The influence of the family s perception on disability on rehabilitation outcomes .U: Reinhardt, J.P., D Allura, T. Social support and adjustment to vision impairment across the life span.U: Silverstone B. Et al. The Lighthouse handbook on vision impairment and vision rehabilitation.Oxford university press, New York: 1992; ▪ Leyes Y, Heinze A, Kapperman G. Stress and adaptation in families with visual disabilities. Families in society: The journal of contemporary human services, 77, 4, 240 -249., 1996; ▪ Gargiulo RM. Working with parents of exceptional children: A guide for professionals. Houghton Mifflin Company , Boston: 1985; ▪ Jurišić B. Alternativne oblike in vsebine komunikacije s starši z merno duševno prizadetih otrok. Zbornik referata znanstvenog skupa Alpe Adria, «Društvena briga za odgoj i obrazovanje i socijalnu sigurnost djece i maloljetnika sa smetnjama u razvoju, Integracija, alternative i inovacije» Pedagoška akademija, Ljubljana, str 189., 1990; ▪ Divjak-Zalokar Z. Rad s predškolskom djecom sa smetnjama u razvoju i rad s njihovim roditeljima. Zbornik referata znanstvenog skupa Alpe Adria «Društvena briga za odgoj i obrazovanje i socijalnu sigurnost djece i maloljetnika sa smetnjama u razvoju. Integracija, alternative, i inovacije». Pedagoška akademija, Ljubljana, str. 190., 1990; ▪ Geršak K. Communication with parents and conflicts –test integration. Zbornik referata znanstvenog skupa Alpe Adria «Društvena skrb za odgoj i obrazovanje i socijalnu sigurnost osoba s posebnim potrebama. Deset godina kasnije» Društvo defektologa Slovenije, Ljubljana, str 130-132., 2000; ▪ Accasay A. The role of the parents. U: Proceedings International Council for Education of People with Visual Impairment. European conference on education of Visually Impaired,» Mutual information and Inspiration « I. C. E. V. I. , Holand, str. 33-36., 1995.
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ekstein R. Children of time and space of action and impulse. New York; 1966. Bicester: Winslow Press, 2000; ▪ Bonamie EA . Different family having a visually impaired child and the development in a family. U: Proceedings International Council for education of people with Visual impairment . European conference on Education of Visually impaired «Mutual Information and Inspiration» I.C.E.V.I. , Holand , str. 16-23., 1995; ▪ Klein C. The single parent experience., Walker publishing Company , Inc U.S.A., 1973; ▪ Kristančić A. Metoda i tehnika savjetovanišnog rada. Zavod grada Zagreba za socijalni rad i Udružena samoupravna interesna zajednica socijalne zaštite grada Zagreba, Zagreb, 1982; ▪ Sanford M, Dornbush M, Strober H. Feminism Children and the New Families. The Guilford Press, New York., London, 1988.
Internet web reference	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://www.zjzpgz.hr/

II STUDIJSKA GODINA

Puni naziv predmeta		NEUROLOGIJA																
Šifra predmeta	ZOP-13																	
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje																	
Bodovna vrijednost ECTS	5 ECTS																	
Status predmeta	obavezan																	
Godina studija/semestar	II godina/III semestar																	
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	2																
	Auditorne vježbe:	0																
	Laboratorijske vježbe:	1																
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli																	
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet																	
Studijski program	Logopedija i audiologija Specijalna edukacija i rehabilitacija																	
Ciljevi predmeta	Pružiti osnovna znanja o neurološkoj propedeutici, bazičnoj neurologiji i najvažnijim oboljenjima nervnog sistema (etiologija, patofiziologija, klinička slika, dijagnoza, terapija i rehabilitacija).																	
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • adekvatno koriste literaturu iz oblasti neurologije; • koriste savremenu terminologiju, definicije i klasifikacije neuroloških poremećaja; • objasne i opišu kliničku sliku najčešćih neuroloških poremećaja, te razumiju mehanizam njihova nastanka; • znaju osnovne dijagnostičke principe u neurologiji; • znaju osnovne terapijske principe najčešćih neuroloških poremećaja. 																	
Indikativni sadržaj predmeta	Osnove neuroanatomije i neurofiziologije; Dijagnostičke metode u neurologiji; Cerebrovaskularne bolesti; Poremećaji pokreta; Demijelinizacione bolesti; Epilepsije; Glavobolje; Neuromišićne bolesti; Tumori nervnog sistema; Infektivne bolesti nervnog sistema; Oboljenja malog mozga; Kongenitalni poremećaji i cerebralna paraliza; Kraniocerebralne povrede.																	
Metode učenja	<ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Praktične vježbe na Klinici za neurologiju koje podrazumijevaju rad sa asistentima (uzimanje anamneze, upoznavanje osnovnih principa neurološkog pregleda) u cilju upoznavanja pojedinih neuroloških poremećaja. 																	
Aktivnost koja se ocjenjuje	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>2</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>2</td> <td>34</td> </tr> <tr> <td>Testovi</td> <td>30</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>66</td> <td>66</td> </tr> </tbody> </table>			Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	2		Prisutnost na vježbama	2	34	Testovi	30		Završni ispit	66	66
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																
Prisutnost na predavanjima	2																	
Prisutnost na vježbama	2	34																
Testovi	30																	
Završni ispit	66	66																
Objašnjenje o provjeri znanja	Znanje i vještine ocjenjuju se kontinuirano u toku																	

	<p>semestra, kao i na završnom ispitu. Studenti su obavezni da pristupe svim oblicima provjere znanja tokom semestra. Kontinuirana provjera znanja će se vršiti kroz praktične vježbe, parcijalne ispite, praktični ispit i završni ispit.</p> <p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu prvi test koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od deset pitanja. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1,5 bodova, odnosno, student na prvom testu može ostvariti maksimalno 15 bodova.</p> <p>Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu drugi test koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od deset pitanja. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1,5 bodova, odnosno, student na drugom testu može ostvariti maksimalno 15 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti maksimalno 4 boda (2 boda vježbe i 2 boda predavanja).</p> <p>Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na četiri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva četiri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 66. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 50 bodova na završnom usmenom ispitu.</p> <p>Popravni ispit polažu studenti koji nisu ostvarili 54 boda u predispitnom provjerama znanja i/ ili završnom ispitu.</p>
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sinanović O i saradnici. Neurologija (za studente Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta i Visoke zdravstvene škole) (u štampi).
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kantardžić Dž i saradnici. Neurologija. Sarajevo: Svjetlost, 2001; ▪ Poeck K. Neurologija. Zagreb: Školska knjiga, 2000; ▪ Sinanović O. Smajlović Dž i saradnici. Osnove neuropsihologije i neurologije ponašanja. Tuzla: Univerzitet u Tuzli, 2005; ▪ Kostić VS. Neurologija (za studente medicine). Beograd: Medicinski fakultet, 2007.
Internet web reference	

Puni naziv predmeta	NEUROPSIHOLOGIJA	
Šifra predmeta	LA-OP-01	
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje	
Bodovna vrijednost ECTS	4 ECTS	
Status predmeta	obavezan	
Godina studija/semestar	II godina/III semestar	
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3
	Auditorne vježbe:	0
	Laboratorijske vježbe:	0
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli	
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet	
Studijski program	Logopedija i audiologija	
Ciljevi predmeta	Cilj ovog predmeta je sticanje teorijskih znanja iz oblasti kliničke neuropsihologije.	
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • adekvatno koriste literaturu iz oblasti neuropsihologije; • koriste savremenu terminologiju, definicije i klasifikacije neuropsiholoških poremećaja; • prepoznaju i opišu osnovne karakteristike neuropsiholoških poremećaja. 	
Indikativni sadržaj predmeta	<p>Predmet izučavanja neuropsihologije i njen istorijski razvoj; Veza neuropsihologije i drugih naučnih disciplina; Anatomska osnova neuropsiholoških funkcija; Neurotransmeterska osnova neuropsiholoških funkcija; Afazije; Akalkulije; Agnozije; Aleksije; Agrafije; Anozognozija; Unilateralno zanemarivanje; Apraksije; Vizuoprostorni i konstrukcioni poremećaji; Mnestički poremećaji; Demencije kao neuropsihološki problem; Epilepsije kao neuropsihološki problem; Moždani udar kao neuropsihološki problem; Parkinsonova bolest kao neuropsihološki problem; Multipla skleroza kao neuropsihološki problem; Lobarni sindromi; Delirijum kao neuropsihološki problem; Agresija i bijes kao neuropsihološki problem; Anksioznost i depresija kao neuropsihološki problem; Manija kao neuropsihološki problem; Halucinacije kao neuropsihološki problem; Neuropsihološki aspekti sumanutosti; Neuropsihološki aspekti posttraumatskog stresnog poremećaja; Neuropsihološki aspekti opsesivno-kompulsivnog poremećaja; Neuropsihološki aspekti poremećaja seksualnog nagona; Neuropsihologija razvojnog perioda; Osnove neuropsihologije duhovnosti.</p>	
Metode učenja	– Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata.	

Aktivnost koja se ocjenjuje	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" data-bbox="683 353 1401 495"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5</td> <td>35</td> </tr> <tr> <td>Testovi</td> <td>30</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>65</td> <td>65</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5	35	Testovi	30		Završni ispit	65	65
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno											
Prisutnost na predavanjima	5	35											
Testovi	30												
Završni ispit	65	65											
Objašnjenje o provjeri znanja	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu dva pismena testa (sredinom i na kraju semestra) koji obuhvataju do tada obrađenu tematiku sa predavanja. Test se sastoji od deset pitanja. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1,5 bodom, odnosno, student na svakom testu može ostvariti maksimalno po 30 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima u toku cijelog semestra student može ostvariti 5 bodova. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na četiri pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva četiri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 65. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 50 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>												
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sinanović O, Smajlović Dz i saradnici. Osnove neuropsihologije i neurologije ponašanja. Tuzla: Univerzitet u Tuzli, 2005. 												
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Očić G. Klinička neuropsihologija. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 1998. 												
Internet web reference													

Puni naziv predmeta		FONETIKA	
Šifra predmeta	LA-OP-02		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	4 ECTS		
Status predmeta	obavezan		
Godina studija/semestar	II godina/III semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	2	
	Auditorne vježbe:	2	
	Laboratorijske vježbe:	0	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija		
Ciljevi predmeta	Osnovni cilj ovog predmeta jeste da studenti usvoje osnovna znanja iz artikulacijske, akustičke i perceptivne fonetike i fonologije.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • adekvatno koriste literaturu iz oblasti fonetike i fonologije; • jasno razlikuju fonetiku i fonologiju; • primijene stečena znanja o glasovima, njihovim razlikovnim obilježjima, njihovom akustičkom korelatu, distribuciji fonema i glasovnim promjenama; • koriste stečena znanja za praćenje predavanja iz svih predmeta koji obrađuju teme vezane za jezik, odnosno, jezičku patologiju; • poboljšaju vlastiti govorni status. 		
Indikativni sadržaj predmeta	<p>Uvod o jeziku i govoru, odnos govora i jezika, govor kao poseban semiotički sistem, te govor kao posebna ljudska sposobnost i poseban oblik ljudske komunikacije; Fonetika i fonologija, predmet izučavanja, osnovni pojmovi; Govorni organi (respiracijski nivo, fonacijski nivo i artikulatori u užem smislu); Artikulacijska, akustička i perceptivna (auditivna) fonetika; Glas i fonem, Alofoni, Tvorba glasova; Općenita klasifikacija glasova, Podjela vokala, podjela sonanata i podjela konsonanata (s obzirom na zvučnost, mjesto i način tvorbe); Glasovne promjene i glasovni zakoni; Zamjena glasa jat; Promjena samoglasnika; Nepostojano a; Prelazak o u e; prelazak l u o; Jotovanje; Palatalizacija I, II, III; Jednačenje suglasnika po zvučnosti; Jednačenje suglasnika po mjestu tvorbe; Gubljenje suglasnika; Osnovni akustički pojmovi, akustička analiza zvuka, principi akustičkog opisa govora; Akustička svojstva glasova (vokalnost, šumnost, kompaktnost, difuznost, gravisnost, akutnost, nazalnost, neprekidnost, zvučnost, stridentnost, napetost). Ortografija (č-ć, dž-đ, glas f, glas h), Glasovi i slog, granica sloga; Akcent bosanskoga standardnog jezika; Pismo (grafija); Posmatranje govora sa stajališta perceptivnih mehanizama i zakonitosti funkcionisanja auditivnog sistema.</p>		
Metode učenja	Planirane su slijedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni,		

	<p>kinestetički, logičko-matematički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Auditorne vježbe koje se izvode u učionici gdje studenti u grupama uz pomoć asistenta osmišljavaju, razrađuju i realizuju zadatke nastavnog predmeta i razvijaju kompetencije navedene u ishodima učenja; – Priprema i izlaganje seminarskih radova. 																					
<p>Aktivnost koja se ocjenjuje</p>	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" data-bbox="683 696 1401 936"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td>20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>25-50</td> <td>50</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	10	50	Seminarski rad	10		Mini testovi	20		Završni ispit	25-50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																				
Prisutnost na predavanjima	5																					
Prisutnost na vježbama	5																					
Aktivnost studenta	10	50																				
Seminarski rad	10																					
Mini testovi	20																					
Završni ispit	25-50	50																				
<p>Objašnjenje o provjeri znanja</p>	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku ili zaduženom asistentu na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova.</p> <p>Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan</p>																					

	broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jahić Dž, Halilović S i Palić I. Gramatika bosanskoga jezika. Zenica: Dom štampe, 2000; ▪ Čedić I. Osnovi gramatike bosanskog jezika. Sarajevo: Bosna leksika, 2004; ▪ Halilović S. Pravopis bosanskoga jezika. Sarajevo: Dom štampe, 1999.
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Barić E, Lončarić M, Malić D, Pavešić S, Peti M, Zečević V i Znika M. Hrvatska gramatika, 39-92. Zagreb: Školska knjiga, 1997; ▪ Horga D. Obrada fonetskih obavijesti, 11-104. Zagreb: HFD, 1996; ▪ Šilić J, Pranjković I. Gramatika hrvatskoga jezika, 11-33. Zagreb: Školska knjiga, 2005; ▪ Simić R i Ostojić B. Osnovi fonologije srpskohrvatskog jezika. Nikšić: NIO Univerzitetska riječ, 1989.
Internet web reference	

Puni naziv predmeta		OTORINOLARINGOLOGIJA	
Šifra predmeta	LA-OP-03		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	6 ECTS		
Status predmeta	obavezan		
Godina studija/semestar	II godina/III semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3	
	Auditorne vježbe:	0	
	Laboratorijske vježbe:	2	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija		
Ciljevi predmeta	Cilj ovog predmeta je sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz osnova otorinolaringologije. Kroz predmet cilj je educirati studente o anatomiji i fiziologiji uha, grla i nosa, te otorinolaringološkoj dijagnostici i patologiji. Stečena znanja su osnova na kojoj će se temeljiti razumijevanje sadržaja koji će student učiti u drugim logopedskim i audiološkim predmetima.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • adekvatno koriste stručnu literaturu iz oblasti otorinolaringologije; • koriste savremenu terminologiju, osnovne definicije i klasifikacije u otorinolaringologiji; • koriste znanja o anatomiji i fiziologiji uha, grla i nosa potrebna u radu logopeda i audiologa; • poznaju osnovne dijagnostičke metode i tehnike u otorinolaringologiji i njihov značaj za uspješan tretman; • prepoznaju i opišu osnovne karakteristike bolesti u otorinolaringologiji koje su etiološka osnova poremećaja verbalne komunikacije i slušanja; • prepoznaju normalan i patološki govor (na razini artikulacije, rezonancije, fonacije, centralne koordinacije) koristeći subjektivne i objektivne metode prosudbe; • primijene inspekciju glave, vrata i usne šupljine, te uoče i opišu vanjske patološke tjelesne pojave i simptome. 		
Indikativni sadržaj predmeta	Istorijat otorinolaringologije; Moderna otorinolaringologija: audiologija, fonijatrija; Anatomija vanjskog, srednjeg i unutrašnjeg uha; Fiziologija sluha i slušanja; Određivanje vrste, mjesta i jačine oštećenja sluha; Tehnike inspekcije, palpacije i otoskopije; Neonatalni screening na oštećenje sluha; Bolesti vanjskog i srednjeg uha; Šum u uhu; Otokleroza, Bolesti unutarnjeg uha, oštećenje sluha, gluhoća; Vertigo; Umjetna pužnica; Anatomija i fiziologija nosa i paranazalnih sinusa; Rinoskopija i endoskopija nosa; Rinološka simptomatologija i bolesti nosa; Anatomija i fiziologija usne šupljine, farinksa i larinksa; Govor, artikulacija, rezonancija i fonacija; Dijagnostika u laringologiji i fiziologija fonacije; Laringoskopija i ostale metode pretrage; Bolesti farinksa i larinksa i simptomatologija; Paraliza rekurensa; Plastično-rekonstruktivna hirurgija glave i vrata; Patologija glasa, uzroci i klasifikacija; Ezofagealni govor i govorne proteze.		
Metode učenja	Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja:		

	<p>konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Praktične vježbe u otorinolaringološkim klinikama/odjeljenjima; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova; 																					
<p>Aktivnost koja se ocjenjuje</p>	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" data-bbox="687 763 1401 1003"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td>20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>25-50</td> <td>50</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	10	50	Seminarski rad	10		Mini testovi	20		Završni ispit	25-50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																				
Prisutnost na predavanjima	5																					
Prisutnost na vježbama	5																					
Aktivnost studenta	10	50																				
Seminarski rad	10																					
Mini testovi	20																					
Završni ispit	25-50	50																				
<p>Objašnjenje o provjeri znanja</p>	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku ili zaduženom asistentu na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri pitanja iz tematike predmeta obrađene na</p>																					

	predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bumber Ž, Katić V, Nikšić-Ivančić M, Pegan B, Petric V, Šprem N i sur. Otorinolaringologija. Zagreb: Naklada Ljevak, 2004; ▪ Brkić F. Audiologija. Tuzla: Harfo-graf, 2005; ▪ Cvejić D, Kosanović M. Fonijatrija. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 1982.
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Brkić F, Salihović N. Praktikum iz audiologije. Tuzla: Harfo-graf, 2005; ▪ Keramitčievski S. Fonopedija. Beograd: Naučna knjiga, 1989; ▪ Fuller D, Pimentel J, Peregoy BM. Applied Anatomy and Physiology for Speech-Language Pathology and Audiology. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins, 2011.
Internet web reference	

Puni naziv predmeta		AUDIOLOŠKA DIJAGNOSTIKA	
Šifra predmeta	LA-OP-04		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	6 ECTS		
Status predmeta	obavezan		
Godina studija/semestar	II godina/III semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	4	
	Auditorne vježbe:	0	
	Laboratorijske vježbe:	2	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija		
Ciljevi predmeta	Sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz oblasti audiološke dijagnostike. Poučiti studente vještini stručne obrade slušno oštećene djece kroz kompletnu dijagnostičku proceduru; Uspostavljanje tačne dijagnoze i stručnog nalaza i mišljenja u vezi sa dijagnozom.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • adekvatno koriste stručnu literaturu iz oblasti audiološke dijagnostike; • koriste savremenu terminologiju, definicije i klasifikacije oštećenja sluha; • procijene, dijagnosticiraju i diferenciraju oštećenja sluha; • planiraju i sprovode audiološku dijagnostičku proceduru; • sastave audiološki izvještaj (nalaz); • povežu i primijene stečena znanja sa sadržajima koji će student učiti u drugim logopedskim i audiološkim predmetima. 		
Indikativni sadržaj predmeta	Dijagnosticiranje vrste i stupnja oštećenja sluha; Modeli audioloških pretraga; Opservacija, Akumetrija; Tonska audiometrija; Govorna audiometrija; Čitanje tonskog audiograma, dopunski pokusi u tonskoj audiometriji; Timpanometrija; Kohleostapesni refleks; Otoakustična emisija; Audiometrija evociranih potencijala moždanog stabla; Diferencijalna dijagnostika oštećenja sluha; Dijagnostički tim, faze u dijagnosticiranju; Ispitivanje čujenja i slušanja; Optimalno slušno polje; Ispitivanje disanja, glasa, artikulacije, prozodije u slušno oštećenih osoba; Ispitivanje jezičkog razvoja u slušno oštećenih osoba; Ispitivanje kognitivnih funkcija; Ispitivanje konativnih funkcija; Ispitivanje vizuelne percepcije i kinezičkog govora; Nalaz i mišljenje.		
Metode učenja	<p>Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja; – Laboratorijske vježbe u audiološkim klinikama/odjeljenjima i ustanovama u kojima se sprovodi odgoj, obrazovanje i rehabilitacija osoba oštećena sluha ; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova. 		

<p>Aktivnost koja se ocjenjuje</p>	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predisipitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" data-bbox="687 353 1401 595"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td>20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>25-50</td> <td>50</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	10	50	Seminarski rad	10		Mini testovi	20		Završni ispit	25-50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																				
Prisutnost na predavanjima	5																					
Prisutnost na vježbama	5																					
Aktivnost studenta	10	50																				
Seminarski rad	10																					
Mini testovi	20																					
Završni ispit	25-50	50																				
<p>Objašnjenje o provjeri znanja</p>	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predisipitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>																					
<p>Osnovna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Roeser R, Valente M, Hosford-Dunn H. Audiology Diagnosis. (2 Ed). New York-Stuttgart: Thieme, 2007; ▪ Brajović Lj. Specijalna audiologija. Beograd: Univerzitet u Beogradu, 1986; ▪ Simonović M. Audiologija I. Beograd: Savremena administracija, 1977; ▪ Radovančić B. Osnovi rehabilitacije slušanja i govora. Zagreb: Fakultet za defektologiju Sveučilišta u Zagrebu, 1995; ▪ Brkić F. Audiologija. Tuzla: Harfo-graf, 2005; ▪ Jovičić ST, Sovilj M. otoakustička emisija, teorija i praksa. Beograd: Institut za eksperimentalnu fonetiku i patologiju govora, 2005. 																					
<p>Dodatna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jacobson JT (Ed). Diagnostic Audiology. Austin: Pro ed, 1991; ▪ Brkić F, Salihović N. Praktikum iz audiologije. Tuzla: Harfo-graf, 2005; 																					

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ćordić A, Bojanin S. Opšta defektološka dijagnostika. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 1992, ▪ Brajović LJ. Sistem analizatora sluha i govora sa rehabilitacijom. Beograd: Univerzitet u Beogradu, 1980.
Internet web reference	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://www.asha.org/ ▪ http://www.isca-speech.org/iscaweb/

Puni naziv predmeta		GOVORNA AKUSTIKA	
Šifra predmeta	LA-OP-05		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	5 ECTS		
Status predmeta	obavezan		
Godina studija/semestar	II godina/IV semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3	
	Auditorne vježbe:	0	
	Laboratorijske vježbe:	1	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija		
Ciljevi predmeta	Cilj ovog predmeta je educirati studente o karakteristikama i vrstama zvuka, akustičkoj analizi govornog zvuka, primjeni govorne akustike i računarskih programa u dijagnostici, rehabilitaciji i istraživanjima govorno-jezičkih poremećaja.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • adekvatno koriste specifičnu literaturu iz oblasti govorne akustike; • koriste savremenu terminologiju, definicije i klasifikacije zvuka, analize, primjene i editiranja zvuka za potrebe logopedskog rada; • primjene različite analize zvuka, te programe za editiranje i reprodukciju zvuka; • objasne, razlikuju, analiziraju i normiraju akustičke parametre glasa; • analiziraju, ocijene i usporede akustičke parametre svojstvene za različite govorno jezičke poremećaje. 		
Indikativni sadržaj predmeta	Osobine zvuka. Vrste zvuka. Širenje i pojave pri širenju zvuka; Akustički parametri glasa; Digitalno signalno procesiranje zvuka. Oscilogram, spektrogram; FFT, LPC i LTASS analiza; Računarske komponente za obradu zvuka, slike, teksta. Programi za snimanje, editiranje i reprodukciju zvuka; Akustičke osobine glasova; Akustičke osobine i analiza vokala, ploziva, frikativa, afrikata i sonanta; Psihoakustika i fiziološka akustika; Akustička analiza glasa i govora u dijagnosticiranju poremećaja glasa, govora i jezika; Osnove elektroakustike.		
Metode učenja	<p>Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, logičko-matematički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Praktične vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi logopedska dijagnostika i tretman poremećaja glasa primjenom akustičke analize; – Učenje u grupi i individualno uz istraživanje dostupnih izvora informacija i izrada grupnog seminarskog rada. 		

<p>Aktivnost koja se ocjenjuje</p>	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispositivnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" data-bbox="687 353 1401 595"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>3</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>2</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>5</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>Uspješnost izvođenja vježbi</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Praktični ispit</td> <td>20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>60</td> <td>60</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	3		Prisutnost na vježbama	2		Aktivnost studenta	5	40	Uspješnost izvođenja vježbi	10		Praktični ispit	20		Završni ispit	60	60
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																				
Prisutnost na predavanjima	3																					
Prisutnost na vježbama	2																					
Aktivnost studenta	5	40																				
Uspješnost izvođenja vježbi	10																					
Praktični ispit	20																					
Završni ispit	60	60																				
<p>Objašnjenje o provjeri znanja</p>	<p>Praktična provjera znanja će se organizovati kroz praktični ispit. Student treba da praktično primjeni odgovarajuće softvere ili aparaturu u cilju rješavanja postavljenog zadatka a koji je u vezi sa ranije obrađenim temama. Uspješnost na praktičnom ispitu će se vrednovati bodovima (minimalno 15 bodova za prolaz do maksimalno 20 bodova za izuzetno uspješno urađen praktični rad) a ocjenjivati sa položio/la ili nije položio/la. Student će za uspješno obavljanje vježbi tokom semestra biti u mogućnosti da ostvari od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuirano prisustvo i aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova.</p> <p>Završni ispit je pismeni. Test se sastoji od 30 zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 2 boda, odnosno, student na završnom ispitu može ostvariti maksimalno 60 bodova. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 31 bod na završnom usmenom ispitu.</p>																					
<p>Osnovna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Borden GJ, Harris KS, Raphael LJ. Speech Science Primer: Physiology, Acoustics and Perception of Speech. Baltimore: Lippincott Williams & Wilkins, 1994; ▪ Harrington J, Cassidy S. Techniques in Speech Acoustics. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers, 1999; ▪ Hedjever M, Kovačić G. Akustika glasa i govora (Skripta). Fakultet za Defektologiju Sveučilišta u Zagrebu, 1997; ▪ Kent RD. The Acoustic Analysis of Speech. San Diego: Singular Publishing Group, 1992; ▪ Pickett JM. The acoustics of speech communication. Fundamentals, speech perception theory, and technology. USA: Allyn& Bacon, 1999; ▪ Speeaks CE. Introduction to Sound. San Diego- London: Singular Publishing Group, 1999; ▪ Vujnović M. Govorna akustika. Zagreb: Elektrotehnički fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1978. 																					
<p>Dodatna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Brestovci B, Salihović N, Vouk M, Džinić S. Akustičke karakteristike glasa starih osoba. Zbornik radova 1. znanstvenog skupa s međunarodnim sudjelovanjem. Glas. Opatija: 132-137,2001; ▪ Duranović M. Osobitosti glasa i govora osoba s Parkinsonovom bolešću i multiplom sklerozom. Magistarski rad Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2003; ▪ Ibrahimagić A. Akustičke i perceptivne karakteristike glasa djece predškolske i rane školske dobi. Magistarski rad. Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Univerziteta u Tuzli, 2005, 																					
<p>Internet web reference</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://www.asha.org/ ▪ www.australianvoiceassociation.com.au ▪ www.british-voice-association.com ▪ www.voiceproblem.org 																					

Puni naziv predmeta		ARTIKULACIJSKO-FONOLOŠKI POREMEĆAJI	
Šifra predmeta	LA-OP-06		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	6 ECTS		
Status predmeta	obavezan		
Godina studija/semestar	II godina/IV semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3	
	Auditorne vježbe:	0	
	Laboratorijske vježbe:	2	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija		
Ciljevi predmeta	Cilj predmeta je sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz oblasti poremećaja artikulacije i fonoloških poremećaja, dijagnostike i različitih tretmanskih pristupa ovih poremećaja.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasne, opišu i razumiju mehanizam osnove artikulisanja glasova; • koriste savremenu terminologiju, definicije i klasifikacije artikulacijskih poremećaja; • objasne fonološke teorije; • identificiraju faze fonološkog razvoja; • prepoznaju fonološke procese; • identificiraju artikulacijske poremećaje; • identificiraju fonološke poremećaje; • procijene i dijagnosticiraju artikulacijske poremećaje; • procijene i dijagnosticiraju fonološke poremećaje; • razlikuju artikulacijske i fonološke poremećaje od drugih poremećaja; • preporuče savjete roditeljima; • koriste različite pristupe u problematici artikulacijskih i fonoloških poremećaja; • planiraju i sprovedu odgovarajuće tretmanske pristupe u korekciji artikulacijskih poremećaja; • planiraju i primijene odgovarajući tretman u korekciji fonoloških poremećaja; • adekvatno koriste literaturu iz oblasti artikulacijskih i fonoloških poremećaja. 		
Indikativni sadržaj predmeta	Normalni aspekti artikulacije; Koartikulacija; Govorna produkcija i percepcija; Aerodinamička razmatranja govorne produkcije; Akustička razmatranja govora; Fonološke teorije; Terminologija; Karakteristike i uzroci artikulacijskih i fonoloških poremećaja; Rani fonološki razvoj; Modeli fonološkog razvoja; Sistematizacija i reorganizacija; Lingvistička percepcija nakon tranzicijskog perioda; Kasniji fonološki razvoj; Uspostavljanje grupnih normi; Fonološki procesi; Izgovor školskog djeteta; Fonološka svjesnost: opis, procjena i intervencija; Vrste i oblici poremećaja artikulacije; Procedure skrininga i procjene artikulacijskih i fonoloških poremećaja; Diferencijalna dijagnostika između artikulacijskih i fonoloških poremećaja; Pristupi u tretmanu artikulacijskih i		

	fonoloških poremećaja; Pristupi u tretmanu koji ističu motornu komponentu; Pristupi korištenja konteksta; Intervencijski pristupi bazirani na lingvistici; Pristupi distinktivnih obilježja; Pristupi tretmanu fonoloških poremećaja kroz jezičke pristupe; Procedure za podučavanje pravilnog izgovora glasova; Korekcija poremećaja artikulacije prema principu verbotonalne metode; Generalizacija u tretmanu poremećaja artikulacije; Saradnja sa roditeljima i drugima u tretmanu artikulacijskih i fonoloških poremećaja.																					
Metode učenja	Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su: <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Praktične vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi logopedska dijagnostika i tretman artikulacijskih i fonoloških poremećaja; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova. 																					
Aktivnost koja se ocjenjuje	Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja: <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td>20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>25-50</td> <td>50</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	10	50	Seminarski rad	10		Mini testovi	20		Završni ispit	25-50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																				
Prisutnost na predavanjima	5																					
Prisutnost na vježbama	5																					
Aktivnost studenta	10	50																				
Seminarski rad	10																					
Mini testovi	20																					
Završni ispit	25-50	50																				
Objašnjenje o provjeri znanja	Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti																					

	<p>određenu tematiku iz sadržaja predmeta. SeminarSKI rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarSKog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarSKI rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova.</p> <p>Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>
<p>Osnovna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Salihović N, Junuzović-Žunić L, Ibrahimagić A. Poremećaji glasa, govora i jezika. Tuzla: Harfograf, 2006; ▪ Salihović N, Ibrahimagić A, Junuzović-Žunić L. Artikulacijski i fonološki poremećaji. Tuzla: Univerzitet u Tuzli, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet, 2006; ▪ Salihović N i Junuzović-Žunić L. Procjena i dijagnosticiranje artikulacijskih poremećaja. Tuzla: PrintCom d.o.o. Grafički inženjering, 2009; ▪ Vuletić D. Testovi artikulacije. Zagreb: Fakultet za Defektologiju, 1990.
<p>Dodatna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bernthal JE, Bankson NW. Articulation and phonological disorders. Boston: Allyn and Bacon, 2004; ▪ Bleile KM. Manual of Articulation and Phonological Disorders Infancy through Adulthood. Canada: Thomson Delmar Learning, 2004; ▪ Dodd B. The Differential Diagnosis and Treatment of Children with Speech Disorder. London: Whurr Publisher, 2000; ▪ Fratteli CM. Measuring Language Pathology. New York, 1998; ▪ Junuzović L. Artikulacijske karakteristike glasova u djece predškolske dobi. Magistarski rad. Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Univerziteta u Tuzli, 2005; ▪ Junuzović-Žunić L i Mrkonjić Z. Analiza artikulacije glasova u djece predškolske dobi. Zbornik radova. Smetnje i poremećaji: fenomenologija, prevencija i tretman, deo I: 65-77, 2010; ▪ Junuzović-Žunić L, Salihović N, Duranović M, Ibrahimagić A. Artikulacijske sposobnosti u djece koja mucaju: Defektologija 15 (1): 38-46, 2009; ▪ Junuzović-Žunić L, Salihović N, Ibrahimagić A i Košir S. Articulation disorders in preschool children. Defektologica Slovenica Specialna in Rehabilitacijska Pedagogika 15 (2): 73-84, 2007; ▪ Junuzović-Žunić L, Košir S, Salihović M, Duranović M. Articulation characteristics of sounds of preschool children. Defektologica Slovenica. Specialna in Reh. Pedagogica 13 (2): 29-40, 2005; ▪ Junuzović L, Salihović N, Hatibović Ć. Prevalenca i struktura poremećaja artikulacije u djece osnovnoškolske dobi. Defektologija 12: 69-76, 2006; ▪ Kamenčić E, Duranović M, Junuzović L. Greške u pisanju kod djece sa artikulacijskim poremećajima. Defektologija 11: 45-51, 2004; ▪ Salihović N, Junuzović L, Kovačević R, Duranović M, Gojković D. Karakteristike poremećaja izgovora u djece školske dobi. Defektologija 11: 91-96, 2004; ▪ Kovačević R, Salihović N, Zečić S, Junuzović L i Duranović M. Prevalenca rotacizma u populaciji školske djece. Defektologija 9-10: 79-82, 2004; ▪ Bleile K. Evaluating Articulation and Phonological Disorders When the Clock Is Running. American Journal of Speech-Language Pathology 11 (3): 243-249, 2002.
<p>Internet web reference</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://www.asha.org/

Puni naziv predmeta		LOGOPEDSKA DIJAGNOSTIKA	
Šifra predmeta	LA-OP-07		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	6 ECTS		
Status predmeta	obavezan		
Godina studija/semestar	II godina/IV semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	4	
	Auditorne vježbe:	0	
	Laboratorijske vježbe:	2	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija		
Ciljevi predmeta	Cilj ovog predmeta je sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz oblasti logopedске dijagnostike, te znanja o primjeni određenih procedura i analiza i donošenja zaključaka sa klijentima koji imaju govorne i/ili jezičke poteškoće.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jasno definiraju logopedске termine; • prepoznaju simptome govornih i/ili jezičkih poremećaja; • primijene odgovarajuće logopedске metode procjene govornih i/ili jezičkih poremećaja; • analiziraju simptome govornih i/ili jezičkih poremećaja; • interpretiraju i adekvatno vrednuju rezultate procjene; • sažmu informacije iz procjene i postave valjanu dijagnozu; • sastave logopedски izvještaj; • planiraju i predlože odgovarajući logopedски tretman; • adekvatno koriste literaturu iz oblasti logopedске dijagnostike 		
Indikativni sadržaj predmeta	<p>Pojam i određenje logopedске dijagnostike; Terminologija u logopedskoj dijagnostici; Naučni model u logopedskoj dijagnostici; Prikupljanja informacija prije procjene; Evaluacija informacija dobivenih u predprocjeni; Multikulturalna razmatranja; Metode procjene; Procedura uzimanja uzorka; Logopedски intervju; Mjerenja u logopediji; Izrada plana i izbor metoda i instrumenata za ispitivanje i njihova primjena; Analiza prikupljenih podataka; Dijagnosticiranje; Procedure procjene zajedničke za većinu komunikacijskih poremećaja; Sinteza nalaza, Pisanje izvještaja; Prognoza; Savjetovanje u patologiji jezika i govora.</p>		
Metode učenja	<p>Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Praktične vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi logopedska dijagnostika i tretman govorno-jezičkih poremećaja; 		

	– Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova.																					
Aktivnost koja se ocjenjuje	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td>20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>25-50</td> <td>50</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	10	50	Seminarski rad	10		Mini testovi	20		Završni ispit	25-50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																				
Prisutnost na predavanjima	5																					
Prisutnost na vježbama	5																					
Aktivnost studenta	10	50																				
Seminarski rad	10																					
Mini testovi	20																					
Završni ispit	25-50	50																				
Objašnjenje o provjeri znanja	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>																					
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Shiple KG, McAfee JG. Assessment in Speech-Language Pathology. USA: Thomson Delmar, Inc., 2004; ▪ Haynes WO, Pindzoloa RH. Diagnosis and Evaluation in Speech pathology. Pearson Education, Inc., 2008; ▪ Salihović N, Junuzović-Žunić L, Ibrahimagić A. Poremećaji glasa, govora i jezika. Tuzla: Harfograf, 2006; 																					

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Salihović N. Poremećaji tečnosti govora. Tuzla: JU Univerzitet u Tuzli, 2005.
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sardelić S, Brestovci B, Heđever M. Diferencijalna dijagnostika mucanja i drugih poremećaja tečnosti govora. Rad predstavljen na Međunarodnom logopedskom seminaru, Zagreb, 1998; ▪ Turdiu J. Klinička neuropsihologija (Dio Diferencijalna dijagnostika organskih i funkcionalnih poremećaja), Zagreb: Školska knjiga, 1990; ▪ Brestovci B, Prizl T. Analiza instrumenata jakosti mucanja za djecu i odrasle. Logopedija, 1:29-41, 1995; ▪ Junuzović-Žunić L, Košir S, Salihović M, Duranović M. Articulation characteristics of sounds of preschool children. Defektologica Slovenica. Specialna in Rehabilitacijska Pedagogica 13 (2): 29-40, 2005; ▪ Owens RE Jr. Language disorders A Funtional Approach to Assessment and Intervention. Boston: Allyn & Bacon, 2004; ▪ Tomblin JB. Perspectives on Diagnosis. In Tomblin JB, Morris HL, Spiesterbach DC. (Eds.) Diagnosis in Speech-Language Pathology, CA, San Diego: Singular, 2000; ▪ Ibrahimagić A, Salihović N, Ibrahimagić OC, Duranović M, Junuzović-Žunić L. Use of Software Packages in Voice Disorders Study. Acta informatica medica. Journal of Society for Medical Informatics of B&H 2 (15): 80-84, 2007; ▪ Brinton B, Fujiko M. Setting the context for conversational language sampling. Best practices in School Speech Language Pathology, 1992; ▪ Damico JS. Sistematic observation of communication interaction. Best practices in School Speech- Language Pathology, 133-144, 1992; ▪ American Speech-Language –Hearing Association Ad Hoc Committee on Service Delivery in the Schools. Definition of communication disorders and variations. ASHA, 35 (Suppl. 10), 40-41, 1993; ▪ Nelson NW. Targets of curriculum-based language assessment. Best practices in School Speech- Language Pathology, 73-86, 1992.
Internet web reference	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://www.asha.org/

Puni naziv predmeta		LINGVISTIKA	
Šifra predmeta	LA-OP-08		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	3 ECTS		
Status predmeta	obavezan		
Godina studija/semestar	II godina/IV semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:		2
	Auditorne vježbe:		0
	Laboratorijske vježbe:		0
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija		
Ciljevi predmeta	<p>Osnovni cilj ovog predmeta jeste da studenti usvoje osnovna znanja o bosanskome/hrvatskome/srpskome jeziku, s posebnim naglaskom na specifična znanja ključna za logopedski rad. Studenti bi trebali naučiti osnove iz temeljnih lingvističkih disciplina, fonetike i fonologije, morfologije, sintakse, semantike i pragmatike. Ta će im znanja omogućiti bolje razumijevanje jezičnih informacija kao osnovnog sredstva logopedskog rada.</p>		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • adekvatno koriste literaturu iz područja lingvistike uz analitički i sintetički pristup; • primjene stečena lingvistička znanja u logopedskom tretmanu jezičkih poremećaja različite etiologije; • analiziraju jezički materijal na svim gramatičkim razinama; prepoznaju, objasne i isprave pogreške u tvorbi riječi, oblicima ili sintaksi; • prate i razumiju problematiku koja se obrađuje na stručnim predmetima viših godina studija vezanu za jezik, to jest jezičnu patologiju; • poboljšaju svoj vlastiti govorno-jezički status. 		
Indikativni sadržaj predmeta	<p>Lingvistika-definicija, predmet, lingvističke discipline; Osnovni pravci i podjele u lingvistici, Osnovne metode, Savremeni pravci u lingvistici; Priroda i funkcije jezika, Opšta struktura jezika: jezički izraz i jezički znak; Klasifikacije jezika, Kontaktna srodnost jezika; Tipološka srodnost, Genetska srodnost, Jezičke univerzalije; Osnovne lingvističke discipline, Fonetika i fonologija; Morfologija–određenje i osnovni pojmovi, morfemi i njihova uloga; Morfologija–gramatičke kategorije i vrste riječi; Morfologija–gramatičke kategorije i gramatički morfemi pojedinih vrsta riječi; Morfologija – tvorba riječi; Sintaksa–određenje, razine i gramatičke veze; Sintaksa riječi i sintagme; Sintaksa rečenice i diskursa; Semantika – određenje i osnovni pojmovi; Pragmatika – određenje i osnovni pojmovi.</p>		
Metode učenja	<p>Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logičko-matematički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p>		

	<ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Priprema i izlaganje seminarskih radova. 															
Aktivnost koja se ocjenjuje	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Obaveze studenta</th> <th style="text-align: center;">Bodovi</th> <th style="text-align: center;">Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost i aktivnost na predavanjima</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td style="text-align: center;">50</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td style="text-align: center;">30</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black;">Završni ispit</td> <td style="text-align: center; border-top: 1px solid black;">25-50</td> <td style="text-align: center; border-top: 1px solid black;">50</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost i aktivnost na predavanjima	10	50	Seminarski rad	10		Mini testovi	30		Završni ispit	25-50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno														
Prisutnost i aktivnost na predavanjima	10	50														
Seminarski rad	10															
Mini testovi	30															
Završni ispit	25-50	50														
Objašnjenje o provjeri znanja	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja. Student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 15 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja iz drugog dijela semestra. Student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 15 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za prisutnost i kontinuiranu aktivnost na predavanjima u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Završni ispit je usmeni. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>															
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Riđanović M. Jezik i njegova struktura: savremeno lingvističko osvjetljenje. Sarajevo: Šahinpašić, 1998; ▪ Čedić I. Osnovi gramatike bosanskog jezika. Sarajevo: Bosna leksika, 2004; ▪ Saussure, F.de. Opšta lingvistika. Beograd: Nolit, 1969; ▪ Katičić R. Osnovni pojmovi suvremene lingvističke teorije. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, 1973. 															
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jahić Dž, Halilović S i Palić I. Gramatika bosanskoga jezika. Zenica: Dom štampe, 2000 ▪ Ivić M. Pravci u lingvistici. Ljubljana: Državna založba Slovenije, 1975; ▪ Pranjković I. Hrvatska skladnja, Bibl. Jezikoslovlje, Zagreb, 1993., str. 7-27; ▪ Isaković A. Karakteristična leksika u bosanskome jeziku. Sarajevo: Svjetlost, 1993. 															
Internet web reference																

Puni naziv predmeta		STATISTIKA U EDUKACIJI I REHABILITACIJI	
Šifra predmeta	ZOP-14		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	5 ECTS		
Status predmeta	obavezan		
Godina studija/semestar	II godina/IV semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	2	
	Auditorne vježbe:	0	
	Laboratorijske vježbe:	2	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija Specijalna edukacija i rehabilitacija Poremećaji u ponašanju		
Ciljevi predmeta	Upoznavanje studenata sa osnovnim statističkim metodama deskriptivne i inferencijalne statistike u edukaciji i rehabilitaciji.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznaju mjesto i ulogu deskriptivnih i inferencijalnih statističkih metoda u edukaciji i rehabilitaciji; • koriste osnovne statističke metode; • razumiju i ispravno interpretiraju dobivene rezultate statističke obrade. 		
Indikativni sadržaj predmeta	<p>Pojam i predmet proučavanja statistike; zadaća statistike u edukaciji i rehabilitaciji. Definisane statističkog skupa pojmovno, prostorno i vremenski; vrste obilježja. Izvori podataka; primarni i sekundarni izvori podataka; prednosti i nedostaci sekundarnih izvora podataka. Mjerne skale; matrica podataka; mjesto i uloga računara u statistici. Deskriptivna statistika; etape statističkog istraživanja; teškoće u primjeni statističkih metoda u praksi. Statističko posmatranje i prikupljanje podataka, uređivanje i grupisanje podataka; izvori i vrste grešaka u statističkom radu. Statistički nizovi; izražavanje pomoću kvalitativnih i kvantitativnih nizova; statističke tabele; grafičko prikazivanje. Mjere centralne tendencije; potpune i nepotpune srednje vrijednosti; aritmetička sredina; mod i medijan. Mjere disperzije; apsolutne i relativne mjere disperzije; mjere asimetrije. Inferencijalna statistika; tehnike statističkog zaključivanja. Zakon velikih brojeva; teorijske distribucije vjerovatnoće. Normalna distribucija; značaj normalne distribucije u statističkoj teoriji i praksi. Osnovni skup i uzorak; izrada plana uzorkovanja; osnovni problemi primjene i izbora vrste uzorka. Vrste uzoraka: probabilistički i neprobabilistički uzorci. Procjena parametara osnovnog skupa; sampling distribucija; procjena aritmetičke sredine i proporcije osnovnog skupa; standardna greška.</p>		
Metode učenja	<p>Predavanja, vježbe (L), seminarski radovi i konsultacije. Predavanja i vježbe se izvode po nastavnom programu opisanom u sadržaju kursa. Predavanja su organizovana po linijama, a vježbe po grupama. Studenti su obavezni da prisustvuju predavanjima i vježbama. Seminarski rad predstavlja samostalni rad studenata na temu iz statistike</p>		

	u edukaciji i rehabilitaciji. Studenti po potrebi koriste termine konsultacija s ciljem dodatnog pojašnjavanja pojedinih tema iz kursa ili seminarskih radova.																		
Aktivnost koja se ocjenjuje	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Grupni rad</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Individualni rad</td> <td>5</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Test</td> <td>15</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Pismeni zadatak</td> <td>25</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>50</td> <td>50</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Grupni rad	5		Individualni rad	5	50	Test	15		Pismeni zadatak	25		Završni ispit	50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																	
Grupni rad	5																		
Individualni rad	5	50																	
Test	15																		
Pismeni zadatak	25																		
Završni ispit	50	50																	
Objašnjenje o provjeri znanja	<p>Metode provjere znanja: individualni i grupni rad, test, pismeni zadatak i završni ispit. Test i pismeni zadatak se odnose na provjeru znanja iz dijela kursa koji oni obuhvataju. Individualni rad studenata se odnosi na izradu seminarskih radova, zadaća i sl. Grupni rad studenata se odnosi na redovno pohađanje predavanja i vježbi i aktivno učestvovanje u njihovom izvođenju. Završni dio ispita predstavlja konačnu provjeru znanja. Završni ispit je pismeni i usmeni. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na završnom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda.</p>																		
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fazlović S. Statistika - deskriptivna i inferencijalna analiza. Tuzla: Denfas, 2006; ▪ Fazlović S. Pregled formula i tablica iz statistike. Tuzla: Ekonomski fakultet Univerziteta u Tuzli, 2007. 																		
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Petz B. Osnove statističke metode za nematematičare. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2004. 																		
Internet web reference	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://www.asha.org/ ▪ www.australianvoiceassociation.com.au ▪ www.british-voice-association.com ▪ www.voiceproblem.org 																		

Puni naziv predmeta		PROFESIONALNA KOMUNIKACIJA U LOGOPEDIJI	
Šifra predmeta	LA-IP-01		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	5 ECTS		
Status predmeta	izborni		
Godina studija/semestar	II godina/III semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3	
	Auditorne vježbe:	0	
	Laboratorijske vježbe:	1	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija		
Ciljevi predmeta	Cilj ovog predmeta je upoznati studenta sa raznim vrstama pisane i verbalne komunikacije sa kojima će se susresti u zdravstvenim ustanovama, javnim školama, univerzitetskim klinikama i drugim institucijama u kojima rade logopedi. Student bi se trebao osposobiti za profesionalnu korespondenciju, pisanje dijagnostičkog izvještaja i izvještaja o tretmanu, te individualnog edukacijskog plana (IEP) koristeći profesionalnu terminologiju.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • profesionalno komuniciraju pisanim i verbalnim putem u svim različitim radnim okruženjima – zdravstvenim ustanovama, javnim školama itd., poštujući principe etičnosti i povjerljivosti; • primjene profesionalnu interakciju (verbalnu i pisanu) sa porodicom klijenta, stručnjacima iz drugih srodnih područja, supervizorima i sl.; • koriste stručnu terminologiju u komunikaciji; • sačine dijagnostički izvještaj, izvještaj o tretmanu i individualni edukacijski plan sa svim njegovim komponentama. 		
Indikativni sadržaj predmeta	Uvod u profesionalnu komunikaciju; Profesionalna etika; Priroda profesionalizma i profesionalne komunikacije; Kako pisati, razgovarati i djelovati kao kliničar; Profesionalna komunikacija pisanjem: Dijagnostički izvještaj, Plan tretmana, Izvještaj o kratkoročnom i dugoročnom napretku, Profesionalna korespondencija, Elektronska komunikacija; Profesionalna verbalna komunikacija: Dijagnostički intervju, Interakcija/savjetovanje sa klijentima i porodicama-roditeljima, Interakcija/ savjetovanje sa stručnjacima iz drugih srodnih područja i ostalim osobljem, Interakcija/ savjetovanje sa supervizorima, telefonski kontakti; Individualni edukacijski plan.		
Metode učenja	Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logičko-matematički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su: <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije 		

	<p>studenta;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Praktične vježbe u ustanovama u kojima rade logopedi; - Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova. 																					
Aktivnost koja se ocjenjuje	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Obaveze studenta</th> <th style="text-align: center;">Bodovi</th> <th style="text-align: center;">Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td style="text-align: center;">50</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td style="text-align: center;">20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td style="text-align: center;">25-50</td> <td style="text-align: center;">50</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	10	50	Seminarski rad	10		Mini testovi	20		Završni ispit	25-50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																				
Prisutnost na predavanjima	5																					
Prisutnost na vježbama	5																					
Aktivnost studenta	10	50																				
Seminarski rad	10																					
Mini testovi	20																					
Završni ispit	25-50	50																				
Objašnjenje o provjeri znanja	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>																					
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Burrus AE and William Haynes WO. Professional Communication in Speech Language Pathology: How to Write, Talk, and Act Like a Clinician. Plural Publishing Inc., 2009; 																					

<p>Dodatna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nicolosi L, Harryman E, Kresheck J. Terminology of Communication Disorders: Speech-Language-Hearing. Lippincott Williams & Wilkins, 2003; ▪ Nagradić S, Miković M, Muratbegović E, Đuderija S i Krneta D. Etički kodeks istraživanja o djeci. Sarajevo: Vijeće za djecu Bosne i Hercegovine, 2006; ▪ Ajduković M i Kolesarić V. (ur). Etički kodeks istraživanja s djecom. Vijeće za djecu Vlade Republike Hrvatske, 2003; ▪ Body R and McAllister L. Ethics in Speech and Language Therapy. John Wiley & Sons, 2009; ▪ Irwin DL, Pannbacker M, Powell TW, Vekovius GT. Ethics for Speech-Language Pathologists and Audiologists: An Illustrative Casebook. Delmar Cengage Learning, 2006; ▪ Chabon SS, Denton DR, Lansing CR, Scudder RR, Shinn R Jr. Ethics Education. American Speech-Language-Hearing Association; ▪ Scott DM and Schill MJ. Real Ethics: Applying the Code. American Speech-Language-Hearing Association, 2011.
<p>Internet web reference</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://www.asha.org/

Puni naziv predmeta		POTICANJE GOVORNO-JEZIČKOG RAZVOJA	
Šifra predmeta	LA-IP-02		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	5 ECTS		
Status predmeta	izborni		
Godina studija/semestar	II godina/III semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3	
	Auditorne vježbe:	0	
	Laboratorijske vježbe:	1	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija		
Ciljevi predmeta	Cilj ovog predmeta je sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina kako poticati govorno-jezički razvoj kod djece s teškim zaostajanjima ili poremećajima u govoru, jeziku i/ili komunikaciji, kojoj je potreban intenzivan sustavni pristup koji će im pomoći da bolje uče, komuniciraju i djeluju, te ugodno i smisleno sudjeluju u životnim izazovima.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • adekvatno koriste literaturu iz oblasti programa poticanja govorno-jezičkog razvoja; • koriste savremenu terminologiju i definicije vezano za poticanje govorno-jezičkog razvoja; • primjene program poticanja govorno-jezičkog razvoja kod djece s teškim zaostajanjima ili poremećajima u govoru, jeziku i/ili komunikaciji. 		
Indikativni sadržaj predmeta	Teorijski temelji Programa poticanja govorno-jezičkog razvoja (ABLC); Pregled i model programa; Definicije središnjih područja razvoja i razina Programa poticanja govorno-jezičkog razvoja (ABLC); Vještine i liste provjere; Smjernice, strategije podučavanja i prikazi slučajeva za Sustavno podučavanje; Definicije, Smjernice i Prikaz slučajeva za Primijenjeni Floor Time; Primijenjeni Floor Time sa vršnjacima; Osnovna načela i Formular za praćenje Floor Time; Floor time I: Pažnja, uključivanje i intimnost; Kako pomoći djetetu da se zainteresira za okolinu, Floor Time II: Dvosmjerna komunikacija; Kako pomoći djetetu da komunicira gestama i izrazima; Floor Time III: Osjećaji i ideje; Kako pomoći djetetu da razvija i izražava osjećaje i ideje; Floor Time IV: Logičko razmišljanje. Kako djetetu pomoći povezati ideje i razvijati logičko razumijevanje svijeta; Opis i Formular za praćenje visoko afektivnih situacija učenja.		
Metode učenja	<p>Najznačnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Praktične vježbe u ustanovama u kojima rade logopedi; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova. 		
Aktivnost koja se ocjenjuje	Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje		

	<p>prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td>20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>25-50</td> <td>50</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	10	50	Seminarski rad	10		Mini testovi	20		Završni ispit	25-50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																				
Prisutnost na predavanjima	5																					
Prisutnost na vježbama	5																					
Aktivnost studenta	10	50																				
Seminarski rad	10																					
Mini testovi	20																					
Završni ispit	25-50	50																				
Objašnjenje o provjeri znanja	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>																					
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Greenspan SI, Lewis D. The Affect-Based Language Curriculum (ABLC): An Intensive Program for Families, Therapists, and Teachers. Bathesda, MD; USA: Interdisciplinary Council on Developmental and Learning Disorders, 2002. ▪ Greenspan SI, Wieder S. Dijete s posebnim potrebama: Poticanje intelektualnog i emocionalnog razvoja. Lekenik: Ostvarenje, 2003. 																					
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pajareya K, Nopmaneejumruslers K. A pilot randomized controlled trial of DIR/Floortime™ parent training intervention for pre-school children with autistic spectrum disorders. SAGE Publications and The National Autistic Society 15(2) 1–15; 2011. 																					
Internet web reference																						

Puni naziv predmeta		ENGLISKI JEZIK ZA DRUŠTVENE I HUMANISTIČKE NAUKE	
Šifra predmeta	ZIP-07		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	5 ECTS		
Status predmeta	izborni		
Godina studija/semestar	II godina/III semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:		1
	Auditorne vježbe:		3
	Laboratorijske vježbe:		0
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija Specijalna edukacija i rehabilitacija Poremećaji u ponašanju		
Ciljevi predmeta	Osposobiti studente da komuniciraju na engleskom jeziku na početnom, elementarnom nivou, da kažu nešto o sebi i o drugima, da razumiju tekstove i iznose ideje o pitanjima iz njihove struke.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vladaju gramatičkim strukturama engleskog jezika nabrojanim u sadržaju kursa; • vladaju leksičkim strukturama engleskog jezika nabrojanim u sadržaju kursa; • aktivno primjenjuju znanje koje su stekli u toku kolegija, koje uključuje pisanje, čitanje, razumijevanje tematskih cjelina i vođenje konverzacije na engleskom jeziku; • nastave nadogradnju znanja engleskog jezika kompleksnijim gramatičkim formama i strukturom engleskog jezika; • se izražavaju, govorno i pismeno, na kompetentan način. 		
Indikativni sadržaj predmeta	<p>Present simple (1): to be; Asking and saying who people are and where they are from; Possessive adjectives; Articles (1): a/an, Questions, Negatives, Short answers. There is/are; Plurals (1): regular; Position of adjectives Has/have got; Prepositions of place (1); Possessive 's and s'; Plurals (2): regular and irregular Present simple (3): for customs and routines; Prepositions of time (1); Some and any (1) Prepositions of place (2) Present simple (4): for habits and routines; Wh- questions; Third person singular (he/she/it) Pronouns; Present simple (5): talking about likes and dislikes Present simple (6): saying how often you do things; Prepositions of time (2), Articles (2): a/an, the and no article; Can and can't; Questions and short answers; Prepositions of place (3); Asking for and giving directions; Present.</p>		
Metode učenja	<p>– Predavanja – Auditorne vježbe</p> <p>Predavanja se sastoje iz izlaganja teoretskog dijela gore navedenih jedinica i čitanja stručnih tekstova. Vježbe se sastoje iz praktične primjene teorije obrađene na vježbama. Studenti su obavezni prisustvovati na minimalno 80% predavanja/ vježbi.</p>		

<p>Aktivnost koja se ocjenjuje</p>	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" data-bbox="683 353 1401 629"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Aktivnost na predavanjima i vježbama</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Test 1</td> <td>10</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Test 2</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Test 3</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Usmena prezentacija</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>25-50</td> <td>50</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Aktivnost na predavanjima i vježbama	10		Test 1	10	50	Test 2	10		Test 3	10		Usmena prezentacija	10		Završni ispit	25-50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																				
Aktivnost na predavanjima i vježbama	10																					
Test 1	10	50																				
Test 2	10																					
Test 3	10																					
Usmena prezentacija	10																					
Završni ispit	25-50	50																				
<p>Objašnjenje o provjeri znanja</p>	<p>U toku semestra studenti pišu 3 testa i imaju 1 usmenu prezentaciju. Prvi test se sastoji od provjere razumijevanja pisanog stručnog teksta (reading comprehension) i student može osvojiti maksimalno 10 bodova. Drugi test se sastoji od provjere razumijevanja stručnog teksta kojeg nastavnik čita (listening comprehension). Ovaj test nosi maksimalno 10 bodova. Na trećem testu student ima zadatak da pismeno izloži svoje ideje o zadatoj temi (composition writing). Na ovom zadatku student može osvojiti maksimalno 10 bodova. Četvrti zadatak je usmena prezentacija na zadatu temu koja nosi 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova.</p> <p>Završni ispit je pismeni. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na pismenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>																					
<p>Osnovna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Greenall S. Reward Elementary-Students' Book. Macmillan Education, 2000; ▪ Stručni tekstovi po izboru. 																					
<p>Dodatna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Cunningham S and Moor P. New Cutting Edge Elementary, Students' Book. Pearson Longman, 2005. 																					
<p>Internet web reference</p>																						

Puni naziv predmeta		PSIHOLOGIJA GLUHOĆE	
Šifra predmeta	LA-IP-03		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	5 ECTS		
Status predmeta	izborni		
Godina studija/semestar	II godina/IV semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3	
	Auditorne vježbe:	0	
	Laboratorijske vježbe:	1	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija		
Ciljevi predmeta	Educirati studente o empirijskim i teorijskim saznanjima o psihologiji gluhih i nagluhih osoba, te o uticaju ranog oštećenja sluha na ličnost, inteligenciju, socijalizaciju.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiraju psihološki razvoj gluhe djece; • identificiraju reduktivne modele prestrukturiranja u usvajanju edukativnih sadržaja; • prepoznaju faze kognitivnog razvoja gluhe djece; • analiziraju karakteristične oblike ponašanja gluhe djece; • koriste korektivne faktore u socijalizacijskim i integracijskim aktivnostima gluhe populacije. 		
Indikativni sadržaj predmeta	<p>Predmet, ciljevi i zadaci psihologije gluhih osoba; Psihički razvoj osobe oštećenog sluha (predškolski i školski period, odrasla dob); Faktori psihičkog razvoja: auditivno-govorni faktori, sredinski faktori; Kognitivne sposobnosti osoba oštećena sluha; Opažanje i predstave; Pamćenje i učenje- vizuelno pamćenje; Pamćenje i učenje neverbalnog materijala, kinestetičko pamćenje; Inteligencija i mišljenje osoba oštećena sluha – rezultati eksperimentalnih istraživanja; Apstraktno mišljenje; Uloga jezika u kogniciji gluhih; Odnos između govora i mišljenja; Ličnost osobe oštećena sluha; Socijalizacija i integracija; Prilagođenost socijalnom okruženju; Pregled istraživanja u ovoj oblasti.</p>		
Metode učenja	<p>Planirane su aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Praktične vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi odgoj, obrazovanje i rehabilitacija osoba oštećena sluha; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova. 		

<p>Aktivnost koja se ocjenjuje</p>	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" data-bbox="683 353 1401 595"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td>20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>25-50</td> <td>50</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	10	50	Seminarski rad	10		Mini testovi	20		Završni ispit	25-50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																				
Prisutnost na predavanjima	5																					
Prisutnost na vježbama	5																					
Aktivnost studenta	10	50																				
Seminarski rad	10																					
Mini testovi	20																					
Završni ispit	25-50	50																				
<p>Objašnjenje o provjeri znanja</p>	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>																					
<p>Osnovna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Živković M. Psihologija gluve i nagluve djece i omladine. Beograd : Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 1996; ▪ Myklebust H. Psychology of Deafness. New York: Grune and Stratton, 1964; ▪ Radoman V. Surdopsihologija. Beograd: Defektološki fakultet, 1996. 																					
<p>Dodatna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pajareya K, Nopmaneejumruslers K. A pilot randomized controlled trial of DIR/Floortime™ parent training intervention for pre-school children with autistic spectrum disorders. SAGE Publications and The National Autistic Society 15(2) 1–15; 2011. ▪ Vernon MC, and Andrews JF. Psychology of Deafness: Understanding Deaf and Hard-Of-Hearing People. Longman Group 																					

	<p>United Kingdom, 1989;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Andrews JF, Leigh IW, Weiner MT. Deaf People: Evolving Perspectives from Psychology, Education, and Sociology. Allyn & Bacon, 2003; ▪ Furth HG. Deafness and Learning. California: Wadsworth, 1973; ▪ Radoman V. Neke karakteristike ličnosti gluvih na testu Mahover. Beograd: Zbornik radova: III Defektološki dani, 1982; ▪ Levine ES. The Ecology of Early Deafness. New York: Columbia University Press, 1981; ▪ Rainer JD. Some observations on Affect Induction and Ego Development in the Deaf. International Review of Psychoanalysis, 3, 1976. ▪ Paul P, Jackson D. Toward a psychology of deafness: Theoretical and empirical perspectives, Boston, MA: Allyn & Bacon, 1993.
Internet web reference	

Puni naziv predmeta	OSNOVE NEVERBALNE KOMUNIKACIJE																						
Šifra predmeta	LA-IP-04																						
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje																						
Bodovna vrijednost ECTS	5 ECTS																						
Status predmeta	izborni																						
Godina studija/semestar	II godina/IV semestar																						
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3																					
	Auditorne vježbe:	0																					
	Laboratorijske vježbe:	1																					
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli																						
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet																						
Studijski program	Logopedija i audiologija																						
Ciljevi predmeta	Cilj ovog predmeta je sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz oblasti neverbalne komunikacije.																						
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prepoznaju i procjene neverbalne znakove komunikacije; • objasne i primjene stečena znanja u vlastitim vještinama neverbalne komunikacije, • objasne različite komunikacijske pristupe u rehabilitaciji gluhe djece; • procijene značaj neverbalne komunikacije u kognitivnom razvoju; • vrednuju neverbalne sadržaje. 																						
Indikativni sadržaj predmeta	<p>Uvod u neverbalnu komunikaciju ;Vrste komunikacije Definicija i terminologija neverbalne komunikacije; Porijeklo neverbalnih znakova, Znaci i značenja; Simboli; Signali; Geste; Elementi neverbalne komunikacije; Pantomima i facijalna ekspresija; Kultura slušanja, Neverbalni govor; Neverbalni jezik; Kulturološke karakteristike neverbalne komunikacije; Razvoj neverbalnih sposobnosti; Neverbalna komunikacija u razredu; Interpretacija neverbalnog ponašanja.</p>																						
Metode učenja	<p>Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Praktične vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi odgoj, obrazovanje i rehabilitacija osoba oštećena sluha; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova. 																						
Aktivnost koja se ocjenjuje	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predisipitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Obaveze studenta</th> <th style="text-align: center;">Bodovi</th> <th style="text-align: center;">Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td style="text-align: center;">50</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td style="text-align: center;">20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td style="text-align: center;">25-50</td> <td style="text-align: center;">50</td> </tr> </tbody> </table>		Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	10	50	Seminarski rad	10		Mini testovi	20		Završni ispit	25-50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																					
Prisutnost na predavanjima	5																						
Prisutnost na vježbama	5																						
Aktivnost studenta	10	50																					
Seminarski rad	10																						
Mini testovi	20																						
Završni ispit	25-50	50																					

<p>Objašnjenje o provjeri znanja</p>	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>
<p>Osnovna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Juras Z. Totalna komunikacija gluhih i nagluhih osoba. Ljubljana: Jugoslovenski posvet z mednarodno udeležbo o problematiki totalne komunikacije in organiziranju gluhih in naglušnih danes in jutri, 1986; ▪ Kyle JG and Woll B. Sign language. Cambridge University Press, 1993; ▪ Neill S. Neverbalna komunikacija. Zagreb: Educa, 1994; ▪ Morris D. Otkrivanje čovjeka kroz gestove i ponašanje. Beograd: Izdavački zavod, 1979; ▪ Hall JA, Knapp M Neverbalna komunikacija, Zagreb: Naklada Slap, 2010. ▪ Rot N. Znakovi i značenja, Beograd: Plato, 2004.
<p>Dodatna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hasanbegović H. Rječnik za gluhe. Tuzla: OF-SET, 2002; ▪ Vreg F. Humana komunikologija. Zagreb: Hrvatsko komunikološko društvo, 1998; ▪ Zimmermann A. Uvodni seminar o komunikaciji s osobama oštećena sluha. Zagreb: SOOS, 1986; ▪ Knapp ML, Hall JA. Nonverbal Communication in Human Interaction (7 ed). Wadsworth Publishing, 2009; ▪ Burgoon JK, Guerrero LK, Floyd K. Nonverbal Communication. Allyn & Bacon, 2009.
<p>Internet web reference</p>	

Puni naziv predmeta	OSNOVE RAČUNARSTVA I INFORMATIKE	
Šifra predmeta	ZIP-08	
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje	
Bodovna vrijednost ECTS	5 ECTS	
Status predmeta	izborni	
Godina studija/semestar	II godina/IV semestar	
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	2
	Auditorne vježbe:	0
	Laboratorijske vježbe:	2
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli	
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet	
Studijski program	Logopedija i audiologija Specijalna edukacija i rehabilitacija Poremećaji u ponašanju	
Ciljevi predmeta	Cilj ovog predmeta je sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz oblasti računarstva i informatike.	
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • adekvatno koriste literaturu iz oblasti računarstva i informatike; • definišu osnovne pojmove iz oblasti računarstva i informatike; • identificiraju i objasne elemente savremenih računarskih informacionih sistema, DSS i ekspertnih sistema; • demonstriraju upotrebu softvera za obradu podatka, procesiranje teksta, izradu tabela i tabelarne proračune, upravljanje relacionim bazama podataka, izradu grafičkih prezentacija, internet pretraživanje, WWW, elektronsku poštu, izradu web aplikacija i softvera za druge internet servise; • uređuju i formatiraju tekstualne datoteke; • dizajniraju jednostavne aplikacije za tabelarne proračune; • dizajniraju multimedijalne prezentacije; • dizajniraju jednostavne baze podataka za potrebe korištenja u edukaciji i rehabilitaciji; • dizajniraju jednostavne web stranice. 	
Indikativni sadržaj predmeta	<p>Informacija i mjera za količinu informacije; Računarska tehnologija, istorijat i razvoj; Teorijske osove računara: brojni sistemi, binarna aritmetika i Bulova algebra; Arhitektura personalnog računara i komponente personalnog računara; Ulazno izlazne jedinice personalnog računara: miš, tastatura, skener, monitori i štampači; Računarske mreže, topologija računarskih mreža, aktivna i pasivna mrežna oprema: ethernet, kablovi, konektori, modemi, hub, switch, ripiter, bridge i ruter; Osnove sistemskog softvera: Windows, Unix, Linux; Obrada i procesiranje teksta i softver: Notepad i Microsoft Office Word; Tabelarna izračunavanja, softver za izradu tabela i tabelarne proračune: Microsoft Office Excel; Informacioni, DSS i ekspertni sistemi; Relacione baze podataka, softver za upravljanje bazama podataka: Microsoft Office Access; Internet, internet pretraživači i internet servisi: elektronska pošta, WWW, FTP; Ostali internet servisi; HTML, softver za izradu web aplikacija.</p>	

<p>Metode učenja</p>	<p>Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, logičko-matematički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – praktične vježbe koje izvode koristeći savremena informaciono - komunikacionih sredstava za izradu korisničkih aplikacija za obradu teksta i tabelarne proračune, izradu multimedijalnih prezentacija, baza podataka i web aplikacija kao i za potrebe korištenja drugih internet servisa. – priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova. 																														
<p>Aktivnost koja se ocjenjuje</p>	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispositivnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" data-bbox="683 929 1401 1272"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad 1</td> <td>15</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad 2</td> <td>15</td> <td>80</td> </tr> <tr> <td>Mini test 1</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini test 1</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Test 1</td> <td>15</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Test 2</td> <td>15</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>20</td> <td>20</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	5		Seminarski rad 1	15		Seminarski rad 2	15	80	Mini test 1	5		Mini test 1	5		Test 1	15		Test 2	15		Završni ispit	20	20
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																													
Prisutnost na vježbama	5																														
Aktivnost studenta	5																														
Seminarski rad 1	15																														
Seminarski rad 2	15	80																													
Mini test 1	5																														
Mini test 1	5																														
Test 1	15																														
Test 2	15																														
Završni ispit	20	20																													
<p>Objašnjenje o provjeri znanja</p>	<p>Nakon prva tri predavanja na vježbama se organizuje kratka provjera znanja iz oblasti teorijskih osnova računarstva. Na kratkoj provjeri znanja student može ostvariti maksimalno 5 bodova. Kratka provjera znanja se obavlja pismeno tako što student odgovara na 5 pitanja sa višestrukim izborom. Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu test koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od 5 zadataka višestrukog izbora i esejskog zadatka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, dok se esejski dio zadatka boduje sa maksimalno 10 bodova. Ukupno na testu student može ostvariti maksimalno 15 bodova. Nakon polovine semestra studenti prezentiraju seminarske radove iz oblasti uređivanja i formatiranja teksta koristeći softvere za uređivanje i procesiranje teksta Notepad i Microsoft Office Word. Na prezentaciji seminarskog zadatka studenti mogu ostvariti maksimalno 15 bodova. Dio seminarskog rada se odnosi na individualni rad a drugi dio seminarskog rada se izrađuje grupno pri čemu u izradu učestvuju po tri studenta. Seminarski rad se izlaže usmeno, pismeno i korištenjem personalnog računara. U toku 12-te sedmice predavanja vrši se prezentacija drugog seminarskog rada. Sadržaj seminarskog rada se odnosi</p>																														

	<p>na izradu jedne aplikacije za tabelarne proračune što predstavlja individualni dio seminarskog rada. U grupnom dijelu seminarskog rada studenti kreiraju jednostavnu bazu podataka. Presentacija seminarskog rada se obavlja korištenjem personalnog računara, pri čemu studenti za izradu seminarskog rada i prezentacije koriste Microsoft Office PowerPoint, Microsoft Office Excel i Microsoft Office Access. Izradom seminarskog rada studenti mogu ostvariti maksimalno 15 bodova. Na kraju semestra se vrši kratka provjera znanja studenata iz oblasti korištenja internet servisa i kreiranja web aplikacija. Na ovoj kratkoj provjeri studenti mogu ostvariti maksimalno 5 bodova. Također se na kraju semestra organizira testiranje studenata sa ciljem utvrđivanja znanja koje su studenti usvojili nakon prvog testa. Na drugom testu studenti mogu ostvariti maksimalno 15 bodova.</p> <p>Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 20. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 10 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nikolić Z. Kompjuterska tehnologija. Fakultet za industrijski menadžment. Kruševac: Izdavački centar za industrijski menadžment, 2005; ▪ Lagumdžija Z. Informatika za korisnike personalnih računara. Sarajevo: L Promotion, 1999; ▪ Mašić I, Riđanović Z. Medicinska informatika. Sarajevo: Avicena, 1999.
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nadrljanski Đ. Informacioni sistemi. Fakultet za industrijski menadžment. Kruševac: Izdavački centar za industrijski menadžment, 2005.
Internet web reference	

III STUDIJSKA GODINA

Puni naziv predmeta		RAZVOJNI GOVORNO-JEZIČKI POREMEĆAJI	
Šifra predmeta	LA-OP-09		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	6 ECTS		
Status predmeta	obavezan		
Godina studija/semestar	III godina/V semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3	
	Auditorne vježbe:	0	
	Laboratorijske vježbe:	2	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija		
Ciljevi predmeta	Cilj ovog predmeta je sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz oblasti jezičkih poremećaja, detekcije, procjene diferencijalne dijagnostike i tretmana.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • adekvatno koriste literaturu iz oblasti razvojnih jezičkih poremećaja; • razlikuju aspekte jezika te prepoznaju, grupiraju i usporede odstupanja u pojedinim jezičkim sastavnicama • definiraju, prepoznaju i koriste značajke urednog jezičkog razvoja; • označe, identificiraju i interpretiraju karakteristike poremećaja jezika; • koriste savremenu terminologiju, definicije i klasifikacije jezičkih poremećaja; • objasne, opišu, procjene i dijagnosticiraju karakteristike primarnih jezičkih poremećaja; • objasne, opišu, procjene i dijagnosticiraju karakteristike sekundarnih jezičkih poremećaja; • planiraju i sprovode logopedski tretman jezičkih poremećaja. 		
Indikativni sadržaj predmeta	Pregled jezika i ljudske komunikacije; Komponente jezika i osnovne karakteristike odstupanja; Procesi učenja jezika u djece; Istraživanje i analiza jezika; Kategorije jezičkih poremećaja; Skrining; Jezičko uzorkovanje i analiza; Neformalna i formalna jezička procjena; Posebne jezičke teškoće; Komunikacija djece u autističnom spektru i logopedski tretman; Komunikacija i logopedski tretman bilingvalnih osoba, osoba u autističnom spektru, djece sa selektivnim mutizmom, sociokulturnom i emocionalnom deprivacijom, intelektualnim teškoćama; Jezička intervencija.		
Metode učenja	<p>Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, logičko-matematički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Praktične vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi logopedska dijagnostika i tretman jezičkih poremećaja; 		

	– Učenje u grupi uz istraživanje dostupnih izvora informacija i izrada grupnog seminarskog rada.																								
Aktivnost koja se ocjenjuje	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>5</td> <td>70</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Parcijalni/pismeni ispit</td> <td>40</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>30</td> <td>30</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	5	70	Seminarski rad	5		Mini testovi	10		Parcijalni/pismeni ispit	40		Završni ispit	30	30
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																							
Prisutnost na predavanjima	5																								
Prisutnost na vježbama	5																								
Aktivnost studenta	5	70																							
Seminarski rad	5																								
Mini testovi	10																								
Parcijalni/pismeni ispit	40																								
Završni ispit	30	30																							
Objašnjenje o provjeri znanja	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 20 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 20 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni pristupiti i kvizovima koje će nastavnik organizirati nakon obrađenih kraćih cjelina gradiva. Planira se održati ukupno pet kvizova od kojih svaki nosi mogućnost ostvarivanja maksimalno po dva boda, što ukupno iznosi 10 bodova za pet kvizova. Studenti će pristupiti izraditi grupnog seminarskog rada koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 5 bodova. Također, za kontinuirano prisustvo i aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 15 bodova.</p> <p>Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 30. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega</p>																								

	minimalno 18 bodova na završnom usmenom ispitu.
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Reed V. An introduction to children with language disorders. Boston: Allyn and Bacon, 2005; ▪ Riđanović M. Jezik i njegova struktura: savremeno lingvističko osvjetljenje. Sarajevo: Šahinpašić, 1998; ▪ Roth FP, Worthington CK. Treatment resource manual for speech-language pathology. New York: Thomson Delmar Learning, 2005; ▪ Salihović N, Junuzović-Žunić L, Ibrahimagić A. Poremećaji glasa, govora i jezika. Tuzla: Harfograf, 2006.
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ibrahimagić A. Semantika i sintaksa u djece sa sekundarnim jezičkim teškoćama. Doktorska disertacija. Tuzla: Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet, Univerzitet u Tuzli, 2008; ▪ McCormick L, Frome Loeb D, Schiefelbusch RL. Supporting children with communication difficulties in inclusive settings. School based language intervention. Boston: Allyn and Bacon, 2003; ▪ McLean J, Snyder-McLean L. How children learn language. San Diego, CA: Singular, 1999; ▪ Owens RE. Language Development An Introduction. Boston: Allyn and Bacon, 2001; ▪ Owens RE. Language Disorders: A Functional Approach to Assessment and Intervention. Boston: Allyn and Bacon, 2004; ▪ Owens RE. Language Development An Introduction. Boston: Allyn and Bacon, 2005; ▪ Shipley KG, McAfee JG. Assessment in Speech-Language Pathology. A resource Manual. New York: Thomson Delmar Learning, 2004.
Internet web reference	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://www.asha.org/ ▪ www.psychcorp.com (Speech and language section) ▪ www.linguisystems.com

Puni naziv predmeta		POREMEĆAJI GLASA	
Šifra predmeta	LA-OP-10		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	6 ECTS		
Status predmeta	obavezan		
Godina studija/semestar	III godina/V semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3	
	Auditorne vježbe:	0	
	Laboratorijske vježbe:	2	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija		
Ciljevi predmeta	Cilj ovog predmeta je sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz oblasti poremećaja glasa, skrininga, procjene diferencijalne dijagnostike i tretmana poremećaja glasa te savjetovanja i tretmana laringektomiranih osoba.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • adekvatno koriste literaturu iz oblasti poremećaja glasa; • koriste savremenu terminologiju, definicije i klasifikacije poremećaja glasa; • definiraju, prepoznaju i analiziraju karakteristike fiziološkog glasa; • koriste i sprovode adekvatno ispitivanje i procjenu glasa; • opišu, prepoznaju, kategoriziraju različite poremećaje glasa; • odaberu, organiziraju i sprovode programe tretmana poremećaja glasa u skladu sa potrebama pacijenata; • koriste odgovarajući pristup, procjenu, savjetovanje laringektomiranih pacijenata; • planiraju i sprovode logopedski tretman laringektomiranih pacijenata. 		
Indikativni sadržaj predmeta	Fiziološki glas; Karakteristike poremećaja glasa; Skrining, ispitivanje glasa, aerodinamska, perceptivna i akustička procjena; Holistički program glasovne terapije; Strategije glasovnog tretmana za laringealnu hipoaddukciju i hiperaddukciju; Različiti pristupi tretmanu glasovnih poremećaja; Tehnike olakšavajućih pristupa u tretmanu poremećaja glasa; Komunikacijske mogućnosti i tretman laringektomiranih pacijenata; Ezofagelani i traheoezofagealni govor.		
Metode učenja	<p>Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, logičko-matematički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Praktične vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi logopedska dijagnostika i tretman poremećaja glasa; – Učenje u grupi uz istraživanje dostupnih izvora informacija i izrada grupnog seminarskog rada. 		

<p>Aktivnost koja se ocjenjuje</p>	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" data-bbox="683 353 1401 595"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>5</td> <td>60</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Parcijalni/pismeni ispit</td> <td>40</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>40</td> <td>40</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	5	60	Seminarski rad	5		Parcijalni/pismeni ispit	40		Završni ispit	40	40
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																				
Prisutnost na predavanjima	5																					
Prisutnost na vježbama	5																					
Aktivnost studenta	5	60																				
Seminarski rad	5																					
Parcijalni/pismeni ispit	40																					
Završni ispit	40	40																				
<p>Objašnjenje o provjeri znanja</p>	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 20 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 20 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. Studenti će pristupiti izraditi grupnog seminarskog rada koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 5 bodova. Također, za kontinuirano prisustvo i aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 15 bodova.</p> <p>Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na četiri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva četiri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 40. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 24 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>																					
<p>Osnovna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Boone DR, McFarlane SC, Von Berg SL. The Voice and Voice Therapy. Boston: Pearson Education, Allyn and Bacon Permission Department, 2005; ▪ Dworkin JP, Meleca RJ. Vocal pathologies. Diagnosis, treatment and case studies. San Diego–London: Singular Publishing Group, 1997; ▪ Ibrahimagić A. Akustičke i perceptivne karakteristike glasa djece predškolske i rane školske dobi. Magistarski rad. Tuzla: Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Univerzitet u Tuzli, 2005; 																					

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Salihović N, Ibrahimagić A, Junuzović-Žunić L. Poremećaji glasa i gutanja. Tuzla: Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Univerziteta u Tuzli, 2007; ▪ Salihović N, Junuzović-Žunić L, Ibrahimagić A. Poremećaji glasa, govora i jezika. Tuzla: Harfograf, 2006.
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Andrews ML. Manual of Voice Treatment. Pediatrics through Geriatrics. New York: Thomson Delmar Learning, 2006; ▪ Aronson EA. Clinical Voice Disorders. New York: Thieme Medical Publishers, 1990;. ▪ Martin S, Lockhart M. Voice Disorders. Oxon: Speechmark Publishing, 2003; ▪ Prater R.J, Swift RW. Manual of Voice Therapy. Boston/Toronto: Little Brown and Company, 1984; ▪ Roth FP, Worthington CK. Treatment resource manual for speech-language pathology. New York: Thomson Delmar Learning, 2005; ▪ Stemple JC. Voice Therapy. Clinical studies. New York: Thomson Delmar Learning, 2000.
Internet web reference	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://www.asha.org/ ▪ www.australianvoiceassociation.com.au ▪ www.british-voice-association.com ▪ www.voiceproblem.org

Puni naziv predmeta		POREMEĆAJI KOMUNIKACIJE KOD TRAUMATSKIH OŠTEĆENJA MOZGA	
Šifra predmeta	LA-OP-11		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	4 ECTS		
Status predmeta	obavezan		
Godina studija/semestar	III godina/V semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3	
	Auditorne vježbe:	0	
	Laboratorijske vježbe:	1	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija		
Ciljevi predmeta	Cilj ovog predmeta je sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz oblasti komunikacijskih poremećaja uzrokovanih traumatskim oštećenjem mozga, te temeljnih kognitivnih i socijalnih teškoća nakon takvih oštećenja.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • adekvatno koriste stručnu literaturu iz oblasti komunikacijskih poremećaja uzrokovanih traumatskim oštećenjima mozga; • koriste savremenu terminologiju, definicije i klasifikacije iz oblasti patofiziologije traumatskih oštećenja mozga; • prepoznaju komunikacijske, te temeljne kognitivne i socijalne teškoće nastale nakon traumatskih oštećenja mozga; • dijagnosticiraju, opišu i kategoriziraju različite poremećaje komunikacije uzrokovane traumatskim oštećenjima mozga; • planiraju i izrade individualne planove rehabilitacije kao dio rehabilitacijskog tima za osobe nakon traumatskih oštećenja mozga; • organiziraju i sprovode logopedski tretman osoba s afazijom i drugim komunikacijskim poremećajima uzrokovanim traumatskim oštećenjima mozga koji zahtjeva drugačije intervencijske programe od klasičnih afazija. 		
Indikativni sadržaj predmeta	<p>Uzroci i definicije traumatskih oštećenja mozga; Vrste oštećenja mozga; Posljedice oštećenja mozga; Rehabilitacijski tim; Uloga logopeda u jedinici intenzivne njege; Klinička slika jezičkih poremećaja, te poremećaja gutanja i hranjenja izazvanih traumatskom povredom mozga; Jezik; Pragmatika i diskurs; Afazija i srodni oblici poremećaja uzrokovani traumatskom povredom mozga (mutizam, dizartrija, apraksija govora); Metode procjene jezičnih, govornih i komunikacijskih posljedica nakon traumatskog oštećenja mozga; Skale i testovi za procjenu kognitivno komunikacijskih poteškoća nakon traumatskog oštećenja mozga; Različiti pristupi u rehabilitaciji osoba s traumatskim oštećenjem mozga; Restitucija jezičkih i kognitivnih funkcija (neurološke osnove restitucije, prognostički faktori za oporavak od afazije); Uticaj traumatskih oštećenja mozga i afazije na porodične odnose; Traumatska oštećenja mozga kod djece.</p>		
Metode učenja	Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja:		

	<p>konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logičko-matematički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Praktične vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi logopedska dijagnostika i tretman komunikacijskih poremećaja uzrokovanih traumatskim oštećenjima mozga; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarских radova. 																					
<p>Aktivnost koja se ocjenjuje</p>	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" data-bbox="683 831 1401 1070"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td>20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>25-50</td> <td>50</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	10	50	Seminarski rad	10		Mini testovi	20		Završni ispit	25-50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																				
Prisutnost na predavanjima	5																					
Prisutnost na vježbama	5																					
Aktivnost studenta	10	50																				
Seminarski rad	10																					
Mini testovi	20																					
Završni ispit	25-50	50																				
<p>Objašnjenje o provjeri znanja</p>	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarског rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student</p>																					

	<p>odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hedge MN. Coursebook on Aphasia and Other Neurogenic Language Disorders. Delmar Learning, 2006; ▪ Vuković M. Traumatska afazija. Beograd: Defektološki fakultet Univerziteta u Beogradu, 1998.
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ashley MJ. Traumatic Brain Injury: Rehabilitation, Treatment, and Case Management. CRC Press, 2010; ▪ LaPointe LL. Aphasia and Related Neurogenic Language Disorders. 3rd ed. New York: Thieme Medical Publishers, Inc., 2005; ▪ Luria A.R. Traumatic Aphasia: Its Syndromes, Psychology and Treatment. Mouton De Gruyter, 1970; ▪ McDonald S, Code C, Togher L. Communication Disorders Following Traumatic Brain Injury. Psychology Press, 2000; ▪ Silver JM, McAllister TW, Yudofsky SC. Textbook of Traumatic Brain Injury. American Psychiatric Publishing, Inc., 2011; ▪ Zečić S, Mrkonjić Z, Špidla N, Junuzović L i Duranović M. Nominativna funkcija govora u osoba sa afazijom traumatske i vaskularne etiologije. Zbornik radova Simpozijuma sa međunarodnim učešćem "Interdisciplinarni aspekti u edukaciji i rehabilitaciji", Tuzla, 2005: 77-81; ▪ Brookshire RH. Introduction to Neurogenic Communication Disorders. Mosby Elsevier, 2007; ▪ Adamovich LBB. Traumatic Brain Injury. In: LL. La Pointe. Aphasia and Related Neurogenic Language Disorders. 3rd ed. New York: Thieme Medical Publishers, Inc., 2005, 225-235; ▪ Powell T. Head Injury. A Practical Guide. Oxon: Headway and speechmark Publishing Ltd, 2003; ▪ Powell T & Malia K. the Brain Injury workbook. Exercises for Cognitive Rehabilitation. Oxon: Headway and speechmark Publishing Ltd, 2003; ▪ Očić G. Klinička neuropsihologija. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 1998.
Internet web reference	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://www.asha.org/ ▪ http://www.aphasia.org/

Puni naziv predmeta	JEZIČKI RAZVOJ OSOBA OŠTEĆENA SLUHA	
Šifra predmeta	LA-OP-12	
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje	
Bodovna vrijednost ECTS	4 ECTS	
Status predmeta	obavezan	
Godina studija/semestar	III godina/V semestar	
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	2
	Auditorne vježbe:	0
	Laboratorijske vježbe:	1
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli	
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet	
Studijski program	Logopedija i audiologija	
Ciljevi predmeta	Sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz oblasti jezičkog razvoja osoba oštećena sluha. Poučiti studente vještini procjene jezičkih znanja i sposobnosti slušno oštećene djece.	
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • procijene i diferenciraju etape jezičkog razvoja djece oštećena sluha; • prepoznaju faktore koji utiču na govorno-jezički razvoj i odaberu najbolje postupke za prevazilaženje poteškoća u savladavanju jezika kod djece oštećena sluha; • planiraju i sprovode tretmane razvoja jezika; • vode evidenciju, sprovode evaluaciju i sastave audiološki izvještaj (o stanju govora i jezika). 	
Indikativni sadržaj predmeta	<p>Odnos jezik – govor, Specifičnosti usvajanja jezičkog i govornog znaka u osoba oštećena sluha, Komparacija: jezičke i govorne faze u čujućih i osoba oštećena sluha, Prelingvistički prediktori jezičkog izraza, Prognostički faktori jezičkog razvoja osoba oštećena sluha, Kulturološki faktori u usvajanju jezika, stadiji u razvoju rane komunikacije, emocionalna komunikacija u ranom razvoju, Jezički razvoj osoba oštećena sluha: semantika, sintaksa, morfologija, fonologija, pragmatika, Čitanje djece oštećena sluha, Pisanje djece oštećena sluha, Bilingvizam, Vođenje evidencije, evaluacija, izvještaj.</p>	
Metode učenja	<p>Planirane su aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Praktične vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi odgoj, obrazovanje i rehabilitacija osoba oštećena sluha; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova. 	

<p>Aktivnost koja se ocjenjuje</p>	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" data-bbox="683 353 1401 595"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td>20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>25-50</td> <td>50</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	10	50	Seminarski rad	10		Mini testovi	20		Završni ispit	25-50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																				
Prisutnost na predavanjima	5																					
Prisutnost na vježbama	5																					
Aktivnost studenta	10	50																				
Seminarski rad	10																					
Mini testovi	20																					
Završni ispit	25-50	50																				
<p>Objašnjenje o provjeri znanja</p>	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>																					
<p>Osnovna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De Saussure F. Opšta lingvistika. Beograd: Nolić, 1977; ▪ Dimić N D. Specifičnosti u pisanju slušno oštećene dece. Beograd: Defektološki fakultet, 1996; ▪ Dimić N D. Problemi u jezičkom izrazu kod gluve i nagluve dece. Društvo defektologa Srbije i Crne Gore. Beograd, 2004. ▪ Dimić N D. Specifičnosti u čitanju dece oštećena sluha. Beograd: Defektološki fakultet Univerziteta u Beogradu, 1997. ▪ Kovačević V Oštećenje sluha i leksičko-semantički razvoj, Beograd: Zadužbina Andrejević. 2000. ▪ Kostić Đ Govor i slušno oštećeno dete. Beograd: Privredna knjiga. 1997. 																					
<p>Dodatna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ostojić S. Auditivni trening i razvoj govora nagluve dece. Beograd: Univerzitet u Beogradu, 2004; 																					

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Đoković S Individualni tretman kod dece oštećenog sluha. Beograd: Univerzitet u Beogradu, 2004; ▪ Spencer PE, Marschark M. (Eds). Advances in the Spoken-Language Development of Deaf and Hard-of-Hearing Children (Perspectives on Deafness). Oxford University Press, USA, 2005; ▪ Schirmer BR. Language and Literacy Development in Children Who Are Deaf (2 Ed). Allyn & Bacon, 2000.
Internet web reference	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://www.asha.org/ ▪ http://www.oxfordjournals.org/our_journals/deafed/about.html ▪ http://jslhr.asha.org/

Puni naziv predmeta	SISTEMI KOMUNIKACIJE	
Šifra predmeta	LA-OP-13	
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje	
Bodovna vrijednost ECTS	5 ECTS	
Status predmeta	obavezan	
Godina studija/semestar	III godina/V semestar	
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3
	Auditorne vježbe:	0
	Laboratorijske vježbe:	1
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli	
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet	
Studijski program	Logopedija i audiologija	
Ciljevi predmeta	Educirati studente za poznavanje, upotrebu i izgradnju sistema komunikacije u rehabilitacijskim postupcima kod osoba sa senzornim oštećenjima.	
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • imenuju i ovladaju sistemima komunikacije koji se koriste u radu sa slušno oštećenom populacijom; • opišu oblike komunikacije; • usporede elemente sistema komunikacije; • prosude značaj preferiranog sistema u edukaciji i rehabilitaciji. 	
Indikativni sadržaj predmeta	<p>Komunikacijski sistem, pojam i definicija; Kibernetika i govorno-socijalna komunikacija; Torija komunikacije i teorija informacije; Teorija komunikacijskog lanca; Komunikacijski modeli u rehabilitaciji; Psihofiziološke osnove govorno-socijalne komunikacije; Neuropsihološke osnove komunikacije; CNS, osjetila, efektori; Nastajanje i razumijevanje iskaza; Verbalna-neverbalna komunikacija; Poruka,informacija, znak, simbol; Govorno-socijalna komunikacija osoba sa oštećenim sluhom; determinizacija sistemskih elemenata komunikacije; Komunikacija nagluhe i gluhe osobe sa dodatnim oštećenjem; Odabir komunikacijskog modela.</p>	
Metode učenja	<p>Planirane su aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logički, društveni i samostalni. Metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Praktične vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi odgoj, obrazovanje i rehabilitacija osoba oštećena sluha i osoba sa drugim vrstama senzornih poremećaja; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova. 	
Aktivnost koja se ocjenjuje	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p>	

	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno
	Prisutnost na predavanjima	5	
	Prisutnost na vježbama	5	
	Aktivnost studenta	10	50
	Seminarski rad	10	
	Mini testovi	20	
	Završni ispit	25-50	50
Objašnjenje o provjeri znanja	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>		
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Landa LN. Kibernetika i pedagogija I. Beograd: Izdavačko-grafički zavod, 1975; ▪ Lurija AR. Osnovi neurolingvistike. Beograd: Nolit, 1976; ▪ Veinrajt GR. Govor tijela. Beograd: Alnari & Puna kuća, 2001; ▪ Hasanbegović H. Bilingvalni pojmovnik,. Tuzla: OFF-SET, 2011; ▪ Kekić Z. Kibernetika. Zagreb: Privreda, 1962. 		
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Landa LN. Kibernetika i pedagogija II. Beograd: Izdavačko-grafički zavod, 1975; ▪ Hasanbegović H. Rječnik za gluhe. Tuzla: OFF-SET, 2002; ▪ Miljak A. Uloga komunikacije u govoru djece predškolske dobi. Zagreb: Školske novine, 1987. 		
Internet web reference			

Puni naziv predmeta		POREMEĆAJI TEČNOSTI GOVORA	
Šifra predmeta	LA-OP-14		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	6 ECTS		
Status predmeta	obavezan		
Godina studija/semestar	III godina/VI semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3	
	Auditorne vježbe:	0	
	Laboratorijske vježbe:	2	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija		
Ciljevi predmeta	Cilj ovog predmeta je sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz oblasti poremećaja tečnosti govora, sa naglaskom na procjenu, dijagnosticiranje i rehabilitaciju klijenata sa ovim poremećajima.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiraju mucanje; • definiraju etiologiju i teorije o nastanku mucanja; • identificiraju mucanje; • prepoznaju i opišu fenomenologiju mucanja; • primijene odgovarajuće logopedске metode za procjenu mucanja i drugih poremećaja tečnosti govora; • primjene različite metode u tretmanu mucanja; • razlikuju mucanje od drugih poremećaja; • identificiraju brzopletost; • preporuče odgovarajući tretman; • adekvatno koriste literaturu iz oblasti poremećaja tečnosti govora. 		
Indikativni sadržaj predmeta	Definiranje mucanja; Etiologija mucanja; Teorije o mucanju i razvoj mucanja; Fenomenologija mucanja; Karakteristike osoba koje mucaju; Fiziološki, genetički, lingvistički, psihosocijalni aspekti mucanja; Mucanje kao odgovor; Stavovi prema mucanju; Procjena i dijagnosticiranje mucanja kod djece i odraslih; Vježbe disanja i relaksacije u terapiji mucanja; Kontrola ritma i brzine govora u tretmanu mucanja; Metoda laganog govora; Tretman mucanja metodom "Svjesna sinteza razvoja"; Terapija mucanja u stacionarima; Terapija mucanja metodom spavanja; Metoda pjevanja i recitovanja u terapiji mucanja; Metoda čitanja u terapiji mucanja; Terapija mucanja igrom; Primjena grupne terapije u tretmanu mucanja; Primjena DAF-A (zakašnjela slušna povratna veza) u terapiji mucanja; Čeveljeva metoda u terapiji mucanja; Savjetovanje roditelja djece koja mucaju.		
Metode učenja	Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su: <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; 		

	<ul style="list-style-type: none"> – Praktične vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi logopedska dijagnostika i tretman govorno-jezičkih poremećaja; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova. 																					
<p>Aktivnost koja se ocjenjuje</p>	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Obaveze studenta</th> <th style="text-align: center;">Bodovi</th> <th style="text-align: center;">Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td style="text-align: center;">50</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td style="text-align: center;">20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td style="text-align: center;">25-50</td> <td style="text-align: center;">50</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	10	50	Seminarski rad	10		Mini testovi	20		Završni ispit	25-50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																				
Prisutnost na predavanjima	5																					
Prisutnost na vježbama	5																					
Aktivnost studenta	10	50																				
Seminarski rad	10																					
Mini testovi	20																					
Završni ispit	25-50	50																				
<p>Objašnjenje o provjeri znanja</p>	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>																					
<p>Osnovna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Salihović N. Poremećaji tečnosti govora. Tuzla: Univerzitet u Tuzli, 2005; 																					

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Salihović N, Junuzović- Žunić L, Ibrahimagić A. Poremećaji glasa, govora i jezika. Tuzla: Univerzitet u Tuzli, 2006; ▪ Brajović C, Brajović LJ. Rehabilitacija poremećaja funkcije govora. Beograd: Naučna knjiga, 1981; ▪ Brestovci B. Mucanje. Zagreb, Rijeka: Fakultet za defektologiju, Izdavački centar, 1986.
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Conture EG, Curlee RF. (Stuttering and Related Disorders of Fluency. New York: Thieme Medical Publisher, Inc., 2007; ▪ Bloodstein OA. handbook on stuttering. San Diego: Singular Publishing, Inc., 1995; ▪ Junuzović-Žunić L. Povezanost jačine mucanja sa jezičkim sposobnostima u djece. Doktorska disertacija. Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Univerziteta u Tuzli, 2008; ▪ Salihović N, Junuzović-Žunić L, Duranović M, Fatušić A. Characteristics of Vocabulary in School-age children. The Journal of International Social Research 12 (3): 399-406, 2010; ▪ Salihović N, Junuzović-Žunić L, Duranović M, Ibrahimagić A, Beganović L. Stuttering Therapy for Child at Intermediate Stuttering Level. Journal of Special Education and Rehabilitation 3-4: 41-51, 2009; ▪ Salihović N, Junuzović-Žunić L, Ibrahimagić A, Beganović L. Characteristics of Voice in Stuttering Children. Acta Medica Saliniana 38 (2):67-75, 2009; ▪ Junuzović-Žunić L, Salihović N, Duranović M, Ibrahimagić A. Artikulacijske sposobnosti u djece koja mucaju: Defektologija 15 (1): 38-46, 2009; ▪ Salihović N. Pojavljivanje mucanja u djece i adolescenata. Magistarski rad. Tuzla: Medicinski fakultet, Univerzitet u Tuzli, 1998, ▪ Peters TJ, Guitar B. Stuttering, an integrated approach to its nature and treatment. Baltimore: Williams and Wilkins, 1991.
Internet web reference	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://www.asha.org/ ▪ http://www.stutteringhelp.org/ ▪ http://www.mnsu.edu/comdis/kuster/stutter.html ▪ http://www.mnsu.edu/comdis/kuster4/part60.html

Puni naziv predmeta		POREMEĆAJI ČITANJA I PISANJA	
Šifra predmeta	LA-OP-15		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	6 ECTS		
Status predmeta	obavezan		
Godina studija/semestar	III godina/VI semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3	
	Auditorne vježbe:	0	
	Laboratorijske vježbe:	2	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija		
Ciljevi predmeta	Cilj ovog predmeta je sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz oblasti poremećaja čitanja i pisanja, dijagnostike, diferencijalne dijagnostike i tretmana poremećaja čitanja i pisanja.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • adekvatno koriste literaturu iz oblasti poremećaja čitanja i pisanja; • koriste različite teorije i pristupe u problematici poremećaja čitanja i pisanja; • definiraju predmet, zadatke i ciljeve poremećaja čitanja i pisanja; • koriste savremenu terminologiju, definicije i klasifikacije poremećaja čitanja i pisanja; • objasne i opišu simptomatologiju poremećaja čitanja i pisanja, te razumiju mehanizam njihova nastanka; • procijene i dijagnosticiraju poremećaje čitanja i pisanja; • razlikuju poremećaj čitanja i pisanja od sličnih jezičkih poremećaja; • planiraju i sprovode logopedski tretman poremećaja čitanja i pisanja; • sačine logopedski izvještaj (logopedski nalaz) sa svim njegovim komponentama. 		
Indikativni sadržaj predmeta	Čitanje i pisanje: definicije procesa; Modeli i teorije čitanja i pisanja; Predvještine za čitanje i pisanje; Faze usvajanja čitanja; Definisanje disleksije; Simptomatologija; Teorije disleksije; Vrste disleksije; Vrste disgrafije; Disleksija u različitim ortografijama; Procjenjivanje snaga i slabosti; Testovi za disleksiju; Pristupi i metode rehabilitacije djece s disleksijom; Uloga nastavnika; Uloga roditelja.		
Metode učenja	<p>Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logičko-matematički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Praktične vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi logopedska dijagnostika i tretman govorno-jezičkih poremećaja; 		

	– Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova.																					
Aktivnost koja se ocjenjuje	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td>20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>25-50</td> <td>50</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	10	50	Seminarski rad	10		Mini testovi	20		Završni ispit	25-50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																				
Prisutnost na predavanjima	5																					
Prisutnost na vježbama	5																					
Aktivnost studenta	10	50																				
Seminarski rad	10																					
Mini testovi	20																					
Završni ispit	25-50	50																				
Objašnjenje o provjeri znanja	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>																					
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Duranović M, Smythe I. Disleksija. Tuzla: Harfo-graf, 2010; ▪ Reid G. Dyslexia: A practitioner's handbook. John Wiley & Sons Ltd: UK, West Sussex, 1998; ▪ Shaywitz S. Overcoming dyslexia. New York: Alfred A. Knoph, 2003; ▪ Nicolson RI, Fawcett AJ. Dyslexia, Learning and the Brain. MIT Bradford press. Edited Books, 2008; 																					

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Snowling MJ, Hulme C Edn. The Science of Reading. Blackwells, 2005; ▪ Duranović M, Smythe I, Salihović N, Mrkonjić Z. disleksija. (u štampi).
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Duranović M. Procjena fonoloških i semantičkih sposobnosti kod djece sa disleksijom i disgrafijom. Doktorska disertacija. Tuzla: Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Univerziteta u Tuzli, 2006; ▪ Fawcett AJ, Nicolson RI. Dyslexia, learning, and pedagogical neuroscience. Developmental Medicine and Child neurology 49: 1-6, 2007; ▪ Nicolson RI, Fawcett AJ. Procedural learning difficulties: reuniting the developmental disorders? Trends in Neurosciences 30(4): 135-141, 2007; ▪ Baumer BH. How to Teach Your Dyslexic Child to Read: A Proven Method for Parents and Teachers. New York: Kensington Publishing Corp, 1996; ▪ Nicolson R, Fawcett A. Dyslexia screening test (The DEST, the DST-J, the DST-S, the DAST). Psychological Corporation Europe, 2004; ▪ Hulme C, Snowling MJ Developmental disorders of language learning and cognition. Wiley-Blackwell, 2009; ▪ Snowling MJ Dyslexia. 2nd Edition. Blackwells, 2000; ▪ Duranović M, Johnsen BH, Salihović N, Ibrahimagić A, Tucaković E. Uspješnost logopedskog tretmana u radu sa djetetom sa disleksijom. Defektologija 15(2): 83-92, 2009.
Internet web reference	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://www.bdadyslexia.org.uk/ ▪ http://www.interdys.org/ ▪ http://ibgwww.colorado.edu/~gayan/ch1.pdf ▪ http://www.dyslexia-international.org/

Puni naziv predmeta		POREMEĆAJI MATEMATIČKIH SPOSOBNOSTI	
Šifra predmeta	LA-OP-16		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	4 ECTS		
Status predmeta	obavezan		
Godina studija/semestar	III godina/VI semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3	
	Auditorne vježbe:	0	
	Laboratorijske vježbe:	1	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija		
Ciljevi predmeta	Cilj ovog predmeta je sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz oblasti poremećaja matematičkih sposobnosti, dijagnostike i tretmana poremećaja matematičkih sposobnosti.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • adekvatno koriste literaturu iz oblasti poremećaja matematičkih sposobnosti; • koriste različite teorije i pristupe u problematici poremećaja matematičkih sposobnosti; • definiraju predmet, zadatke i ciljeve poremećaja matematičkih sposobnosti; • koriste savremenu terminologiju, definicije i klasifikacije poremećaja matematičkih sposobnosti; • objasne i opišu simptomatologiju poremećaja matematičkih sposobnosti, te razumiju mehanizam njihova nastanka; • procijene i dijagnosticiraju poremećaje matematičkih sposobnosti; • planiraju i sprovode logopedski tretman poremećaja matematičkih sposobnosti; • sačine logopedski izvještaj (logopedski nalaz) sa svim njegovim komponentama. 		
Indikativni sadržaj predmeta	<p>Prepoznavanje teškoća: zašto djeca imaju teškoće u učenju matematike; Vrste teškoća u učenju matematike; Stupanj kognitivnog razvoja, Matematička osobnost učenika; Predmatematičke i pomoćne vještine, Matematički jezik, Stupnjevi spoznavanja matematike; Šta je kvalitetno ispitivanje? Dijagnosticiranje razvojne diskalkulije; Ispitivanje općih matematičkih sposobnosti učenika, Ispitivanje spremnosti djeteta za usvajanje matematike u školi; Osnovna načela pomoći, Učenik, nastavnik i logoped – osobnost i profesionalnost, Uloga roditelja; Igre i njihova uloga u učenju matematike; Kako voditi dijete od konkretnog prema apstraktnom; Razvijanje vizuelnog mišljenja u djece; Koncept broja: podučavanje i uklanjanje teškoća; Uklanjanje vizuelno-perceptivnih teškoća u učenju matematike; Kako podučavati temeljne aritmetičke činjenice i vještine; Kako poboljšati sposobnost pamćenja matematičkih činjenica i postupaka; Razvijanje matematičkog jezika; Množenje: podučavanje i uklanjanje teškoća; Dijeljenje: podučavanje i uklanjanje teškoća; Razlomci: podučavanje i uklanjanje teškoća.</p>		

<p>Metode učenja</p>	<p>Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logičko-matematički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Praktične vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi logopedska dijagnostika i tretman govorno-jezičkih poremećaja; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova. 																					
<p>Aktivnost koja se ocjenjuje</p>	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" data-bbox="683 831 1401 1070"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td>20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>25-50</td> <td>50</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	10	50	Seminarski rad	10		Mini testovi	20		Završni ispit	25-50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																				
Prisutnost na predavanjima	5																					
Prisutnost na vježbama	5																					
Aktivnost studenta	10	50																				
Seminarski rad	10																					
Mini testovi	20																					
Završni ispit	25-50	50																				
<p>Objašnjenje o provjeri znanja</p>	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student</p>																					

	<p>odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sharma MC. Matematika bez suza: Kako pomoći djetetu s teškoćama u učenju matematike. Lekenik: Ostvarenje, 2001; ▪ Sharma MC. Dyslexia, Dyscalculia, and Some Remedial Perspectives for Mathematics Learning Problems. Math Notebook, 8, 7-10, 1990.
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Butterworth B, Varma S, Laurillard D. Dyscalculia: From Brain to Education. Science 27, 332, 6033, 1049-1053, 2011; ▪ Lander K, Fussenegger B, Moll K, Willburger E. Dyslexia and dyscalculia: Two learning disorders with different cognitive profiles. Journal of Experimental Child Psychology, 103, 3, 309-324, 2009; ▪ Shaley RS. Developmental Dyscalculia. Journal of Child Neurology, 19, 765-771, 2004.
Internet web reference	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://www.aboutdyscalculia.org/WilsonDehaene_HBDBChapter_2007.pdf ▪ http://www.edfac.unimelb.edu.au/eldi/selage/documents/MLDR-Dyscalculiatypes.pdf ▪ http://www.mathematicalbrain.com/pdf/HMC26.PDF ▪ http://www.child-encyclopedia.com/documents/GearyANGxp.pdf ▪ http://www.mathematicalbrain.com/pdf/2011BBDL.PDF

Puni naziv predmeta		PROGRAMIRANJE U REHABILITACIJSKOJ AUDIOLOGIJI	
Šifra predmeta	LA-OP-17		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	5 ECTS		
Status predmeta	obavezan		
Godina studija/semestar	III godina/VI semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3	
	Auditorne vježbe:	0	
	Laboratorijske vježbe:	1	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija		
Ciljevi predmeta	Sticanje teorijskih i praktičnih znanja o načinima konstrukcije programa za individualni i grupnu rehabilitaciju gluhih i nagluhih u odnosu na stupanj oštećenja, vrstu oštećenja, hronološku dob i kognitivne sposobnosti.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiraju sadržaje u rehabilitaciji slušno oštećene djece u odnosu na stupanj i vrstu oštećenja sluha; • opišu program rada; • usporede različite programske sadržaje; • predlože adekvatan programski sadržaj. 		
Indikativni sadržaj predmeta	Teorija auditivne i govorne rehabilitacije; Programiranje kao metodički postupak; Faze u programiranju; Odabir kriterija za programiranje rehabilitacijskih postupaka; Zvučna orijentacija kao faktor programiranja; Razumijevanje rehabilitacijskog programa; Programiranje u govornom razvoju; Fonopatija; Fonopedija; Programiranje sadržaja za razvoj fonologije i morfologije; Programiranje za jezički razvoj; Programiranje sadržaja za leksički razvoj; Programiranje sadržaja za razvoj sintakse; Bilingvistički pristup u programiranju; Savremeno programiranje; Programiranje nastavnih sadržaja.		
Metode učenja	<p>Planirane su aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Praktične vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi odgoj, obrazovanje i rehabilitacija osoba oštećena sluha; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova. 		
Aktivnost koja se ocjenjuje	Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:		

	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno
	Prisutnost na predavanjima	5	
	Prisutnost na vježbama	5	
	Aktivnost studenta	10	50
	Seminarski rad	10	
	Mini testovi	20	
	Završni ispit	25-50	50
Objašnjenje o provjeri znanja	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>		
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hasanbegović H. Uvod u rehabilitaciju slušanja i govora. Tuzla: OFF-SET, 2008; ▪ Flass O, Škarić I. Program rehabilitacije za malu gluhočujnu djecu. Zagreb: Centar SUVAG, 1975; ▪ Flass O, Škarić I. Rehabilitacijski postupci za malu slušno oštećenu djecu. Zagreb: Centar SUVAG, 1992; ▪ Keramičijevski S. Fonopedija. Beograd: IRO „Naučna knjiga“, 1989. ▪ Paul P. Language and deafness. San Diego CA: Singular publishing Group, 2001. 		
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Radovančić B. Teorijske osnove programiranja u defektologiji, Zbornik radova Surdoaudiološkog seminara Jugoslavije, Bitola, 1988; ▪ Tolj V. Planiranje i programiranje početnih sadržaja rada sa djecom oštećenog sluha predškolske i školske dobi, Savez društava defektologa Jugoslavije, Zagreb, 1969; 		
Internet web reference			

Puni naziv predmeta		PROGRAMIRANJE U EDUKACIJSKOJ AUDIOLOGIJI	
Šifra predmeta	LA-OP-18		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	4 ECTS		
Status predmeta	obavezan		
Godina studija/semestar	III godina/VI semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	2	
	Auditorne vježbe:	0	
	Laboratorijske vježbe:	1	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija		
Ciljevi predmeta	Sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz oblasti edukacije osoba oštećena sluha.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • planiraju i sprovode nastavne sadržaje u radu sa djecom oštećena sluha; • osmisle, izdvoje i primjene odgovarajuća nastavna sredstva, oblike i metode rada; • izaberu, organiziraju rad i primjene elektroakustička pomagala u procesu edukacije; 		
Indikativni sadržaj predmeta	<p>Edukacijska audiologija kao teorija odgoja i obrazovanja djece oštećena sluha, odnos pedagogije i edukacijske audiologije, Razvoj edukacijske audiologije kao teorije odgoja i obrazovanja, osoba s oštećenjem sluha, Psihološki i pedagoški aspekti gluhoće i naglušosti, Pojam, predmet i zadaci nastave učenika oštećena sluha, Komparacija nastavnog plana i programa škole za djecu oštećena sluha i redovne osnovne škole, Predškolsko, osnovnoškolsko, srednjoškolsko i visoko obrazovanje osoba oštećenog sluha u svijetu i u nas, Pripremanje nastavnika za nastavu, godišnji i mjesečni plan, Pripremanje nastavnika za nastavu, sedmični plan, Sadržaj obrazovanja, artikulacija sata, Nastavna sredstva i pomagala u radu sa djecom oštećenog sluha, Oblici i metode rada, Specifičnosti u početnom čitanju i pisanju, Specifičnosti nastavnog procesa u nastavi u nastavi matematike, Specifičnosti nastavnog procesa u nastavi poznavanja prirode i društva, Specifičnosti nastavnog procesa u nastavi ostalih predmeta razredne nastave, Organizacija i plan rada sa elektroakustičkim pomagalicama i njihova primjena u procesu edukacije.</p>		
Metode učenja	<p>Planirane su aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Praktične vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi odgoj, obrazovanje i rehabilitacija osoba oštećena sluha; 		

	– Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova.																					
Aktivnost koja se ocjenjuje	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td>20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>25-50</td> <td>50</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	10	50	Seminarski rad	10		Mini testovi	20		Završni ispit	25-50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																				
Prisutnost na predavanjima	5																					
Prisutnost na vježbama	5																					
Aktivnost studenta	10	50																				
Seminarski rad	10																					
Mini testovi	20																					
Završni ispit	25-50	50																				
Objašnjenje o provjeri znanja	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>																					
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Radovančić B. Crtime za povijest hrvatske surdologije. Zagreb: edukacijsko-rehabilitacijski fakultet, 2004; ▪ Kovačević J. Učestalost primene metoda u vaspitno-obrazovnom radu gluhih. Beograd: Društvo defektologa Jugoslavije 1999. ▪ Kovačević J. Didaktički sistemi u školovanju gluhih. Beograd: Društvo defektologa Srbije, 2003. ▪ Kostić Đ. Metodika izgradnje govora u djece oštećena sluha, Beograd, SDDJ, 1971; ▪ Kurtagić I. Funkcionalna rehabilitacija slušanja i govora. Sarajevo: Šahimpašić, 1998; ▪ Dimić N D. Problemi u jezičkom izrazu kod gluve i nagluve dece. 																					

	<p>Društvo defektologa Srbije i Crne Gore. Beograd, 2004;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tolj V. Planiranje i programiranje početnih sadržaja rada sa djecom oštećenog sluha predškolske i školske dobi, Savez društava defektologa Jugoslavije, Zagreb, 1969. ▪ Marschark M. Raising and educating a deaf child. Oxford University Press, New York. 1997.
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gordon T. Kako biti uspješan nastavnik. Beograd: Kreativni centar, 1998; ▪ Muminović H. Mogućnosti efikasnijeg učenja u nastavi. Sarajevo: DES, 2000. ▪ DeConde Johnson C and Seaton J. Educational Audiology Handbook. (2 ed). Delmar Cengage Learning, 2011; ▪ Haynes WO, Moran MJ, Pindzola RH. Communication Disorders in the Classroom: An Introduction for Professionals in School Setting. (4 ed). Jones & Bartlett Publishers, 2005; ▪ Pollack D, Goldberg DM and Caleffe-Schenck N. Educational Audiology for the Limited-Hearing Infant and Preschooler: An Auditory-Verbal Program. (3 ed). Charles C Thomas Pub Ltd, 1997.
Internet web reference	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://www.edaud.org ▪ http://www.cesa7.org/rsn/Educational_Audiology.asp ▪ http://www.educational-audiologists.org.uk

Puni naziv predmeta		BILINGVIZAM GLUHIH									
Šifra predmeta	LA-IP-05										
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje										
Bodovna vrijednost ECTS	5 ECTS										
Status predmeta	izborni										
Godina studija/semestar	III godina/V semestar										
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3									
	Auditorne vježbe:	0									
	Laboratorijske vježbe:	1									
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli										
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet										
Studijski program	Logopedija i audiologija										
Ciljevi predmeta	Sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz oblasti bilingvalnog razvoja osoba oštećena sluha. Poučiti studente vještini procjene jezičkih znanja i sposobnosti slušno oštećene djece.										
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • procijene i diferenciraju etape bilingvalnog razvoja djece oštećena sluha; • prepoznaju faktore koji utiču na govorno-jezički razvoj i odaberu najbolje postupke za prevazilaženje poteškoća u savladavanju jezika kod djece oštećena sluha; • planiraju i sprovode tretmane razvoja jezika. 										
Indikativni sadržaj predmeta	Bilingvizam – terminologija. Bilingvalno obrazovanje gluhe djece kroz istoriju. Pretpostavke uvođenja bilingvalnog obrazovanja gluhe djece, Identifikacija i rana intervencija, podrška za primarni jezik, pismenost i vještine u govornom jeziku, proces pisanja/znakovanja, znakovni jezik kao školski predmet, podučavanje učitelja i roditelja znakovnom jeziku, rad sa roditeljima, simultana komunikacija, odluka o izboru jezika.										
Metode učenja	<p>Planirane su aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Praktične vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi odgoj, obrazovanje i rehabilitacija osoba oštećena sluha; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova. 										
Aktivnost koja se ocjenjuje	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predisipitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Obaveze studenta</th> <th style="text-align: center;">Bodovi</th> <th style="text-align: center;">Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td rowspan="2" style="text-align: center; vertical-align: middle;">50</td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td style="text-align: center;">5</td> </tr> </tbody> </table>			Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5	50	Prisutnost na vježbama	5
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno									
Prisutnost na predavanjima	5	50									
Prisutnost na vježbama	5										

	<table border="1"> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td>20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>25-50</td> <td>50</td> </tr> </table>	Aktivnost studenta	10		Seminarski rad	10		Mini testovi	20		Završni ispit	25-50	50
Aktivnost studenta	10												
Seminarski rad	10												
Mini testovi	20												
Završni ispit	25-50	50											
Objašnjenje o provjeri znanja	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>												
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Govorite li znakovni – Multimedijalni rječnik znakovnog jezika, Sarajevo: Savez udruženja građana oštećenog sluha i govora Bosne i Hercegovine, 2007. ▪ Neal Mahshie S. Dvojezično obrazovanje gluhe djece, zagreb: Savez gluhih i nagluhih grada zagreba, 2006. ▪ Zimmerman A Uvodni seminar o komunikaciji s osobama oštećena sluha. Zagreb: SOOS grada Zagreba, 1986. ▪ De Saussure F. Opšta lingvistika. Beograd: Nolit, 1977; ▪ Dimić N D. Specifičnosti u pisanju slušno oštećene dece. Beograd: Defektološki fakultet, 1996; ▪ Dimić N D. Problemi u jezičkom izrazu kod gluve i nagluve dece. Društvo defektologa srbije i Crne Gore. Beograd, 2004; 												
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Grosjean F. Bilingualism. In: Gallaudet Encyclopedia of Deaf People and Deafness. New York: McGraw-Hill, 1987; ▪ Grosjean F. The bilingual and the bicultural person in the hearing and in the deaf world. Sign Language Studies, 77, 307-320, 1992; ▪ Knight PA and Swanwick RA. Bilingualism and the Education of Deaf Children: Advances in Practice - Conference Proceedings - University of Leeds. University of Leeds School of Education, 1996; ▪ Gregory S, Wells A, Smith S. Bilingual Education With Deaf Children (Bilingual Education & Bilingualism). Multilingual Matters, 1997; 												
Internet web reference	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://muse.jhu.edu/journals/aad/toc/aad148.1.html ▪ http://www.oxfordjournals.org/our_journals/deafed/about.html ▪ http://gupress.gallaudet.edu/SLS.html 												

Puni naziv predmeta		UVOD U ZNAKOVNI JEZIK									
Šifra predmeta	LA-IP-06										
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje										
Bodovna vrijednost ECTS	5 ECTS										
Status predmeta	izborni										
Godina studija/semestar	III godina/V semestar										
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3									
	Auditorne vježbe:	0									
	Laboratorijske vježbe:	1									
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli										
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet										
Studijski program	Logopedija i audiologija										
Ciljevi predmeta	Educirati studente o znakovnom jeziku i drugim oblicima manualne komunikacije osoba oštećena sluha.										
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • izdvoje osnovne elemente znakovnog jezika i njegovog prakticiranja; • demonstriraju znakovne sadržaje; • provjere učinkovitost razumijevanja; • procijene razvoj saznavnih funkcija na znakovnom jeziku. 										
Indikativni sadržaj predmeta	<p>Kultura gluhih, bikulturalna edukacija gluhe djece; Manuelni oblici komunikacije: ručne abecede, Znakovni jezik kroz povijest; Status znakovnog jezika, međunarodni dokumenti, Lingvistički i psiholingvistički korijeni znakovnog jezika, kulturološko-porodični milje za razvoj jezika, Znakovni jezik i kognicija, Struktura znakovnog jezika; Oblik šake, vrsta pokreta; Artikulacija znaka, orijentacija dlana, Facijalna ekspresija; Uslovi izvođenja znakova; Znakovna interpretacija: konverzacija; Znakovna interpretacija: razumijevanje; Afirmacija bosanskog znakovnog jezika.</p>										
Metode učenja	<p>Planirane su aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Praktične vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi odgoj, obrazovanje i rehabilitacija osoba oštećena sluha; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova. 										
Aktivnost koja se ocjenjuje	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispositnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Obaveze studenta</th> <th style="text-align: center;">Bodovi</th> <th style="text-align: center;">Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td rowspan="2" style="text-align: center; vertical-align: middle;">50</td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td style="text-align: center;">5</td> </tr> </tbody> </table>			Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5	50	Prisutnost na vježbama	5
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno									
Prisutnost na predavanjima	5	50									
Prisutnost na vježbama	5										

Puni naziv predmeta		VIŠESTRUKI TEŠKOĆE KOD GLUHIH	
Šifra predmeta	LA-IP-07		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	5 ECTS		
Status predmeta	izborni		
Godina studija/semestar	III godina/V semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3	
	Auditorne vježbe:	0	
	Laboratorijske vježbe:	1	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija		
Ciljevi predmeta	Sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina o specifičnostima razvoja i života osoba s višestrukim teškoćama. Poučiti studente vještini stručne obrade kroz kompletnu dijagnostičku proceduru; Uspostavljanje tačne dijagnoze i stručnog nalaza i mišljenja u vezi sa dijagnozom.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • procijene i diferenciraju višestruke teškoće kod djece oštećena sluha; • primjene odgovarajuće metode za procjenu razvoja, motorike, spoznajnog, emocionalno-socijalnog razvoja, te sposobnosti komunikacije; • odaberu najbolje postupke za prevazilaženje poteškoća; • planiraju, izrade i sprovode individualne programe rada; • organiziraju radnu i životnu sredinu osobe sa višestrukom teškoćom; • vode evidenciju, sprovode evaluaciju i sastave audiološki izvještaj. 		
Indikativni sadržaj predmeta	Uvod, definicija, etiologija i značajke višestrukih teškoća kod djece i odraslih, Opservacija i procjena teškoća; Metode rada i korištenje individualiziranih programa; važnost individualnog programa, Specifičnosti djece s višestrukim teškoćama u odnosu na rani razvoj, motoriku, spoznajni, emocionalno socijalni, te razvoj komunikacije, Osposobljavanje djece, odraslih s višestrukim teškoćama za samostalni život i zadovoljenje osnovnih potreba, Prilagodba materijala i životnog prostora, Specifičnosti rada u obitelji (podrška edukacija i savjetovanje), Gluhosljepoća, definicija, klasifikacija, prevalenca, Komunikacija (poteškoće u pristupu informacijama), način komunikacije, Kretanje (poteškoće u kretanju, kretanje uz podršku), Socijalizacija, neovisno življenje: tehnička podrška, osobni asistent (intervenor, prevoditelj), Rana intervencija, Specifičnost lokomotornog aparata kod gluhih osoba, Gluhe osobe treće životne dobi, Rad sa zajednicom-edukacija, prevencija i integracija osoba sa višestrukim teškoćama.		
Metode učenja	Planirane su aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logički,		

	<p>društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Praktične vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi odgoj, obrazovanje i rehabilitacija osoba sa višestrukim teškoćama; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova. 																					
<p>Aktivnost koja se ocjenjuje</p>	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" data-bbox="683 696 1401 936"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td>20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>25-50</td> <td>50</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	10	50	Seminarski rad	10		Mini testovi	20		Završni ispit	25-50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																				
Prisutnost na predavanjima	5																					
Prisutnost na vježbama	5																					
Aktivnost studenta	10	50																				
Seminarski rad	10																					
Mini testovi	20																					
Završni ispit	25-50	50																				
<p>Objašnjenje o provjeri znanja</p>	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega</p>																					

	minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mikić B Razlozi za ranu intervenciju kod djece sa urođenim oštećenjem sluha, Beograd: Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, 2006. ▪ Ćordić A, Bojanin S Opšta defektološka dijagnostika, Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 1992. ▪ De Jong CGA, Raemaekers MLC, Zambone AM. Learning by doing together: a functionalcurriculum approach for children and youth with multiple impairments; Netherlands: a Bartimeus: 2002; ▪ Fuchs E, de Jong CGA, Jakob M, Weisz M. Komunikacija sa djecom oštećena vida koja imaju dodatnih poteškoća, preporuka za roditelje. Zagreb: Hrvatski savez slijepih, (33 str.) 2003; ▪ Runjić T, Nikolić B, Bilic-Prcic A. Utjecaj rehabilitacije na savladavanje tehnike samostalnog kretanja kod slijepih invalida domovinskog rata. Hrvatska revija za rehabilitacijska istraživanja 39 (1): 62-72, 2003.
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tarczay S. Razumijevanje stečene gluhosljepoće. Diplomski rad. Zagreb: Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu 1-100, 2004; ▪ Pribanić Lj. Rana komunikacija i usvajanje jezika u prelingvalno gluhog djeteta. Dijete i društvo 3: 279-291, 2001; ▪ Smith TB. Guidelines: Practical Tips for Working and Socializing with Deaf Blind People. New York: Helen Keller Nacional Center 100-186, 1994.
Internet web reference	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://www.dodir.hr ▪ http://muse.jhu.edu/journals/aad/toc/aad148.1.html ▪ http://www.oxfordjournals.org/our_journals/deafed/about.html ▪ http://jslhr.asha.org/ ▪ http://gupress.gallaudet.edu/SLS.html

Puni naziv predmeta		AUGMENTATIVNA I ALTERNATIVNA KOMUNIKACIJA	
Šifra predmeta	LA-IP-08		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	5 ECTS		
Status predmeta	izborni		
Godina studija/semestar	III godina/VI semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3	
	Auditorne vježbe:	0	
	Laboratorijske vježbe:	1	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija		
Ciljevi predmeta	Cilj ovog predmeta je sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz procjene, dijagnostike i tretmana u augmentativnoj i alternativnoj komunikaciji.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • adekvatno koriste literaturu iz oblasti augmentativne i alternativne komunikacije; • definiraju, grupiraju i vrednuju osnovne termine, modele metode i tehnologije koje se koriste u augmentativnoj i alternativnoj komunikaciji; • procjene pacijentov govorni i negovorni komunikacijski potencijal i potrebe, te klijetnove jače strane i ograničenja; • preispitaju, predlože i odaberu primjeren model ili sistem augmentativne i alternativne komunikacije koji je u skladu sa klijentovim potrebama, mogućnostima i okolinom; • obuče klijenta da uspješno komunicira pomoću odabranih sistema; • obuče porodicu, osoblje i njegovatelje primjerenom podršci klijentovom korištenju augmentativnih i alternativnih načina komunikacije. 		
Indikativni sadržaj predmeta	<p>Augmentativna i alternativna komunikacija (AAK), pregled i definicije; AAK procjena; Komunikacijska pomagala i sistemi; Tradicionalne AAK tehnike; Nepotpomognute i potpomognute metode komunikacije; Selekcija simbola; Nisko i visoko-tehnološka pomagala za AAK; Najčešće grupe koje imaju potrebu za AAK; Kolaboracijski tim za podršku onima koji uče AAK; AAK trening i izučavanje slučaja.</p>		
Metode učenja	<p>Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, logičko-matematički, društveni i samostalni. Najznačnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Praktične vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi logopedska dijagnostika i tretman jezičkih poremećaja; – Učenje u grupi uz istraživanje dostupnih izvora informacija i izrada grupnog seminarskog rada. 		

<p>Aktivnost koja se ocjenjuje</p>	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" data-bbox="683 353 1401 629"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>5</td> <td>70</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Praktični ispit</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Parcijalni/pismeni ispit</td> <td>40</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>30</td> <td>30</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	5	70	Seminarski rad	5		Praktični ispit	10		Parcijalni/pismeni ispit	40		Završni ispit	30	30
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																							
Prisutnost na predavanjima	5																								
Prisutnost na vježbama	5																								
Aktivnost studenta	5	70																							
Seminarski rad	5																								
Praktični ispit	10																								
Parcijalni/pismeni ispit	40																								
Završni ispit	30	30																							
<p>Objašnjenje o provjeri znanja</p>	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 20 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 20 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni pristupiti i praktičnom ispitu. Student treba da praktično primjeni ili kreira odgovarajuće modele ili sisteme za augmentativnu ili alternativnu komunikaciju. Uspješnost na praktičnom ispitu će se vrednovati bodovima (minimalno 7 bodova za prolaz do maksimalno 10 bodova za izuzetno uspješno urađen praktični rad) a ocjenjivati sa položio/la ili nije položio/la. Studenti će pristupiti izraditi grupnog seminarskog rada koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 5 bodova. Također, za kontinuirano prisustvo i aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 15 bodova.</p> <p>Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 30. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega</p>																								

	minimalno 18 bodova na završnom usmenom ispitu.
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Balandin S. Language and Augmentative and Alternative Communication (AAC) (in) Reed V (ed) An introduction to children with language disorders. Boston: Allyn and Bacon, 384-403, 2005; ▪ Glennen SL, De Coste DC. Handbook of augmentative and alternative communication. San Diego-London: Singular Publishing Group, 2001; ▪ Jovanović Simić . Augmentativna i alternativna komunikacija. Strategije i principi. Beograd: Društvo defektologa Srbije, 2007; ▪ McCormick L, Wegner J. Supporting Augmentative Communication (in) McCormick L, Loeb DF & Schiefelbusch RL (ed) Supporting children with Communication Difficulties in Inclusive Settings. School based language intervention. Boston: Allyn and Bacon, 435-459, 2003; ▪ Roth FP, Worthington CK. Treatment resource manual for speech-language pathology. New York: Thomson Delmar Learning, 2005.
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Schlosser RW, Arvidson HH, Lloyd LL. The efficacy of augmentative and alternative communication toward evidence-based practice (Augmentative and alternative communication perspectives). San Diego: Elsevier Science Academic Press, 2003; ▪ Tetzchner V, Tetzchner S, Martinsera H. Introduction to AAC: sign teaching and the use of communication aids for children, adolescents and adults with developmental disorders. London: Whurr publisher, 2000.
Internet web reference	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://www.asha.org/ ▪ www.therasimplicity.com ▪ www.linguisystems.com ▪ www.isaac-online.org

Puni naziv predmeta		MENADŽMENT POREMEĆAJA GLASA	
Šifra predmeta	LA-IP-09		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	5 ECTS		
Status predmeta	izborni		
Godina studija/semestar	III godina/VI semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:		3
	Auditorne vježbe:		0
	Laboratorijske vježbe:		1
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija		
Ciljevi predmeta	Cilj ovog predmeta je sticanje specifičnih teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz oblasti poremećaja glasa u odnosu na posebnosti populacije sa poremećajem glasa.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • adekvatno koriste specifičnu literaturu iz oblasti menadžmenta poremećaja glasa; • koriste savremenu terminologiju, definicije i klasifikacije poremećaja glasa u odnosu na etiologiju poremećaja glasa; • definiraju, prepoznaju i analiziraju karakteristike poremećenog glasa u odnosu na etiologiju; • koriste i sprovode adekvatno ispitivanje i procjenu glasa u odnosu na etiologiju; • odaberu, organiziraju i sprovode specifične programe tretmana poremećaja glasa. 		
Indikativni sadržaj predmeta	Menadžment poremećaja glasa nastalih pogrešnom upotrebom i zloupotrebom glasa; Organski poremećaji glasa; Menadžment respiratorno uzrokovanih poremećaja glasa; Tretman poremećaja rezonancije; Menadžment poremećaja glasa u pacijenata sa oštećenjem sluha; Menadžment pacijenata sa neurogenim poremećajima glasa; Pedijatrijski i gerijatrijski poremećaji glasa; Menadžment mutacijskog falseta; Procjena, dijagnostika i tretman glasa odraslih; Glas vokalnih profesionalaca; Transeksualni glas; Menadžment psihogenih poremećaja glasa.		
Metode učenja	<p>Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, logičko-matematički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Praktične vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi logopedijska dijagnostika i tretman poremećaja glasa; – Učenje u grupi i individualno uz istraživanje dostupnih izvora informacija i izrada grupnog seminarskog rada. 		

<p>Aktivnost koja se ocjenjuje</p>	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispositivnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" data-bbox="683 353 1401 595"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10</td> <td>70</td> </tr> <tr> <td>Seminarski radovi</td> <td>20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Parcijalni/pismeni ispit</td> <td>30</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>30</td> <td>30</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	10	70	Seminarski radovi	20		Parcijalni/pismeni ispit	30		Završni ispit	30	30
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																				
Prisutnost na predavanjima	5																					
Prisutnost na vježbama	5																					
Aktivnost studenta	10	70																				
Seminarski radovi	20																					
Parcijalni/pismeni ispit	30																					
Završni ispit	30	30																				
<p>Objašnjenje o provjeri znanja</p>	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 15 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 15 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. Studenti će pristupiti izraditi individualnog i grupnog seminarskog rada koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani individualni i grupni seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova (individualni i grupni rad ukupno maksimalno mogućih 20 bodova). Također, za kontinuirano prisustvo i aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 20 bodova.</p> <p>Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 30. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 18 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>																					
<p>Osnovna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Andrews ML. Manual of Voice Treatment. Pediatrics through Geriatrics. New York: Thomson Delmar Learning, 2006; ▪ Boone DR, McFarlane SC, Von Berg SL. The Voice and Voice Therapy. Boston: Pearson Education, Allyn and Bacon Permission Department, 2005; ▪ Dworkin JP, Meleca RJ. Vocal pathologies. Diagnosis, treatment and 																					

	<p>case studies. San Diego –London: Singular Publishing Group, 1997;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Landis K, Woude JV, Jongsma AE. The Speech-Language Pathology Treatment Planner. New Jersey: John Wiley & Sons, 2004; ▪ Stemple JC (2000) Voice Therapy. Clinical studies. New York: Thomson Delmar Learning.
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aronson EA. Clinical Voice Disorders. New York: Thieme Medical Publishers, 1990; ▪ Martin S, Lockhart M. Voice Disorders. Oxon: Speechmark Publishing, 2003; ▪ Prater R.J, Swift RW. Manual of Voice Therapy. Boston/Toronto: Little Brown and Company, 1984; ▪ Roth FP, Worthington CK. Treatment resource manual for speech-language pathology. New York: Thomson Delmar Learning, 2005.
Internet web reference	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://www.asha.org/ ▪ www.australianvoiceassociation.com.au ▪ www.british-voice-association.com ▪ www.voiceproblem.org

Puni naziv predmeta		FORENZIČNA AKUSTIKA I FONETIKA	
Šifra predmeta	LA-IP-10		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	5 ECTS		
Status predmeta	izborni		
Godina studija/semestar	III godina/VI semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3	
	Auditorne vježbe:	0	
	Laboratorijske vježbe:	1	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija		
Ciljevi predmeta	Cilj ovog predmeta je educirati studente o temeljnim informacijama i znanjima iz područja akustike koja se koriste u sudskoj praksi u procesu vještačenja autentičnosti tonske snimke, čišćenja snimki od buke i šumova te prepoznavanje govornika na temelju analize glasa, govora i jezika.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • adekvatno koriste specifičnu literaturu iz oblasti forenzične akustike; • koriste savremenu terminologiju, definicije i klasifikacije zvuka, analize, primjene i editiranja zvuka za potrebe sudskog rada; • spoznaju ograničenja i mogućnosti forenzične akustike; • objasne, razlikuju, analiziraju i normiraju autentičnost tonske snimke te poboljšaju njenu razumljivost; • analiziraju, ocijene i identificiraju zvukove i govornike. 		
Indikativni sadržaj predmeta	Ograničenja i mogućnosti forenzične akustike; Akustička procjena autentičnosti tonske snimke; Otkrivanje naknadne obrade, tonske montaže ili drugih zahvata načinjenih na snimci; Poboljšanje razumljivosti snimljenog materijala; Identifikacija specifičnih zvukova na snimci; Lokacija mjesta snimanja, analiza pucnja iz vatrenog oružja; Metode procjene govora govornika; Specifični forenzični parametri; Prepoznavanje govornika i razlika među govornicima; Rad na prepoznavanju govornika i razlika među govornicima; Interpretacija rezultata: procjena pouzdanosti identifikacije govornika; Priprema forenzičnog nalaza i mišljenja.		
Metode učenja	<p>Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, logičko-matematički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Praktične vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi logopedska dijagnostika i tretman poremećaja glasa primjenom akustičke analize; – Učenje u grupi i individualno uz istraživanje dostupnih izvora informacija i izrada grupnog seminarskog rada. 		

<p>Aktivnost koja se ocjenjuje</p>	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" data-bbox="683 353 1401 595"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>3</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>2</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>5</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>Uspješnost izvođenja vježbi</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Praktični ispit</td> <td>20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni/pismeni ispit</td> <td>60</td> <td>60</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	3		Prisutnost na vježbama	2		Aktivnost studenta	5	40	Uspješnost izvođenja vježbi	10		Praktični ispit	20		Završni/pismeni ispit	60	60
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																				
Prisutnost na predavanjima	3																					
Prisutnost na vježbama	2																					
Aktivnost studenta	5	40																				
Uspješnost izvođenja vježbi	10																					
Praktični ispit	20																					
Završni/pismeni ispit	60	60																				
<p>Objašnjenje o provjeri znanja</p>	<p>Praktična provjera znanja će se organizovati kroz praktični ispit. Student treba da praktično primjeni odgovarajuće softvere ili aparaturu u cilju rješavanja postavljenog zadatka a koji je u vezi sa ranije obrađenim temama. Uspješnost na praktičnom ispitu će se vrednovati bodovima (minimalno 15 bodova za prolaz do maksimalno 20 bodova za izuzetno uspješno urađen praktični rad) a ocjenjivati sa položio/la ili nije položio/la. Student će za uspješno obavljanje vježbi tokom semestra biti u mogućnosti da ostvari od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuirano prisustvo i aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova.</p> <p>Završni ispit je pismeni. Test se sastoji od 30 zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 2 boda, odnosno, student na završnom ispitu može ostvariti maksimalno 60 bodova. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 31 bod na završnom usmenom ispitu.</p>																					
<p>Osnovna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rose P. Forensic Speaker Identification. London, New York: Taylor & Francis, 2002; ▪ Tanner DC, Tanner ME. Forensic Aspect of Speech Patterns: voice Prints, Speaker Profiling, Lie and Intoxication Detection. Tucson: Lawyers & Judges Publishing Company, 2004. 																					
<p>Dodatna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hollien H. The Acoustics of Crime: The New Science of Forensic Phonetics (Applied Psycholinguistics and Communication Disorders). USA: Springer, 2000; ▪ Hollien H. Forensic Voice Identification. London: Academic Press, 2002. 																					
<p>Internet web reference</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://www.asha.org/ ▪ www.ncac.com/foren.html ▪ www.iafpa.net ▪ www.jpffrench.com 																					

IV STUDIJSKA GODINA

Puni naziv predmeta		DISFAGIJE I POREMEĆAJI HRANJENJA	
Šifra predmeta	LA-OP-19		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	6 ECTS		
Status predmeta	obavezni		
Godina studija/semestar	IV godina/VII semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3	
	Auditorne vježbe:	0	
	Laboratorijske vježbe:	2	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija		
Ciljevi predmeta	<p>Osnovni cilj ovog predmeta jeste da studenti usvoje osnovna znanja iz problematike gutanja i žvakanja, odnosno procesa hranjenja, kod djece i odraslih različitih rizičnih skupina. Cilj je studente upoznati sa terminologijom, postupcima evaluacije, ulogom logopeda u kliničkom radu s disfagijama i poremećajima hranjenja, te osposobiti ih za dijagnosticiranje i tretman poremećaja gutanja.</p>		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • razumiju urednu anatomiju i fiziologiju hranjenja i gutanja; • poznaju temeljna načela u terapiji i dijagnosticiranju disfagija i poremećaju hranjenja; • dijagnosticiraju disfagiju i poremećaje hranjenja; • odaberu, planiraju i primijene odgovarajuću vrstu terapije; • prognoziraju ishod poremećaja gutanja; • razlikuju poremećaje hranjenja i disfagiju u funkciji starosne dobi. 		
Indikativni sadržaj predmeta	<p>Uvod u problematiku gutanja i hranjenja – definicije, terminologija, incidenca i prevalenca, nivoi njege, timski rad, uloga logopeda u rehabilitaciji poremećaja u hranjenju i gutanju; Anatomija i fiziologija žvakanja i gutanja; Neurološka kontrola procesa hranjenja i gutanja; Poremećaji u procesu hranjenja i gutanja; Simptomi i znaci disfagije; Disfagija u pacijenata sa neurološkim oboljenjima; Disfagija i karcinom glave/vrata; Dijagnostika i tretman disfagija, Razmatranja tretmana, opcija i odluka; Planiranje tretmana; Medicinska opcija tretmana disfagije; Hirurška opcija tretmana disfagije; Pregled biheviornalnih strateških terapija; Biheviornalne opcije tretmana disfagije; Modificiranje hrane; Reologija; Volumen; Temperatura; Ukus i miris; Estetičnost; Modificiranje aktivnosti hranjenja; Modificiranje pacijenta; Modificiranje mehanizma; Modificiranje gutanja; Opće prilagodbe položaja; Podešavanje položaja glave; Zaštita zračnog puta: supraglotalno i super supraglotalno gutanje; Produženo gutanje: Mendelsohnov manevar; Gutanje sa punom snagom; Držanje jezika ili Masako manevar; Izotoničko/izometrijska vježba: Vježba protresaja; Tero-taktilna aplikacija; Pomoćne biheviornalne terapije: Biofeedback.</p>		

<p>Metode učenja</p>	<p>Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Praktične vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi logopedska dijagnostika i tretman disfagija; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarских radova. 																					
<p>Aktivnost koja se ocjenjuje</p>	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predisipitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" data-bbox="683 792 1401 1039"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td>20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>25-50</td> <td>50</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	10	50	Seminarski rad	10		Mini testovi	20		Završni ispit	25-50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																				
Prisutnost na predavanjima	5																					
Prisutnost na vježbama	5																					
Aktivnost studenta	10	50																				
Seminarski rad	10																					
Mini testovi	20																					
Završni ispit	25-50	50																				
<p>Objašnjenje o provjeri znanja</p>	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predisipitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarског rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta</p>																					

	<p>obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Salihović N, Ibrahimagić A, Junuzović-Žunić L. Poremećaji glasa i gutanja. Tuzla: Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet, Univerziteta u Tuzli, 2007; ▪ Carrau RL, Murry T. Comprehensive Management of Swallowing Disorders. San Diego: Plural Publishing, Inc. 1999; ▪ Crary MA, Groher ME. Introduction to Swallowing Disorders. St. Luis: Butterworth-Heinemann, 2003; ▪ Groher ME. Dysphagia: Diagnosis and Management. ProEd. (odabrana poglavlja), 1997.
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Arvedson JC, Brodsky L. Pediatric Swallowing and Feeding: Assessment and Management (2 ed). Singular, 2001; ▪ Rosenthal SR, Sheppard JJ, Lotze M. Dysphagia and the Child with Developmental Disabilities: Medical Clinical&Family Intervention. Delmar Publishers, 1994; ▪ Speyer R, Baijens L, Heijnen M, Zwijnenberg I. Effects of Therapy in Oropharyngeal Dysphagia by Speech and Language Therapists: A Systematic Review. Dysphagia, 25:40–65, 2010; ▪ Heemskerk AWR, Roos AC. Dysphagia in Huntington's Disease: A Review. Dysphagia, 26:62–66, 2011; ▪ Palmer JB, Drennaan JC, Baba M. Evaluation and Treatment of Swallowing impairments, American fam. Physician, Vol.61((8)24,53-62, 2000.
Internet web reference	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://www.asha.org/

Puni naziv predmeta		KLINIČKI PRAKTIKUM U LOGOPEDIJI	
Šifra predmeta	LA-OP-20		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	4 ECTS		
Status predmeta	obavezni		
Godina studija/semestar	IV godina/VII semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3	
	Auditorne vježbe:	0	
	Laboratorijske vježbe:	1	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija		
Ciljevi predmeta	Cilj ovog predmeta je educirati studente o zakonskim i pravnim principima logopedske struke i nauke kao i načinima, principima i modelima rada logopeda u odgojno-obrazovnim ustanovama, zdravstvenim ustanovama, ustanovama socijalnog tipa i privatnoj praksi.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • adekvatno koriste literaturu o pitanjima u oblasti logopedske profesije; • definiraju, prepoznaju i usporede zakonske propise koji se stavljaju pred logopeda u praksi; • identificiraju, izdvoje i organiziraju rad u skladu sa različitošću profesionalnog okruženja; • prepoznaju i kategoriziraju važnosti vođenja i uspješnog komuniciranja u logopedskoj profesiji; • preispitaju i procjene vlastite poslovne potrebe i potrebe poslovnog okruženja, te se adekvatno pripreme za potragu i obavljanje posla. 		
Indikativni sadržaj predmeta	Pregled logopedske profesije; Kodeks logopeda; Uspostavljanje kompetencija u profesionalnom obrazovanju, certificiranje i licenciranje; Supervizija i supervizijski proces; Profesionalna autonomija i saradnja sa drugim stručnjacima; Komunikacijski principi, rad i saradnja logopeda sa roditeljima i porodicom klijenta; Rana logopedska intervencija; Pružanje logopedske procjene i intervencije u obrazovnom okruženju; Pružanje logopedske usluge u zdravstvenom, socijalnom te okruženju privatne prakse; Potraga za poslom logopeda; Vođstvo i vještine komunikacije u logopedskoj profesiji.		
Metode učenja	<p>Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, logičko-matematički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Praktične vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi logopedska dijagnostika i tretman jezičkih poremećaja; – Učenje u grupi uz istraživanje dostupnih izvora informacija i izrada grupnog seminarskog rada. 		

<p>Aktivnost koja se ocjenjuje</p>	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispositivnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" data-bbox="683 353 1401 629"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>5</td> <td>70</td> </tr> <tr> <td>Uspješnost obavljanja vježbi</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Parcijalni/pismeni ispit</td> <td>40</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>30</td> <td>30</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	5	70	Uspješnost obavljanja vježbi	5		Seminarski rad	10		Parcijalni/pismeni ispit	40		Završni ispit	30	30
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																							
Prisutnost na predavanjima	5																								
Prisutnost na vježbama	5																								
Aktivnost studenta	5	70																							
Uspješnost obavljanja vježbi	5																								
Seminarski rad	10																								
Parcijalni/pismeni ispit	40																								
Završni ispit	30	30																							
<p>Objašnjenje o provjeri znanja</p>	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 20 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 20 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. Studenti će pristupiti izraditi grupnog seminarskog rada koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Student će imati mogućnost ostvarivanja i od 0 do 5 bodova na ime uspješnosti urađenih vježbi. Također, za kontinuirano prisustvo i aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 15 bodova.</p> <p>Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 30. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 18 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>																								
<p>Osnovna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lubinski R, Fratteli C. Professional issues in speech and language pathology and audiology. Canada: Singular Thomson Learning, 2002; ▪ McCormick L, Loeb DF, Schiefelbusch RL. Supporting children with Communication Difficulties in Inclusive Settings. School based 																								

	<p>language intervention. Boston: Allyn and Bacon, 2003;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Roth FP, Worthington CK. Treatment resource manual for speech-language pathology. Canada: Delmar Thomson Learning, 2001; ▪ Lubinski R, Golper LAC, Frattali CM. (2007) Professional issues in speech and language pathology and audiology. NY: Delmar, Cengage Learning.
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vinson BP. Work-Place Skills and Professional Issues in Speech-Language Pathology. San Diego: Plural Publishing, 2009; ▪ Anderson C, Gaag A. Speech and Language Therapy: Issues in Professional Practice. USA: Wile, 2005.
Internet web reference	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://www.asha.org/

Puni naziv predmeta		REHABILITACIJSKA AUDIOLOGIJA I	
Šifra predmeta	LA-OP-21		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	6 ECTS		
Status predmeta	obavezni		
Godina studija/semestar	IV godina/VII semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3	
	Auditorne vježbe:	0	
	Laboratorijske vježbe:	2	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija		
Ciljevi predmeta	Educirati studente za rad na području razvoja oralno-glasovne komunikacije sa djecom i odraslim osobama sa oštećenim sluhom.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasniti složene rehabilitacijske postupke u rehabilitaciji slušno oštećene populacije; • koriste rehabilitacijske modele; • primijeniti odgovarajuće sadržaje u rehabilitaciji; • odabrati odgovarajuću rehabilitacijsku metodu. 		
Indikativni sadržaj predmeta	<p>Pojam, predmet i zadaci rehabilitacije slušanja i govora; Otkrivanje, zastupljenost i evidencija slušno-govornih smetnji; Rehabilitacijske metode; Temeljna načela rehabilitacije slušanja i govora; Temeljne faze rehabilitacije slušanja i govora; Temeljne faze auditivne rehabilitacije; Temeljne faze jezičke rehabilitacije; Rehabilitacija gluhih lica; Rehabilitacija nagluhih lica; Razvoj oralno-glasovne komunikacije; Slušna skrining procedura; Programiranje rehabilitacije slušanja i govora; Priprema djeteta za rehabilitaciju; Rehabilitacijski postupci za malu djecu; Rehabilitacijski postupci za školsku djecu; Rehabilitacijski postupci za odrasle; Rehabilitacija slušanja, govora i jezika u osoba sa CI.</p>		
Metode učenja	<p>Planirane su aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Praktične vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi odgoj, obrazovanje i rehabilitacija osoba oštećena sluha; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova. 		

<p>Aktivnost koja se ocjenjuje</p>	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" data-bbox="683 353 1401 595"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td>20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>25-50</td> <td>50</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	10	50	Seminarski rad	10		Mini testovi	20		Završni ispit	25-50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																				
Prisutnost na predavanjima	5																					
Prisutnost na vježbama	5																					
Aktivnost studenta	10	50																				
Seminarski rad	10																					
Mini testovi	20																					
Završni ispit	25-50	50																				
<p>Objašnjenje o provjeri znanja</p>	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>																					
<p>Osnovna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hasanbegović H. Uvod u rehabilitaciju slušanja i govora. Tuzla: OFF-SET, 2008; ▪ Flass O i Škarić I. Rehabilitacijski postupci za malu slušno oštećenu djecu. Zagreb: Centar SUVAG, 1995; ▪ Radovančić B. Osnovi rehabilitacije slušanja i govora. Zagreb: Fakultet za defektologiju, 1995; ▪ Savić LJ. Metodika auditornog treninga. Beograd: Defektološki fakultet, 1995. ▪ Alpiner JG, McCarthy PA. Rehabilitative Audiology: Children and Adults. Lippincott Williams & Wilkins, 2000. 																					
<p>Dodatna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Savić LJ. Metodika rada sa djecom oštećena sluha. Beograd: 																					

	<p>Defektološki fakultet, 1982;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ John Oyiborhoro MA. Aural Rehabilitation for People with Disabilities. Emerald Group Publishing, 2004; ▪ Tye-Murray N. Foundations of Aural Rehabilitation: Children, Adults, and Their Family Members. Delmar Cengage Learning, 2008; ▪ Valente M, Hosford-Dunn H, Roeser RJ. Audiology: Treatment. Thieme Publishing Group, 2008. ▪ Paul P Literacy and deafness, The development of reading, writing and literate thought, Boston, MA: Allyn & Baecon, 1998.
Internet web reference	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://www.asha.org/

Puni naziv predmeta		EDUKACIJSKA AUDIOLOGIJA I	
Šifra predmeta	LA-OP-22		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	5 ECTS		
Status predmeta	obavezni		
Godina studija/semestar	IV godina/VII semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3	
	Auditorne vježbe:	0	
	Laboratorijske vježbe:	1	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija		
Ciljevi predmeta	Educirati studente za savremeno i samostalno organizovanje, uspješno izvođenje nastave bosanskoga/hrvatskoga/srpskoga jezika kod učenika oštećenog sluha, Educirati studente za samostalnu kompletnu procjenu sposobnosti djeteta oštećena sluha, izradu, provođenje i evaluaciju prilagođenih programa u uvjetima inkluzivne edukacije.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • planiraju i sprovode nastavne sadržaje u radu sa djecom oštećena sluha; • osmisle, izdvoje i primjene odgovarajuća nastavna sredstva, oblike i metode rada u nastavi bosanskoga/hrvatskoga/srpskoga jezika i književnosti; • planiraju i sprovode nastavne sadržaje u radu sa djecom oštećena sluha u uvjetima inkluzivne nastave. 		
Indikativni sadržaj predmeta	Uvod u metodiku nastave bosanskoga/hrvatskoga/srpskoga jezika i književnosti, Metodika učenja govora gluhe djece, Metodika nastave početnog čitanja i pisanja, Postupci nastave početnog čitanja i pisanja, Priprema za početno čitanje i pisanje Formiranje pojmova i stvaranje rječnika, Usvajanje štampanih i pisanih slova, Metodika interpretacije teksta u razrednoj nastavi, Metodika nastave gramatike i pravopisa, Metodika nastave kulture izražavanja – Prepričavanje, pisanje, opisivanje, Dramatizacija, Dijete oštećena sluha u redovnoj školi, uvjeti i pretpostavke, Surdoaudiolog kao podrška, Organizacija podrške, unutrašnja, vanjska, Planiranje i programiranje podrške učeniku, učitelju i roditelju (podrška, edukacija i savjetovanje), Prilagođavanje nastavnih sadržaja, Podrška o pravcu profesionalnog informiranja i usmjeravanja, Poticanje i unapređivanje socijalne kompetencije osoba oštećena sluha, individualni planovi podrške, Postupci za evaluaciju učinkovitosti programa.		
Metode učenja	Planirane su aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su: <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije 		

	<p>studenta;</p> <ul style="list-style-type: none"> – Praktične vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi odgoj, obrazovanje i rehabilitacija osoba oštećena sluha; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova. 																					
Aktivnost koja se ocjenjuje	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Obaveze studenta</th> <th style="text-align: center;">Bodovi</th> <th style="text-align: center;">Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td style="text-align: center;">50</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td style="text-align: center;">20</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black;">Završni ispit</td> <td style="text-align: center; border-top: 1px solid black;">25-50</td> <td style="text-align: center; border-top: 1px solid black;">50</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	10	50	Seminarski rad	10		Mini testovi	20		Završni ispit	25-50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																				
Prisutnost na predavanjima	5																					
Prisutnost na vježbama	5																					
Aktivnost studenta	10	50																				
Seminarski rad	10																					
Mini testovi	20																					
Završni ispit	25-50	50																				
Objašnjenje o provjeri znanja	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>																					
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lekić Đ. Metodika razredne nastave. Beograd: Nova prosveta, 1993; ▪ Dimić ND Specifičnosti u pisanju slušno oštećene dece. Beograd: Defektološki fakultet, 1996. ▪ Dimić D, Dimić ND Funkcija čitanja govora sa usana, Beograd: Društvo defektologa Srbije i Crne Gore, 2003. ▪ Biondić I. Integrativna pedagogija. Zagreb: Školska knjiga, 1993; 																					

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Glasser W. Nastavnik u kvalitetnoj školi. Zagreb: Educa, 1999; ▪ Matić M. Metodika nastave artikulacije i elementarne pismenosti gluhe djece. Beograd: VDŠ, 1982; ▪ Savić Lj. Metodika rada sa djecom oštećena sluha, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 1982. ▪ Stoparić B. Igrom do govora. Sarajevo: Svjetlost, 1984.
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De Zan I. Metodika nastave prirode i društva. Zagreb: Školska knjiga, 2000; ▪ Karlavaris K. Metodika likovnog vaspitanja. Beograd: Zavod za udžbenike, 1986; ▪ Markovac J. Metodika početne nastave matematike. Zagreb: Školska knjiga, 1992. ▪ DeConde Johnson C and Seaton J. Educational Audiology Handbook. (2 ed). Delmar Cengage Learning, 2011; ▪ Haynes WO, Moran MJ, Pindzola RH. Communication Disorders in the Classroom: An Introduction for Professionals in School Setting. (4 ed). Jones & Bartlett Publishers, 2005; ▪ Pollack D, Goldberg DM and Caleffe-Schenck N. Educational Audiology for the Limited-Hearing Infant and Preschooler: An Auditory-Verbal Program. (3 ed). Charles C Thomas Pub Ltd, 1997.
Internet web reference	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://www.edaud.org ▪ http://www.cesa7.org/rsn/Educational_Audiology.asp ▪ http://www.educational-audiologists.org.uk

Puni naziv predmeta		AUDIOLOŠKA PROTETIKA I ASISTIVNA TEHNOLOGIJA																						
Šifra predmeta	LA-OP-23																							
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje																							
Bodovna vrijednost ECTS	4 ECTS																							
Status predmeta	obavezni																							
Godina studija/semestar	IV godina/VII semestar																							
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	2																						
	Auditorne vježbe:	0																						
	Laboratorijske vježbe:	1																						
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli																							
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet																							
Studijski program	Logopedija i audiologija																							
Ciljevi predmeta	Educirati studente za poznavanje i upotrebu aparata i protetskih uređaja u rehabilitaciji gluhih osoba.																							
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prepoznaju, odaberu, organiziraju i primjene aparate i elektroakustička pomagala u radu sa gluhom i nagluhom djecom. 																							
Indikativni sadržaj predmeta	<p>Slušni aparati kroz povijest, Elektroakustički slušni aparati, Vrste individualnih slušnih aparata, Slušno polje i određivanje slušnih aparata, Slušni aparati i razvoj govora, Preskripcija, distribucija i servisiranje slušnih aparata, Vibrotaktilni i elektrotaktilni aparati, Upoznavanje roditelja sa individualnim slušnim aparatima, Aparati i pomagala za govorni trening, Kohlearni imlantat, Građa kohlearnog implantata, Odnos gluhih prema kohlearnom implantatu, Verboton G-20, Vibrofon, Rad sa uređajem Ultra-Curve Pro DSP 8024 u rehabilitaciji osoba oštećenog sluha.</p>																							
Metode učenja	<p>Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Praktične vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi odgoj, obrazovanje i rehabilitacija osoba oštećena sluha; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarских radova. 																							
Aktivnost koja se ocjenjuje	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; margin-top: 10px;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Obaveze studenta</th> <th style="text-align: center;">Bodovi</th> <th style="text-align: center;">Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td style="text-align: center;">50</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td style="text-align: center;">20</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black;">Završni ispit</td> <td style="text-align: center; border-top: 1px solid black;">25-50</td> <td style="text-align: center; border-top: 1px solid black;">50</td> </tr> </tbody> </table>			Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	10	50	Seminarski rad	10		Mini testovi	20		Završni ispit	25-50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																						
Prisutnost na predavanjima	5																							
Prisutnost na vježbama	5																							
Aktivnost studenta	10	50																						
Seminarski rad	10																							
Mini testovi	20																							
Završni ispit	25-50	50																						
Objašnjenje o provjeri znanja	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od</p>																							

	<p>zadataka višestrukog izbora. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>
<p>Osnovna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Brkić F. Audiologija. Tuzla: Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet, 2005; ▪ Brkić F. Slušna pomagala. Tuzla: Defektološki fakultet, 2001; ▪ Elberling C, Worsoe K Iščeznuti zvuci – o sluhu i slušnim pomagalima Dalmatina tisak, Split, 2008.
<p>Dodatna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Keramičijevski S. Audiologija. Savezni odbor saveza gluhih Srbije i Crne Gore, 1971; ▪ Radovančić B. Osnovi rehabilitacije slušanja I govora. Zagreb, 1995; ▪ Hersh MA, Johnson MA et all. Assistive Technology for the Hearing-impaired, Deaf and Deafblind. Springer, 2003; ▪ Schaub A. Digital Hearing Aids. Thieme, 2008; ▪ Taylor B, Mueller HG. Fitting and Dispensing Hearing Aids. Plural Publishing, 2011.
<p>Internet web reference</p>	

Puni naziv predmeta		AFAZIOLOGIJA	
Šifra predmeta	LA-OP-24		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	6 ECTS		
Status predmeta	obavezan		
Godina studija/semestar	IV godina/VII semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3	
	Auditorne vježbe:	0	
	Laboratorijske vježbe:	2	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija		
Ciljevi predmeta	Cilj ovog predmeta je sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz oblasti afazilogije, dijagnostike, diferencijalne dijagnostike i tretmana afazija.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • adekvatno koriste literaturu iz oblasti afazilogije; • koriste različite teorije i pristupe u problematici afazija; • definiraju predmet, zadatke i ciljeve afazilogije; • koriste savremenu terminologiju, definicije i klasifikacije afazija; • objasne i opišu kliničku sliku afazija, te razumiju mehanizam njihova nastanka; • prepoznaju i povežu neurološka oštećenja mozga sa određenim jezičnim sastavnicama; • procijene, dijagnosticiraju i diferenciraju klasične i specifične afazičke sindrome; • razlikuju afaziju od sličnih jezičkih poremećaja; • sačine logopedski izvještaj (logopedski nalaz) sa svim njegovim komponentama; • planiraju i sprovode logopedski tretman afazija; • koriste princip multidisciplinarnosti u pristupu i rehabilitaciji osoba sa afazijom. 		
Indikativni sadržaj predmeta	<p>Istorijska promatranja afazije; Neuroanatomska i funkcionalna organizacija govora, jezika, čitanja i pisanja; Predmet, zadaci i ciljevi afazilogije, osnovna terminologija, povezanost afazilogije i drugih srodnih disciplina, definicije afazije; Etiologija afazija; Simptomi afazije; Klasifikacija afazija; Incidenca i prevalenca afazija; Klasični afazički sindromi; Afazije sa poremećajem jednog modaliteta govora; Posebni oblici afazija; Afazija i srodni poremećaji; Procjena afazija; Dijagnostika afazija, diferencijalna dijagnostika; Testovi za ispitivanje afazija; Evolucija afazija i prognostički faktori; Logopedski nalaz i mišljenje; Oporavak i logopedska rehabilitacija osoba sa afazijom; Restitucija jezičkih funkcija; Ciljevi, metode i principi logopedskog tretmana afazija; Tretman afazija, klasične metode u tretmanu afazija;</p>		
Metode učenja	<p>Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logičko-matematički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p>		

	<ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Praktične vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi logopedska dijagnostika i tretman neurogenih govorno-jezičkih poremećaja; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova. 																					
<p>Aktivnost koja se ocjenjuje</p>	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predisipitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema slijedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" data-bbox="683 629 1401 869"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td>20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>25-50</td> <td>50</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	10	50	Seminarski rad	10		Mini testovi	20		Završni ispit	25-50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																				
Prisutnost na predavanjima	5																					
Prisutnost na vježbama	5																					
Aktivnost studenta	10	50																				
Seminarski rad	10																					
Mini testovi	20																					
Završni ispit	25-50	50																				
<p>Objašnjenje o provjeri znanja</p>	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predisipitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega</p>																					

	minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vuković M. Tretman afazija. Beograd: Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, 2008; ▪ Vuković M. Afaziologija. Drugo dopunjeno izdanje. Beograd: Arhipelag, 2010; ▪ Sinanović O, Mrkonjić Z, Brkić E, Hatičić A i Zukić S. Jezički poremećaji u neurologiji. Afazije, Aleksije, Agrafije, Akalkulije U: O Sinanović. Neurologija (u štampi). ▪ Sinanović O, Mrkonjić Z, Zukić S, Vidović M and Imamović K. Post-stroke language disorders. Acta Clin Croat 2011; 50: 79-94.
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pound C, Parr S, Lindsay J and Woolf C. Beyond aphasia – therapies for living with communication disability. Bicester: Winslow Press, 2000. ▪ Holland AL and Forbes MM. (eds.) Aphasia treatment: world perspectives. San Diego: Singular publishing group, Inc., 1993. ▪ LaPointe LL. Aphasia and Related Neurogenic Language Disorders. 3rd ed. New York: Thieme Medical Publishers, Inc., 2005. ▪ Očić G. Klinička neuropsihologija. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 1998. ▪ Vuletić D. Afazija: logopedsko- lingvistički pristup. Zagreb: Školska knjiga, 1996. ▪ Benson DF i Ardila A. Aphasia: a clinical perspective. New York: Oxford University press., 1996; ▪ Davis GA. Aphasiology: Disorders and Clinical Practice, 2nd ed, Boston: Pearson Education, Inc. And Allyn and Bacon, 2007; ▪ Code C. The characteristics of aphasia, Lawrence Erlbaum Associates Ltd., London, 1991. ▪ Sarno MT. Acquired aphasia. 2nd ed, Academic Press, Inc, San Diego, 1991. ▪ Martin N, Thompson CK, Worrall L. Aphasia Rehabilitation: The Impairment and Its Consequences. Plural Publishing Inc., 2007. ▪ Lock S, Wilkinson R, Bryan K. Supporting Partners of People with Aphasia in Relationship & Conversation. Bicester, Oxon: Speechmark Pub. Ltd., 2001. ▪ Goodglass H. Understanding Aphasia, Academic, San Diego California: Press, Inc, 1993. ▪ Zvezdana Maček Trifunović, Suzana Jelčić Jakšić Afazija: progovorimo ponovno : logopedski priručnik. Zagreb: FoMa, 2006; ▪ Mrkonjić Z, Zečić S i Duranović M. Reading, Writing And Mathematical Capability In Persons With Motor Aphasia. Proceedings. The 26th World Congress of the International Association of Logopedics and Phoniatics. Brisbane, 2004; ▪ Mrkonjić Z, Zečić S, Sinanović O, Brestovci B. Uticaj aleksije i agrafije na kvalitet života osoba sa afazijom. Defektologija, 2009; 15 (2): 144-155; ▪ Zečić S, Mrkonjić Z, Špidla N, Junuzović L i Duranović M. Nominativna funkcija govora u osoba sa afazijom traumatske i vaskularne etiologije. Zbornik radova Simpozijuma sa međunarodnim učešćem "Interdisciplinarni aspekti u edukaciji i rehabilitaciji", 2005; Tuzla, 77-81; ▪ Tupković E, Čiča D, klebić J, Mrkonjić Z and Softić R. komparativna analiza kognitivnog funkcionisanja i emocionalnog statusa pacijenata sa moždanim udarom i anksiozno depresivnim poremećajima. Psymedica, 2011, 2 (1-2): 1-9.
Intranet web reference	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://www.asha.org/ ▪ http://www.aphasia.org/

Puni naziv predmeta		MOTORIČKI GOVORNI POREMEĆAJI	
Šifra predmeta	LA-OP-25		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	5 ECTS		
Status predmeta	obavezni		
Godina studija/semestar	IV godina/VIII semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3	
	Auditorne vježbe:	0	
	Laboratorijske vježbe:	1	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija		
Ciljevi predmeta	Cilj ovog predmeta je sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina o strukturi i funkciji motornog sistema, osnovnim pojmovima, definicijama, etiologiji, vrstama i karakteristikama motoričkih govornih poremećaja, te diferencijalnoj dijagnostici, dijagnostici i tretmanu motoričkih govornih poremećaja.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • adekvatno koriste literaturu iz oblasti programa motoričkih govornih poremećaja; • koriste savremenu terminologiju, definicije i i klasifikacije motoričkih govornih poremećaja; • objasne i opišu kliničku sliku različitih vrsta dizartrija, te razumiju mehanizam njihova nastanka; • procijene, dijagnosticiraju i diferenciraju različite vrste dizartrija; • razlikuju dizartriju i apraksiju od sličnih govornih poremećaja; • planiraju i sprovode logopedski tretman motoričkih govornih poremećaja; • sačine logopedski izvještaj (logopedski nalaz) sa svim njegovim komponentama. 		
Indikativni sadržaj predmeta	<p>Historijski pregled motoričkih govornih poremećaja, Motorički sistem: komponente, struktura i funkcija; Etiologija i klasifikacija motoričkih govornih poremećaja; Procjena motoričkih govornih poremećaja: ciljevi, procjene, komponente govorne produkcije i poremećaji; provođenje procjene govorne motorike; instrukcije za procjenu; Flakcidna dizartrija: definicije, neurološka osnova, etiologija, karakteristike govora, tretman; Spastična dizartrija: definicije, neurološka osnova, etiologija, karakteristike govora, tretman, razlike između flakcidne i spastične dizartrije; Dizartrija uslijed unilateralnog oštećenja gornjeg motornog neurona i Ataksična dizartrija: definicije, neurološka osnova, etiologija, karakteristike govora, tretman; Hipokinetička dizartrija i Hiperkinetička dizartrija: definicije, neurološka osnova, etiologija, karakteristike govora, tretman; Miješana dizartrija: definicije, neurološka osnova, etiologija, karakteristike govora, tretman; Apraksija govora: definicije, pregled neurološka osnova, etiologija, karakteristike govora, diferencijalna dijagnoza, tretman; Tretman motoričkih govornih poremećaja: respiratorni podsistem;</p>		

	Tretman motoričkih govornih poremećaja: rezonatorni podsistem; Tretman motoričkih govornih poremećaja: fonacijski podsistem; Tretman motoričkih govornih poremećaja: artikulacijski podsistem; Tretman motoričkih govornih poremećaja: prozodijski podsistem.																					
Metode učenja	<p>Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logičko-matematički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Praktične vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi logopedska dijagnostika i tretman neurogenih govorno-jezičkih poremećaja; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarских radova. 																					
Aktivnost koja se ocjenjuje	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Obaveze studenta</th> <th style="text-align: center;">Bodovi</th> <th style="text-align: center;">Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td style="text-align: center;">50</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td style="text-align: center;">20</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black;">Završni ispit</td> <td style="text-align: center; border-top: 1px solid black;">25-50</td> <td style="text-align: center; border-top: 1px solid black;">50</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	10	50	Seminarski rad	10		Mini testovi	20		Završni ispit	25-50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																				
Prisutnost na predavanjima	5																					
Prisutnost na vježbama	5																					
Aktivnost studenta	10	50																				
Seminarski rad	10																					
Mini testovi	20																					
Završni ispit	25-50	50																				
Objašnjenje o provjeri znanja	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarškog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za</p>																					

	<p>urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova.</p> <p>Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dworkin PD. Motor speech disorders. A treatment guide. Baltimor: Mosby, 1991; ▪ Freed DB. Motor speech disorders. Diagnosis and Treatment. San Diego: Singular Publishing Group, 2000; ▪ Weismer G. Motor Speech Disorders: Essays for Ray Kent. San Diego: Plural Publishing Inc., 2006.
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Murdoch BE. Motor Speech Disorders. San Diego: Plural Publishing Inc., 2008; ▪ Kent R, Peters H. (editors) Speech Motor Control: In Normal and Disordered Speech. Oxford: Oxford University Press, 2004; ▪ Duffy JR, Clinch M. Motor Speech Disorders: Substrates, Differential Diagnosis, and Management. 2nd ed. St. Louis: Mosby, 2005.
Internet web reference	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://www.asha.org/ ▪ http://www.d.umn.edu/~mmizuko/2230/msd.htm

Puni naziv predmeta		REHABILITACIJSKA AUDIOLOGIJA II	
Šifra predmeta	LA-OP-26		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	5 ECTS		
Status predmeta	obavezni		
Godina studija/semestar	IV godina/VIII semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3	
	Auditorne vježbe:	0	
	Laboratorijske vježbe:	1	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija		
Ciljevi predmeta	Educirati studente za rad na području razvoja oralno-glasovne komunikacije sa djecom i odraslim osobama sa oštećenim sluhom.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • izdvojiti složene rehabilitacijske postupke oralno-glasovne komunikacije oštećene populacije; • identificirati glasovne karakteristike i izvršiti njihovu korekciju; • sprovesti rehabilitacijski postupak; • valorizirati rehabilitacijski tretman. 		
Indikativni sadržaj predmeta	<p>Praktična gluhoća i njene implikacije; Gluhi u sistemu edukacije; Optička percepcija riječi, Govorna kinestezija; Govorni organi-artikulacija; Pripremni period demutizacije; Rehabilitacijski postupci sa gluhom djecom; Klasifikacija izgovorenih glasova; Nastavne metode u demutizaciji; Formiranje glasova; Korekcija artikulacije i didaktički principi; Struktura časa, surdološka sredstva za korekciju artikulacije; Čitanje govora sa lica i usana; Fonetska ritmika; Tehnička pomagala u rehabilitaciji; Čitljivost glasova i bitni faktori za čitanje govora sa lica i usana.</p>		
Metode učenja	<p>Planirane su aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Praktične vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi odgoj, obrazovanje i rehabilitacija osoba oštećena sluha; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova. 		

<p>Aktivnost koja se ocjenjuje</p>	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" data-bbox="683 353 1401 595"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td>20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>25-50</td> <td>50</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	10	50	Seminarski rad	10		Mini testovi	20		Završni ispit	25-50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																				
Prisutnost na predavanjima	5																					
Prisutnost na vježbama	5																					
Aktivnost studenta	10	50																				
Seminarski rad	10																					
Mini testovi	20																					
Završni ispit	25-50	50																				
<p>Objašnjenje o provjeri znanja</p>	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>																					
<p>Osnovna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hasanbegović H. Uvod u rehabilitaciju slušanja i govora. Tuzla. OFF-SET, 2008; ▪ Hasanbegović H, Mahmutović E. Uvod u rehabilitacijsku audiologiju. Tuzla: OFF-SET, 2009; ▪ Savić LJ. Metodika auditornog treninga. Beograd: Defektološki fakultet, 1995; ▪ Savić LJ. Metodika rada sa djecom oštećena sluha II. Beograd: Defektološki fakultet, 1982; ▪ Alpiner JG, McCarthy PA. Rehabilitative Audiology: Children and Adults. Lippincott Williams & Wilkins, 2000. 																					
<p>Dodatna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ostojić S. Auditivni trening i razvoj govora nagluve dece. Beograd: 																					

	<p>Univerzitet u Beogradu, 2004;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Radovančić B. Osnovi rehabilitacije slušanja i govora. Zagreb: Fakultet za defektologiju, 1995; ▪ John Oyiborhoro MA. Aural Rehabilitation for People with Disabilities. Emerald Group Publishing, 2004; ▪ Tye-Murray N. Foundations of Aural Rehabilitation: Children, Adults, and Their Family Members. Delmar Cengage Learning, 2008; ▪ Valente M, Hosford-Dunn H, Roeser RJ. Audiology: Treatment. Thieme Publishing Group, 2008. ▪ Paul P. processes and component of reading , In Marschark M, Spenser P (Eds.) handbook of deaf studies. Language and education, New York: Oxford University Press, 2003.
Internet web reference	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://www.asha.org/

Puni naziv predmeta		EDUKACIJSKA AUDIOLOGIJA II	
Šifra predmeta	LA-OP-27		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	5 ECTS		
Status predmeta	obavezni		
Godina studija/semestar	IV godina/VIII semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3	
	Auditorne vježbe:	0	
	Laboratorijske vježbe:	1	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija		
Ciljevi predmeta	Educirati studente za savremeno i samostalno organizovanje, te uspješno izvođenje nastave matematike, likovne kulture i tjelesnog i zdravstvenog odgoja.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • planiraju i sprovode nastavne sadržaje u oblasti matematike, likovne kulture i tjelesnog i zdravstvenog odgoja u radu sa djecom oštećena sluha; • osmisle, izdvoje i primjene odgovarajuća nastavna sredstva, oblike i metode rada u nastavi matematike, likovne kulture i tjelesnog i zdravstvenog odgoja; • planiraju i sprovode nastavne sadržaje u oblasti matematike, likovne kulture i tjelesnog i zdravstvenog odgoja u radu sa djecom oštećena sluha u uvjetima inkluzivne nastave. 		
Indikativni sadržaj predmeta	Početna nastave matematike, ciljevi, zadaci nastave matematike u školama za djecu oštećena sluha, Psihološke osnove početne nastave matematike, Nastava matematike i razvoj govora i mišljenja, Proces formiranja osnovnih misaonih operacija, Matematički rječnik, Osnovna metodička načela, Metode rada, Oblici rada, Nastavna sredstva i pomagala, Organizacija nastave matematike i njena realizacija, Ciljevi i zadaci nastave poznavanja prirode i društva, Proces spoznavanja u nastavi prirode i društva, Uvođenje učenika u snalaženje u prostoru, poimanje vremena i snalaženje u njemu, Upoznavanje za predmetom vizuelne i likovne kulture, Nastava tjelesne kulture, Organizacije nastave.		
Metode učenja	<p>Planirane su aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Praktične vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi odgoj, obrazovanje i rehabilitacija osoba oštećena sluha; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova. 		

<p>Aktivnost koja se ocjenjuje</p>	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" data-bbox="683 353 1401 595"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td>20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>25-50</td> <td>50</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	10	50	Seminarski rad	10		Mini testovi	20		Završni ispit	25-50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																				
Prisutnost na predavanjima	5																					
Prisutnost na vježbama	5																					
Aktivnost studenta	10	50																				
Seminarski rad	10																					
Mini testovi	20																					
Završni ispit	25-50	50																				
<p>Objašnjenje o provjeri znanja</p>	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>																					
<p>Osnovna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lekić Đ. Metodika razredne nastave. Beograd: Nova prosveta, 1993; ▪ De Zan I. Metodika nastave prirode i društva. Zagreb: Školska knjiga, 2000; ▪ Karlavariš K. Metodika likovnog vaspitanja. Beograd: Zavod za udžbenike, 1986; ▪ Kostić Đ. Metodika izgradnje govora u djece oštećena sluha. Beograd: SDDJ, 1971; ▪ Markovac J. Metodika početne nastave matematike. Zagreb: Školska knjiga, 1992. ▪ Karić J Metodika Početne nastave matematike u školama za decu oštećenog sluha. Beograd: fakultet za specijalnu edukaciju i 																					

	rehabilitaciju, 2006.
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ostojić S. Auditivni trening i razvoj govora nagluve dece. Beograd: Univerzitet u Beogradu, 2004; ▪ Osmić I. Komunikacije i interakcije u nastavnom procesu. Gračanica: GRIN, 2000; ▪ Biondić I. Integrativna pedagogija. Zagreb: Školska knjiga, 1993; ▪ Glasser W. Nastavnik u kvalitetnoj školi. Zagreb, Educa, 1999; ▪ DeConde Johnson C and Seaton J. Educational Audiology Handbook. (2 ed). Delmar Cengage Learning, 2011; ▪ Haynes WO, Moran MJ, Pindzola RH. Communication Disorders in the Classroom: An Introduction for Professionals in School Setting. (4 ed). Jones & Bartlett Publishers, 2005; ▪ Pollack D, Goldberg DM and Caleffe-Schenck N. Educational Audiology for the Limited-Hearing Infant and Preschooler: An Auditory-Verbal Program. (3 ed). Charles C Thomas Pub Ltd, 1997.
Internet web reference	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://www.edaud.org ▪ http://www.cesa7.org/rsn/Educational_Audiology.asp ▪ http://www.educational-audiologists.org.uk

Puni naziv predmeta		KLINIČKI PRAKTIKUM U AUDIOLOGIJI	
Šifra predmeta	LA-OP-28		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	4 ECTS		
Status predmeta	obavezni		
Godina studija/semestar	IV godina/VIII semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3	
	Auditorne vježbe:	0	
	Laboratorijske vježbe:	1	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija		
Ciljevi predmeta	Educirati studente za rad na području kliničkih pretraga i specifičnim karakteristikama gluhih i nagluhih osoba, te o uticaju ranog oštećenja sluha na ličnost, inteligenciju, socijalizaciju. Struktura programa omogućuje praktičan rad sa nagluhom i gluhom djecom.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prepoznaju, osnovne karakteristike, psiho-motorne i sazajne specifičnosti u razvoju gluhe populacije; • sprovedu kliničke pretrage; • prepoznaju i upravljaju posljedicama oštećenja sluha tokom razvoja. 		
Indikativni sadržaj predmeta	<p>Uvod u klinički praktikum, Aspekti razvrstavanja osoba oštećena sluha: Pedagoško-psihološki i audiolingvistički aspekti razvrstavanja osoba oštećena sluha, Poticanje govornih izraza, Fonetska ritmika: stimulacije pokretom, muzičke stimulacije, Procjena razvijenosti leksike kod slušno oštećene djece, Procjena razvijenosti gramatike i sintakse, Procjena razvijenosti morfoloških sposobnosti; Socijalni razvoj – procjena i posljedice u uslovima oštećenja sluha, Psihološki razvoj – procjena i posljedice u uslovima oštećenja sluha, Kognitivni razvoj – procjena i posljedice u uslovima oštećenja sluha, Faktori psihičkog razvoja: auditivno-govorni faktori, sredinski faktori, Prilagođenost i mentalno zdravlje, Emocionalni razvoj – procjena i posljedice u uslovima oštećenja sluha, Tehnička pomagala u rehabilitaciji osoba oštećena sluha, Planiranje i programiranje rada, te oblikovanje seanse sa djetetom sa kohlearnim implantatom.</p>		
Metode učenja	<p>Planirane su aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Praktične vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi odgoj, obrazovanje i rehabilitacija osoba oštećena sluha; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarских radova. 		

<p>Aktivnost koja se ocjenjuje</p>	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" data-bbox="683 353 1401 595"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td>20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>25-50</td> <td>50</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	10	50	Seminarski rad	10		Mini testovi	20		Završni ispit	25-50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																				
Prisutnost na predavanjima	5																					
Prisutnost na vježbama	5																					
Aktivnost studenta	10	50																				
Seminarski rad	10																					
Mini testovi	20																					
Završni ispit	25-50	50																				
<p>Objašnjenje o provjeri znanja</p>	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>																					
<p>Osnovna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Radovančić B. Osnovi rehabilitacije slušanja I govora. Zagreb, 1995; ▪ Brajović L.J. Sistem analizatora sluha i govora sa rehabilitacijom. Beograd: Univerzitet u Beogradu, 1980; ▪ Ostojić S. Auditivni trening i razvoj govora nagluve dece. Beograd: Univerzitet u Beogradu, 2004; ▪ Đoković S. Individualni tretman kod dece oštećenog sluha. Beograd: Univerzitet u Beogradu, 2004; ▪ Savić L.J. Metodika auditornog treninga. Beograd: Defektološki fakultet, 1995. ▪ Stach BA Clinical Audiology, An Introduction, Singular/Thompson Delmar learning, 2008. 																					

Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Savić LJ. Metodika rada sa djecom oštećena sluha. Beograd: Defektološki fakultet, 1982; ▪ Brkić F. Slušna pomagala. Tuzla: Defektološki fakultet, 2001; ▪ Stach BA. Clinical Audiology: An Introduction. Singular, 2008; ▪ Katz J, Medwetsky L, Burkard R and Hood L. Handbook of Clinical Audiology. Lippincott Williams & Wilkins, 2009.
Internet web reference	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://www.edaud.org ▪ http://www.cesa7.org/rsn/Educational_Audiology.asp ▪ http://www.educational-audiologists.org.uk ▪ http://www.audiologyonline.com ▪ http://www.wisegeek.com

Puni naziv predmeta		KRANIOFACIJALNI GOVORNI POREMEĆAJI	
Šifra predmeta	LA-IP-11		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	5 ECTS		
Status predmeta	izborni		
Godina studija/semestar	IV godina/VII semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3	
	Auditorne vježbe:	0	
	Laboratorijske vježbe:	1	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija		
Ciljevi predmeta	Cilj ovog predmeta je sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz oblasti dijagnosticiranja i tretmana kraniofacijalnih govornih poremećaja.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jasno definiraju termine vezane za kraniofacijane govorne poremećaje; • prepoznaju i opišu specifičnosti kraniofacijalnih odstupanja; • primijene odgovarajuće logopedске metode procjene klijenata sa kraniofacijalnim poremećajima; • planiraju ranu intervenciju; • planiraju, organiziraju i upravljaju odgovarajućim logopedskim tretmanom u radu sa klijentima sa kraniofacijalnim odstupanjima; • opišu ulogu logopeda u radu sa ovom populacijom klijenata. 		
Indikativni sadržaj predmeta	Govorni mehanizam-sistem valvula; Klasifikacija greška u govoru; Veće i manje strukturalne varijacije govornog mehanizma; Oralni miofunkcionalni poremećaji/guranje jezika i govorni poremećaji; Nepravilnosti vilice i zuba i karakteristike govora; Karakteristike govora kod rascjepa nepca; Logopedска procjena rezonancije; Logopedска procjena velofaringealne funkcije; Rana logopedска intervencija kod novorođenčadi i male djece; Terapijske tehnike za izazivanje glasova; Uloga logopeda u tretmanu velo-kardi-facijalnog sindroma i ostalih sindroma vezanih za rascjep nepca ili velofaringealnu insuficijenciju.		
Metode učenja	<p>Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Praktične vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi logopedска dijagnostika i tretman govorno-jezičkih poremećaja; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova. 		

<p>Aktivnost koja se ocjenjuje</p>	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" data-bbox="683 353 1401 595"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td>20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>25-50</td> <td>50</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	10	50	Seminarski rad	10		Mini testovi	20		Završni ispit	25-50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																				
Prisutnost na predavanjima	5																					
Prisutnost na vježbama	5																					
Aktivnost studenta	10	50																				
Seminarski rad	10																					
Mini testovi	20																					
Završni ispit	25-50	50																				
<p>Objašnjenje o provjeri znanja</p>	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>																					
<p>Osnovna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Golding-Kushner KJ. Therapy techniques for palate Speech & Related Disorders. Canada: Thomson Delmar Learning, Inc., 2001; ▪ Shiple KG, McAfee JG. Assessment in Speech-Language Pathology. USA: Thomson Delmar Learning, Inc., 2004; ▪ Salihović N, Junuzović-Žunić L, Ibrahimagić A. Poremećaji glasa, govora i jezika. Tuzla: Harfograf, 2006; ▪ American Speech-Language –Hearing Association. Labial-Lingual Posturing Function. Rockville, MD: Author, 1989; 																					

<p>Dodatna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Adachi T, Kochi S, Yamaguchi T. Characteristics of Nonverbal Behavior in Patients with cleft lip and palate during interpersonal communication. <i>Cleft Palate Craniofac. Journal</i>, 2003, 40, 310-316; ▪ Kharbanda OP, Sidhu SS, Sundaram KR, Shukla DK. Oral habits in school going children of Delhi: A prevalence study. <i>J Indian Soc Pedo Prev Dent.</i>, 2003, 21 (3) 120 – 124; ▪ da Silva Filho OG, de Albuquerque Rosa LA, de Cássia MR, Laurisc influence of isolated cleft palate and palatoplasty on the face. <i>J Appl Oral Sci.</i> 2007;15(3):199-208; ▪ Champman KL, Hardin-Jones M. Vocal development of 9-month-old babies with cleft palate. <i>JSLHR</i>, 2001, 44, 1268-1283; ▪ Fiala M. Open bite and interdental stigmatism. <i>Stomatol DDR</i>, 1989, 39(4): 248-252; ▪ Laitinen J. Associations between dental consonant articulation, orofacial morphology and function in cleft lip/palate. Academic dissertation. Faculty of Medicine of the University of Helsinki, 1999; ▪ Pulkkinen J. Associations Between Craniofacial Morphology, Dental Consonant Articulation and Velopharyngeal Function in Cleft Lip/Palate. Academic Dissertation. Faculty of Medicine, University of Helsinki, 2002.
<p>Internet web reference</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://www.asha.org/ ▪ http://www.feeding.com ▪ http://www.iaom.com/iaom_parents.html ▪ http://www.mnvoiceandspeech.com/myofunctionaltherapy.html

Puni naziv predmeta		KLINIČKA OPSERVACIJA U LOGOPEDIJI									
Šifra predmeta	LA-IP-12										
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje										
Bodovna vrijednost ECTS	5 ECTS										
Status predmeta	izborni										
Godina studija/semestar	IV godina/VII semestar										
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3									
	Auditorne vježbe:	0									
	Laboratorijske vježbe:	1									
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli										
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet										
Studijski program	Logopedija i audiologija										
Ciljevi predmeta	Cilj ovog predmeta je sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina o primjeni određenih dijagnostičkih procedura i analiza sa klijentima koji imaju različite govorne i/ili jezičke poteškoće.										
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • primijene procedure koje su zajedničke za većinu komunikacijskih poremećaja; • primijene odgovarajuće, specifične logopedске metode procjene za različite komunikacijske poremećaje; • prepoznaju simptome komunikacijskih poremećaja. 										
Indikativni sadržaj predmeta	<p>Procedure procjene zajedničke za većinu komunikacijskih poremećaja; Logopedska procjena klijenata sa različitim govornim i/ili jezičkim poremećajima (artikulacijsko/fonološkim smetnjama, jezičkim poremećajima, poremećajem tečnosti govora, poremećajem glasa i rezonancije, disfagijom, poremećajem čitanja i pisanja, dizartrijom i apraksijom, afazijom i dječijom afazijom, stečenim komunikacijskim poremećajima, mentalnom retardacijom, autizmom).</p>										
Metode učenja	<p>Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Praktične vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi logopedska dijagnostika i tretman govorno-jezičkih poremećaja; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova. 										
Aktivnost koja se ocjenjuje	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predisipitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Obaveze studenta</th> <th style="text-align: center;">Bodovi</th> <th style="text-align: center;">Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td rowspan="2" style="text-align: center; vertical-align: middle;">50</td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td style="text-align: center;">5</td> </tr> </tbody> </table>			Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5	50	Prisutnost na vježbama	5
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno									
Prisutnost na predavanjima	5	50									
Prisutnost na vježbama	5										

	<table border="1"> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td>20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>25-50</td> <td>50</td> </tr> </table>	Aktivnost studenta	10		Seminarski rad	10		Mini testovi	20		Završni ispit	25-50	50
Aktivnost studenta	10												
Seminarski rad	10												
Mini testovi	20												
Završni ispit	25-50	50											
<p>Objašnjenje o provjeri znanja</p>	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>												
<p>Osnovna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Shiple KG, McAfee JG. Assessment in Speech-Language Pathology. USA: Thomson Delmar, Inc., 2004; ▪ Haynes WO, Pindzola RH. Diagnosis and Evaluation in Speech pathology. Pearson Education, Inc., 2008; ▪ Salihović N, Junuzović-Žunić L, Ibrahimagić A. Poremećaji glasa, govora i jezika. Tuzla: Harfograf, 2006; ▪ Salihović N. Poremećaji tečnosti govora. Tuzla: JU Univerzitet u Tuzli, 2005; 												
<p>Dodatna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sardelić S, Brestovci B, Heđever M. Diferencijalna dijagnostika mucanja i drugih poremećaja tečnosti govora. Rad predstavljen na Međunarodnom logopedskom seminaru, Zagreb, 1998; ▪ Turdiu J. Klinička neuropsihologija (Dio Diferencijalna dijagnostika organskih i funkcionalnih poremećaja), Zagreb: Školska knjiga, 1990, ▪ Brestovci B, Prizl T. Analiza instrumenata jakosti mucanja za djecu i odrasle. Logopedija, 1:29-41, 1995; ▪ Junuzović-Žunić L, Košir S, Salihović N, Duranović M. Articulation characteristics of sounds of preschool children. Defektologija Slovenica. Specialna in Rehabilitacijska Pedagogica 13 (2): 29-40, 2005; 												

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Owens RE Jr. Language disorders A Funtional Approach to Assessment and Intervention. Boston: Allyn & Bacon, 2004; ▪ Tomblin JB. Perspectives on Diagnosis. In Tomblin JB, Morris HL, Spiesterbach DC. (Eds.) Diagnosis in Speech-Language Pathology, CA, San Diego: Singular, 2000; ▪ Ibrahimagić A, Salihović N, Ibrahimagić OC, Duranović M, Junuzović-Žunić L. Use of Software Packages in Voice Disorders Study. Acta informatica medica. Journal of Society for Medical Informatics of B&H 2 (15): 80-84, 2007; ▪ Brinton B, Fujiko M. Setting the context for conversational language sampling. Best practices in School Speech Language Pathology, 1992; ▪ Damico JS. Sistematic observation of communication interaction. Best practices in School Speech- Language Pathology, 133-144, 1992; ▪ American Speech-Language –Hearing Association Ad Hoc Committee on Service Delivery in the Schools. Definition of communication disorders and variations. ASHA, 35 (Suppl. 10), 40-41, 1993; ▪ Nelson NW. Targets of curriculum-based language assessment. Best practices in School Speech- Language Pathology, 73-86, 1992; ▪ American Speech-Language-Hearing Association. Report of the ad hoc committee on instrument evaluation. <i>Asha</i>, 75–76, 1988; ▪ Zečić S. Afazija I, Tuzla: Defektološki fakultet Univerziteta u Tuzli, 2002; ▪ American Speech-Language –Hearing Association. Roles of speech-language pathologies in the identification, diagnosis, and treatment of individuals with cognitive-communication disorders: Position statement. ASHA Supplement 25, in press, 2005; ▪ American Speech-Language –Hearing Association. Knowledge and skills needed by speech-language pathologists providing services to individuals with cognitive-communication disorders. ASHA Supplement 25, in press, 2005; ▪ American Speech-Language –Hearing Association. Knowledge and skills needed by speech-language pathologists with respect to reading and writing in children and adolescents. ASHA Desk Reference, 3, in press, 2002; ▪ American Speech-Language –Hearing Association Special Interest Division 4: Fluency and Fluency disorders. Terminology pertaining to fluency and fluency disorders: Guidelines, ASHA, 41, 29-36, 1999; ▪ Kovačević R, Salihović N, Junuzović L, Mrkonjić Z, Duranović M i Ibrahimagić A. Karakteristike popratnih pojava u djece i adolescenata koji mučaju. Defektologija 11: 59-63, 2004; ▪ Salihović N, Junuzović L, Džinić S i Kovačević R. Povezanost verbalnih i neverbalnih manifestacija u djece koja mučaju. Zbornik radova 1. Slovenski kongres logopedov z mednarodno udeležbo: Logopedija za vsa življenjska obdobja, Bled, 100-103, 2003; ▪ Goodglass H, Kaplan E, Baressi B. Boston diagnostic aphasia examination. USA: Lippincot Williams & Wilkins, 2001; ▪ Scott CM, Ervin DL. Descriptive assesment of writing: Process and products. Best practices in School Speech-Language Pathology, 133-144, 1992.
Internet web reference	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://www.asha.org/ ▪ http://www.literacyencyclopedia.ca

Puni naziv predmeta		PREVENCIJA KOMUNIKACIJSKIH POREMEĆAJA	
Šifra predmeta	LA-IP-13		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	5 ECTS		
Status predmeta	izborni		
Godina studija/semestar	IV godina/VII semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3	
	Auditorne vježbe:	0	
	Laboratorijske vježbe:	1	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija		
Ciljevi predmeta	Cilj ovog predmeta je sticanje teorijskih i praktičnih znanja iz područja prevencije komunikacijskih poremećaja, te načina smanjenja incidence novih ili postojećih poremećaja govora i jezika, identificiranje poremećaja u ranom stadiju i smanjenje jačine uticaja smetnje u vezi sa postojećim poremećajima ili bolestima.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jasno definiraju osnovnu terminologiju; • definiraju principe prevencije komunikacijskih poremećaja; • diskutuju o trendovima prevencije; • prepoznaju i identificiraju faktore koji utiču na komunikacijske poremećaje; • sprovedu preventivne mjere • osmisle prevencijske programe za različite kategorije poremećaja; • opišu i sprovedu primarnu, sekundaranu i tercijarnu prevencija; • adekvatno koriste literaturu iz oblasti logopedске prevencije. 		
Indikativni sadržaj predmeta	Terminologija; Principi prevencije komunikacijskih poremećaja; Trendovi u prevenciji; Identificiranje faktora rizika; Primarna, sekundarna, tercijarna prevencija; Identifikacija novorođenčadi sa riziko faktorima; Genetski poremećaji koji utiču na komunikaciju; Komunikacijski poremećaji nastali kao rezultat infekcija i trovanja, traume i respiratornih poremećaja; Prevencijski programi za sve kategorije poremećaja komunikacije.		
Metode učenja	<p>Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Praktične vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi logopedska dijagnostika i tretman govorno-jezičkih poremećaja; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova. 		

<p>Aktivnost koja se ocjenjuje</p>	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" data-bbox="683 353 1401 595"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td>20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>25-50</td> <td>50</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	10	50	Seminarski rad	10		Mini testovi	20		Završni ispit	25-50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																				
Prisutnost na predavanjima	5																					
Prisutnost na vježbama	5																					
Aktivnost studenta	10	50																				
Seminarski rad	10																					
Mini testovi	20																					
Završni ispit	25-50	50																				
<p>Objašnjenje o provjeri znanja</p>	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora, zadataka jednostavnog dosjećanja ili esejskih zadataka. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>																					
<p>Osnovna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gerber SE, Etiology and prevention of communicative disorders. San Diego: Singular Publishing Group Inc., 1998; ▪ Worrall L, Hickson L, Communication Disability in Aging: Prevention to Intervention. San Diego: Singular, 2003. 																					
<p>Dodatna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ American Speech-Language-Hearing Association, Prevention of Communication Disorders [Position Statement]. Prevention of Communication Disorders. Committee on Prevention of Speech, Language and Hearing Disorders, 1988; 																					

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ American Speech-Language-Hearing Association. Guidelines for the roles and responsibilities of school-based speech-language pathologist. Rockville, MD: Author., 2000; ▪ Donahue-Kilburg G, Family-Centered Early Intervention for Communication Disorders: Prevention and Treatment (Excellence in Practice Series). Aspen Pub, 2001; ▪ American Speech-Language-Hearing Association. (2008). Roles and Responsibilities of Speech-Language Pathologists in Early Intervention: Guidelines, 2008.
Internet web reference	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://www.asha.org/ ▪ http://www.pitt.edu/~super1/lecture/lec2371/020.htm ▪ http://upetd.up.ac.za/thesis/available/etd-06042004-110117/unrestricted/01chapter1.pdf

Puni naziv predmeta		PROFESIONALNO OSPOSABLJAVANJE OSOBA OŠTEĆENA SLUHA	
Šifra predmeta	LA-IP-14		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	5 ECTS		
Status predmeta	izborni		
Godina studija/semestar	IV godina/VIII semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3	
	Auditorne vježbe:	0	
	Laboratorijske vježbe:	1	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija		
Ciljevi predmeta	Educirati studente za poznavanje elemenata bitnih za profesionalno osposobljavanje u rehabilitacijskim postupcima.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • imenovati postupke profesionalne rehabilitacije slušno oštećene populacije; • opisati postupke profesionalnog informiranja; • izdvojiti bitne elemente profesionalnog usmjeravanja; • analizirati radno mjesto koje gluha osoba u skladu sa svojim izborom zanimanja može da obavlja. 		
Indikativni sadržaj predmeta	<p>Uvod u profesionalno osposobljavanje; Uticaj odgoja, obrazovanja i rehabilitacije na profesionalno osposobljavanje; Profesionalna orijentacija; Komunikacija kao faktor profesionalne orijentacije; Radne grupe za profesionalnu orijentaciju; Stručni tim za profesionalnu orijentaciju; Profesionalno usmjeravanje; Pretpostavke za uspješno profesionalno osposobljavanje; Profesionalno osposobljavanje i zapošljavanje; Profesionalno osposobljavanje za pojedina zanimanja; Profesionalno osposobljavanje u pojedinim zemljama Evrope i SAD; Profesionalno osposobljavanje u BiH; Socijalna i radna integracija; Psihofizičke, radne i socijalne karakteristike gluhih radnika; Psihološka i medicinska evaluacija gluhečnosti.</p>		
Metode učenja	<p>Planirane su aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Praktične vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi odgoj, obrazovanje, rehabilitacija i profesionalno osposobljavanje osoba oštećena sluha; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova. 		

<p>Aktivnost koja se ocjenjuje</p>	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" data-bbox="683 353 1401 595"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td>20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>25-50</td> <td>50</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	10	50	Seminarski rad	10		Mini testovi	20		Završni ispit	25-50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																				
Prisutnost na predavanjima	5																					
Prisutnost na vježbama	5																					
Aktivnost studenta	10	50																				
Seminarski rad	10																					
Mini testovi	20																					
Završni ispit	25-50	50																				
<p>Objašnjenje o provjeri znanja</p>	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>																					
<p>Osnovna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gaštarov P. Uloga i sadržaj rada stručnog tima u edukaciji i rehabilitaciji dece oštećenog sluha, Zbornik radova Surdoaudiološkog seminara Jugoslavije, Bitola, 1988; ▪ Grujičić M. Obuhvaćenost slušno-govornom i profesionalnom rehabilitacijom i edukacijom lica s oštećenim sluhom i govorom u SR Bosni i Hercegovini, Zbornik radova Surdoaudiološkog seminara Jugoslavije, Bitola, 1988; ▪ Maderbrink R. Da li je integracija gluhih nužna, Integracija osoba oštećena sluha u društvo-prevod Žic A. Savez osoba oštećena sluha SR Hrvatske, Zagreb, 1976; ▪ Mašović S. Profesionalno osposobljavanje gluvih. Savezni odbor, 																					

	saveza gluvih Jugoslavije, 1964.
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Suban Z. Vlasiavljević L. Usmerenja u zanimanja učenika Centra za osposobljavanje djece sa slušnim i govornim smetnjama za razdoblje 1975-1983. Zbornik radova Surdoaudiološkog seminara Jugoslavije, Bitola, 1988.
Internet web reference	

Puni naziv predmeta		INDUSTRIJSKA AUDIOLOGIJA	
Šifra predmeta	LA-IP-15		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	5 ECTS		
Status predmeta	izborni		
Godina studija/semestar	IV godina/VIII semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3	
	Auditorne vježbe:	0	
	Laboratorijske vježbe:	1	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija		
Ciljevi predmeta	Educirati studente za poznavanje uzroka oštećenja sluha u industrijskim zonama i preventivnog rada.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definirati buku; • identificirati uzroke oštećenja sluha na radnom mjestu; • predložiti mjere zaštite od buke; • analizirati radno mjesto koje može izazvati posljedice na sluh; • procijeniti stupanj oštećenja sluha uzrokovan bukom na radnom mjestu. 		
Indikativni sadržaj predmeta	<p>Uvod u industrijsku audiologiju; zastupljenosti različitih vrsta oštećenja sluha prouzrokovanim bukom; Uzroci oštećenja sluha u teškoj industriji; Izvori buke; Organizacija redovnih pregleda na sluh; preduzeća gdje postoje veliki rizici od oštećenja sluha; poduzimanje preventivnih mjera zaštite; Buka na radnom mjestu; funkcionalni poremećaji uzrokovani bukom; intenzitet i trajanje buke pri radu; Kategorije radnika i profesionalnih zanimanja sa faktorima rizika; Decibelske karakteristike radnih mašina; Zastupljenost oštećenja sluha u industrijskim zonama u BiH; Vibracije; Posljedice vibracija na stresne poremećaje.</p>		
Metode učenja	<p>Planirane su aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Praktične vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi odgoj, obrazovanje i rehabilitacija osoba oštećena sluha; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova. 		

<p>Aktivnost koja se ocjenjuje</p>	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" data-bbox="683 353 1401 595"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td>20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>25-50</td> <td>50</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	10	50	Seminarski rad	10		Mini testovi	20		Završni ispit	25-50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																				
Prisutnost na predavanjima	5																					
Prisutnost na vježbama	5																					
Aktivnost studenta	10	50																				
Seminarski rad	10																					
Mini testovi	20																					
Završni ispit	25-50	50																				
<p>Objašnjenje o provjeri znanja</p>	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>																					
<p>Osnovna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bruhl P, Ivarsson A. Noise-exposed male sheet-metal workers using hearing protectors. A longitudinal study of hearing threshold shifts covering fifteen years. Scand Audiol; 23: 123–8, 1994; ▪ Pravilnik o dozvoljenim granicama intenziteta zvuka i šuma: Službeni list SRBiH 1989. Br. 46.; ▪ Pravilnik o opštim mjerama i normativima zaštite na radu od buke u radnim prostorijama.: Službeni list SFRJ, Br. 29/71; ▪ Priručnik za obuku radnika iz oblasti zaštite na radu; ▪ Passchier-Vermeer W. Noise-induced hearing loss from exposure to intermittent and varying noise, EPA report no. 550/9-73-008. Washington, DC: US Environmental Protection Agency, 1973; 																					

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tak SW, Calvert GM. Hearing Difficulty Attributable to Employment by Industry and Occupation. An Analysis of the National Health Interview Survey – United States, 1997-2003. <i>Journal of Occupational and Environmental Medicine</i> 2008; 50:46-56.; ▪ Stanbury M, Rafferty AP, Rosenman KD. Prevalence of Hearing Loss and Work- Related Noise-Induced Hearing Loss in Michigan. <i>Journal of Occupational and Environmental Medicine</i> 2008; 50:72-79. ▪ Hasanbegović H, Mahmutović E. Frequency of hearing impairment in metal industry and repercusion on profesional enabling of deaf. <i>Tuzla: Journal Human, Institute for human rehabilitation</i>, 2011.
<p>Dodatna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ramsden R, Saeed S. Sound, noise and the ear. In: Baxter PJ, Adams PH, Aw TC, Cockcroft A, Harrington JM, eds. <i>Hunters Diseases of Occupations</i>. London: Arnold, 2000; ▪ Franks JR. Analysis of Audiograms for a Large Cohort of Noise-exposed Miners. Cincinnati, OH: US Department of Health and Human Services, Public Health Service, Centers for Disease Control and Prevention, National Institute for Occupational Safety and Health, Division of Biomedical and Behavior Science, 1996; ▪ Glorig A, Dixon Ward W, Nixon J. Damage risk criteria and noise-induced hearing loss. <i>Arch Otolaryngol</i>; 74: 71– 81, 1961; ▪ Gillis H, Harrison C. Hearing levels and hearing protection use in the British Columbia construction industry (1988–1997). Report by the Workers' Compensation Board of British Columbia, 1988; ▪ Kryter KD, Ward DW, Miller JD, Elredge DH. Hazardous exposure to intermittent and steady-state noise. <i>J Acoust Soc Am</i>; 39: 451–64, 1966; ▪ Robinson DW. <i>Industrial Audiology and Hearing Conservation</i>. University of Southampton, 1990; ▪ Hinchcliffe R, Luxon LM, and Williams R. <i>Noise and Hearing</i>. Wiley, 2001; ▪ Sataloff RT, Sataloff J. <i>Occupational Hearing Loss</i>. CRC Press, 2006.
<p>Internet web reference</p>	

Puni naziv predmeta		MENADŽMENT U AUDIOLOGIJI	
Šifra predmeta	LA-IP-16		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	5 ECTS		
Status predmeta	izborni		
Godina studija/semestar	IV godina/VIII semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	3	
	Auditorne vježbe:	0	
	Laboratorijske vježbe:	1	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija		
Ciljevi predmeta	Sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz oblasti menadžmenta u audiologiji.		
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prepoznaju, vrednuju, upravljaju i preispituju intervencije u oblasti audiologije kroz društvene sisteme: obrazovni, zdravstveni, penzioni i socijalni; • primjene osnovna znanja vezana za položaj osoba sa oštećenjem sluha u internacionalnom i nacionalnom kontekstu. 		
Indikativni sadržaj predmeta	<p>Uvod u menadžment u audiologiji, Temeljni pojmovi u menadžmentu, Audiologija u nacionalnom i internacionalnom kontekstu, Audiologija kroz društvene sisteme: obrazovni, zdravstveni, penzioni i socijalni. Uvod u organizaciju rada, organizacija institucija koje se bave audiološkom praksom, Sistematizacija i opis radnih mjesta, Konflikti u organizaciji i rješavanja sporova, Upravljanje specijalističkim, dijagnostičkim i terapijskim postupcima, Profesionalno ponašanje i komunikacija, Upravljanje u znanosti, Audiološka praksa zasnovana na dokazima, deskripcija i tumačenje pojava, tehnike prikupljanja podataka, Sistemsko posmatranje, intervju, sociometrijska tehnika, Ostale metode prikupljanja podataka, kvantifikacija podataka, Promocija zaštite sluha, Evaluacija.</p>		
Metode učenja	<p>Planirane su aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, promatranje i promišljanje i aktivno eksperimentisanje. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logički, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Praktične vježbe u ustanovama u kojima se sprovodi odgoj, obrazovanje i rehabilitacija osoba oštećena sluha; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova. 		

<p>Aktivnost koja se ocjenjuje</p>	<p>Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali bodovanja:</p> <table border="1" data-bbox="683 353 1401 595"> <thead> <tr> <th>Obaveze studenta</th> <th>Bodovi</th> <th>Ukupno</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mini testovi</td> <td>20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Završni ispit</td> <td>25-50</td> <td>50</td> </tr> </tbody> </table>	Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno	Prisutnost na predavanjima	5		Prisutnost na vježbama	5		Aktivnost studenta	10	50	Seminarski rad	10		Mini testovi	20		Završni ispit	25-50	50
Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno																				
Prisutnost na predavanjima	5																					
Prisutnost na vježbama	5																					
Aktivnost studenta	10	50																				
Seminarski rad	10																					
Mini testovi	20																					
Završni ispit	25-50	50																				
<p>Objašnjenje o provjeri znanja</p>	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu mini test (prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu mini test (drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od zadataka višestrukog izbora. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. U izradi i prezentaciji grupnog seminarskog rada učestvuju svi studenti grupe, čije učešće se valorizira pojedinačno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Također, za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 10 bodova. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>																					
<p>Osnovna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Boris P. Uvod u psihologiju: psihologija za nespihologe. Naklada Slap. 2003; ▪ Robert H. Priručnik za menadžere. Zagreb: Profil International, 2003; ▪ Stephen PR. Bitni elementi organizacijskog ponašanja. Zagreb: MATE, 1996; ▪ Bebek B, Kolumbić A. Poslovna etika. Zagreb:Sinergija, 2000; ▪ Hosford-Dunn H, Roeser RJ, Valente M. Audiology. Practice Management. Thieme, 2007; ▪ Glaser R, Traynor R. Strategic Practice Management. A Patient-Centric Approach. Plural Publishing Inc., 2007. 																					

<p>Dodatna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bahtijarević Šiber F. Management ljudskih potencijala. Zagreb: Golden marketing, 1999; ▪ Marušić S. Upravljanje i razvoj ljudskih potencijala. Zagreb: Ekonomski institut Zagreb i ADECO, 2001; ▪ Velimir S, Goran T. Menadžer i pobjednički tim: Čarolija tinskog rada. Zagreb: MEP Consult and Croman, 1998. ▪ Huseinagić E Menadžment u obrazovanju. PrintCom 2011. ▪ Mihajlović B, Kostić N Menadžment u zdravstvu, Cigoja štampa, 2005.
<p>Internet web reference</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ http://www.audiologynow.org/presenters/documents/2012FINALRFPAudmngmt ▪ http://web.me.com/amgroup/NEW_AMG/Welcome.html ▪ http://www.audiologynow.org/presenters/documents/2012FINALRFPAudmngmt.pdf

PRILOZI

Program za Tjelesni i zdravstveni odgoj

U zimskom semestru na prvoj studijskoj godini student bira jedan predmet (tjelesnu aktivnost) sa liste u okviru obaveznog predmeta Tjelesni i zdravstveni odgoj I. U ljetnom semestru na prvoj studijskoj godini student bira jedan predmet (tjelesnu aktivnost) sa liste u okviru obaveznog predmeta Tjelesni i zdravstveni odgoj II.

Predmeti tjelesnog i zdravstvenog odgoja se ne ocjenjuju.

Puni naziv predmeta		TJELESNI I ZDRAVSTVENI ODGOJ I	
Šifra predmeta	ZOP-06		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	1 ECTS		
Status predmeta	obavezan		
Godina studija/semestar	I godina/I semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	0	
	Vježbe:	2	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija Specijalna edukacija i rehabilitacija Poremećaji u ponašanju		

Puni naziv predmeta		TJELESNI I ZDRAVSTVENI ODGOJ II	
Šifra predmeta	ZOP-07		
Nivo predmeta/ ciklus BiH	prvi ciklus FQ-BiH i Bolonje		
Bodovna vrijednost ECTS	1 ECTS		
Status predmeta	obavezan		
Godina studija/semestar	I godina/II semestar		
Sedmični broj kontakt sati:	Predavanja:	0	
	Vježbe:	2	
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli		
Fakultet	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		
Studijski program	Logopedija i audiologija Specijalna edukacija i rehabilitacija Poremećaji u ponašanju		

Tjelesna aktivnost	KOŠARKA
Opis općih i specifičnih znanja i vještina	Studenti će steći teorijska znanja o pravilima i košarkaškim takmičenjima i usavršiti osnovne elemente tehnike i taktike košarkaške igre kao i dobiti upute o uticaju košarke na održavanje i unapređenje pojedinih antropoloških obilježja. Informisanjem o značaju svakodnevnog tjelesnog vježbanja, pravilnoj prehrani, ličnoj higijeni, sportskoj odjeći i obući i ponašanju na sportskim terenima, odgojno se može utjecati na formiranje navike vježbanja u svrhu unapređenja zdravlja, radne učinkovitosti i kvalitete života.
Okvirni sadržaj osnovni program	Cilj nastave košarke je zadovoljiti osnovne potrebe za kretanjem, rekreacijom, te povezivanje preferencija studenata prema određenim kineziološkim aktivnostima u svrhu zadovoljenja potrebe za kretanjem i kvalitete emocionalnog života i zdravlja. Program kolegija Košarka osigurava ponavljanje i učenje osnovnih elemenata tehnike napada (držanje lopte, stav sa i bez lopte, startna kretanja i skokovi, vođenje lopte na mjestu i u kretanju, promjena pravca i brzine kretanja bez lopte i kod vođenja lopte, hvatanje lopte i dodavanje lopte iz mjesta i u kretanju, ubacivanje lopte u koš iz mjesta, u kretanju i iz skoka) i odbrane (stavovi u obrani, kretanje u stavu i kombinirana kretanja, skokovi, oduzimanje i izbijanje lopte, sprečavanje ubacivanja). Kineziološkim operatorima za razvoj brzinske i eksplozivne snage, agilnosti, brzine reakcije, frekvencije pokreta i ravnoteže unaprijedit će se motoričke sposobnosti za uspješnost u košarci. Studenti će dobiti upute o pravilnosti izvedbe, ciljevima vježbi i primjerenom doziranju opterećenja. Program upotpunjuje znanja o očuvanju i unapređenju zdravlja i značaju svakodnevnog tjelesnog vježbanja. Program potiče pozitivne vrijednosti studenata prema tjelesnom vježbanju, a u svrhu njihova osposobljavanja za samoinicijativno cjeloživotno tjelesno vježbanje.
Okvirni sadržaj posebni program	Studenti koji posjeduju viši nivo motoričkih znanja u košarci usavršavat će individualnu i grupnu taktiku napada i odbrane, kolektivne taktike napada (kontranapad, pozicioni napad protiv osobnih i zonskih odbrana) i odbrane (zonske i obrane čovjek na čovjeka). S obzirom na usvojenu tehniku košarkaške igre primijenit će se specifična kondicijska priprema usmjerena na razvoj brzine reakcije, eksplozivne snage (sprint, skokovi, bacanja), agilnost te specifična aerobna i anaerobna izdržljivost. U suradnji sa zainteresiranim studentima organizirati takmičenja u košarci na nivou fakulteta radi provjere motoričkih znanja i sposobnosti te formiranja košarkaške ekipe fakulteta u svrhu sudjelovanja na univerzitetskom takmičenju. Stručno provedeni procesi tjelesnog vježbanja unapređuju i održavaju motoričke sposobnosti čime se povećava mogućnost očuvanja zdravlja i uspjeha u studiju.
Oblici izvođenja nastave	Teorijsko – praktična nastava (vježbe)
Tjelesna aktivnost	AKROBATIKA
Opis općih i specifičnih	Studenti će kroz povijesno-razvojnu analizu akrobatike,

znanja i vještina	evoluciju tehnike akrobatskih elemenata u različitim sportovima upoznati akrobatiku kao samostalan sport, Scensku akrobatiku i njene specifičnosti, Funkcionalnu analizu akrobatskih elemenata u različitim sportovima (sportska gimnastika, ritmička gimnastika, skokovi u vodu, akrobatsko skijanje, trampolining, akrobatski rock'n'roll, klizanje, sportsko padobranstvo, rolanje, snowboarding); sistematizacija elemenata tehnike, Metodiku poučavanja akrobatskih elemenata, Antropološku analizu: utjecaj antropoloških čimbenika na usvajanje akrobatskih elemenata, Transformacije antropoloških karakteristika pod utjecajem primjene sadržaja akrobatike, Kontrola efekata; dijagnostika stanja usvojenosti akrobatskih sadržaja. Primjena akrobatskih sadržaja u različitim promotivnim nastupima.
Okvirni sadržaj osnovni program	Predstavljanje područja; definicija, sadržaja te analiziranje pojma akrobatika; terminologije, historijski razvoj; vrste programa (edukativni, rekreativni, takmičarski, korektivni); karakteristike procesa vježbanja u akrobatici; materijalni zahtjevi (objekti, sprave, pomoćne sprave); kadrovski zahtjevi; kategorizacija i razvrstavanje elemenata; opća načela i posebnosti redoslijeda didaktičkih koraka (izbor i predstavljanje elementa, izbor metode, vrste kretnih sadržaja, nastavni oblici, pomoć i čuvanje, određivanje i otklanjanje grešaka); osnove suđenja.
Okvirni sadržaj posebni program	Tehnika i metodika osnovnih i naprednih elemenata akrobatike. Elementarni oblici kretanja, savladavanje sprava kao prepreka, jednostavniji programi, primjerni za školski sportski odgoj, tehnika i metodika elemenata ženskog i muškog višeboja, osnovni elementi na maloj i velikoj elastičnoj trampolini, praktično usvajanje zahtjeva kod pomoći i čuvanja.
Oblici izvođenja nastave	Teorijsko – praktična nastava (vježbe)
Tjelesna aktivnost	NOGOMET
Opis općih i specifičnih znanja i vještina	Studenti će steći teorijska znanja o pravilima i nogometnim takmičenjima i usavršiti osnovne elemente tehnike i taktike nogometne igre kao i dobiti upute o uticaju nogometa na održavanje i unapređenje pojedinih antropoloških obilježja. Informisanjem o značaju svakodnevnog tjelesnog vježbanja, pravilnoj prehrani, ličnoj higijeni, sportskoj odjeći i obući i ponašanju na sportskim terenima, odgojno se može utjecati na formiranje navike vježbanja u svrhu unapređenja zdravlja, radne učinkovitosti i kvalitete života.
Okvirni sadržaj osnovni program	Cilj nastave nogometa je zadovoljiti osnovne potrebe za kretanjem, rekreacijom, te povezivanje preferencija studenata prema određenim kineziološkim aktivnostima u svrhu zadovoljenja potrebe za kretanjem i kvalitete emocionalnog života i zdravlja. Program kolegija "Nogomet" podrazumijeva ponavljanje i učenje osnovnih elemenata tehnike napada i odbrane: dodavanja i zaustavljanja lopte, zaustavljanje kotrljajućih lopti, zaustavljanje poluisokih i visokih lopti, zaustavljanje lopti odbijenih od tla, razne vrste dodavanja u mjestu i u kretanju sa naglaskom na preciznost izvođenja, pravolinijska i krivolinijska vođenja različitim kontaktnim površinama stopala, žongliranje, odbrambeni stav,

	<p>kretanja u odbrambenom stavu, promjene pravca kretanja sa i bez lopte, oduzimanje lopte. Trenažnim sredstvima za razvoj brzinske i eksplozivne snage, agilnosti, brzine reakcije, frekvencije pokreta i ravnoteže unaprijedit će se motoričke sposobnosti koje su važne za uspješnost u nogometnoj igri. Studenti će dobiti upute o pravilnosti izvedbe, ciljevima vježbi i primjerenom doziranju opterećenja. Program upotpunjuje znanja o očuvanju i unapređenju zdravlja i značaju svakodnevnog tjelesnog vježbanja. Program potiče pozitivne vrijednosti studenata prema tjelesnom vježbanju, a u svrhu njihova osposobljavanja za samoinicijativno cjeloživotno tjelesno vježbanje.</p>
Okvirni sadržaj posebni program	<p>Studenti koji su na većem nivou tehničke pripremljenosti, usavršavat će individualnu i grupnu taktiku napada i odbrane: dijagonalno kretanje u napadu, pomoć prednjem odbrambenom igraču, osnove stvaranja slobodnog prostora za prijem lopte, osnove kretanja u odbrani, probijanje centralne i krilne pozicije sa tri igrača, zatvaranje centralne i krilne pozicije sa 3-4 igrača, brzi napad, kombinovani napad, kontranapad, principi odbrane sa tri i četiri igrača u zadnjem odbrambenom lancu itd.. U suradnji sa zainteresiranim studentima organizirati takmičenja u nogometu na nivou fakulteta radi provjere motoričkih znanja i sposobnosti te formiranja nogometne ekipe fakulteta u svrhu sudjelovanja na univerzitetskom takmičenju. Stručno provedeni procesi tjelesnog vježbanja unapređuju i održavaju motoričke sposobnosti čime se povećava mogućnost očuvanja zdravlja i uspjeha u studiju.</p>
Oblici izvođenja nastave	Teorijsko – praktična nastava (vježbe)
Tjelesna aktivnost	SPORTSKO PENJANJE
Opis općih i specifičnih znanja i vještina	<p>Studenti će steći teorijska znanja o pravilima i sportsko penjačkim takmičenjima i usavršiti osnovne elemente tehnike sportskog penjanja kao i dobiti upute o uticaju penjanja na održavanje i unapređenje pojedinih antropoloških obilježja. Informiranjem o značaju svakodnevnog tjelesnog vježbanja, pravilnoj prehrani, ličnoj higijeni, sportskoj odjeći i obući i ponašanju na sportskim terenima, odgojno se može utjecati na formiranje navike vježbanja u svrhu unapređenja zdravlja, radne učinkovitosti i kvalitete života.</p>
Okvirni sadržaj osnovni program	<p>Cilj nastave sportskog penjanja je zadovoljiti osnovne potrebe za kretanjem, rekreacijom, te povezivanje preferencija studenata prema određenim kineziološkim aktivnostima u svrhu zadovoljenja potrebe za kretanjem i kvalitete emocionalnog života i zdravlja. Program kolegija Sportsko penjanje osigurava upoznavanje sa opremom i čvorovima u sportskom penjanju, učenje osnovnih pojmova, učenje osnovnih elemenata tehnike sportskog penjanja (načini držanja hvatišta i korištenje nožišta, kretanje po stijeni). Kineziološkim operatorima za razvoj brzinske i eksplozivne snage, agilnosti, brzine reakcije, frekvencije pokreta i ravnoteže unaprijedit će se motoričke sposobnosti za uspješnost u sportskom penjanju. Studenti će dobiti upute o pravilnosti izvedbe, ciljevima vježbi i primjerenom doziranju opterećenja. Program upotpunjuje</p>

	<p>znanja o očuvanju i unapređenju zdravlja i značaju svakodnevnog tjelesnog vježbanja. Program potiče pozitivne vrijednosti studenata prema tjelesnom vježbanju, a u svrhu njihova osposobljavanja za samoinicijativno cjeloživotno tjelesno vježbanje.</p>
<p>Okvirni sadržaj posebni program</p>	<p>Studenti koji posjeduju viši nivo motoričkih znanja u sportskom penjanju usavršavat će tehniku penjanja, upoznati se sa penjačkim treningom (kondicijska priprema i specifične vježbe u sportskom penjanju), sa izradom smjerova u sportskom penjanju kao i pripremom i planiranjem penjanja. U suradnji sa zainteresiranim studentima organizirati takmičenja u sportskom penjanju na nivou fakulteta radi provjere motoričkih znanja i sposobnosti te formiranja sportsko-penjačke ekipe fakulteta u svrhu sudjelovanja na univerzitetskom takmičenju. Stručno provedeni procesi tjelesnog vježbanja unapređuju i održavaju motoričke sposobnosti čime se povećava mogućnost očuvanja zdravlja i uspjeha u studiju.</p>
<p>Oblici izvođenja nastave</p>	<p>Teorijsko – praktična nastava (vježbe)</p>
<p>Tjelesna aktivnost</p>	<p>RUKOMET</p>
<p>Opis općih i specifičnih znanja i vještina</p>	<p>Studenti će steći teorijska znanja o pravilima rukometa i rukometnim takmičenjima i usavršiti osnovne elemente tehnike i taktike rukometne igre kao i dobiti upute o uticaju rukometa na održavanje i unapređenje pojedinih antropoloških obilježja. Informisanjem o značaju svakodnevnog tjelesnog vježbanja, pravilnoj prehrani, ličnoj higijeni, sportskoj odjeći i obući i ponašanju na sportskim terenima, odgojno se može utjecati na formiranje navike vježbanja u svrhu unapređenja zdravlja, radne učinkovitosti i kvalitete života.</p>
<p>Okvirni sadržaj osnovni program</p>	<p>Cilj je ovog predmeta upoznavanje studenata s motoričkim postupcima u procesu učenja i usvajanja tehnike i taktike rukometa. Predmet rukomet proučava zakonitosti ove sportske igre koja od sportaša zahtijeva poznavanje različitih struktura gibanja bez lopte i s loptom. Predmet rukomet također proučava i ostale zahtjeve od kojih zavisi uspjeh igrača i pojedinca, prije svega psihomotoričkih sposobnosti, konativne i kognitivne karakteristike igrača. Program potiče pozitivne vrijednosti studenata prema tjelesnom vježbanju.</p>
<p>Okvirni sadržaj posebni program</p>	<p>Studenti koji posjeduju viši nivo znanja u rukometu u toku nastave upoznati će se sa sljedećim tehničko-taktičkim elementima rukometne igre: sistemi igre u odbrani, individualna taktika igre u odbrani, grupna taktika igre u odbrani, kolektivna taktika igre u odbrani, sistem igre u napadu, kontranapad i napad na organizovanu odbranu, kombinacije u napadu, napad sa igračem manje, napad sa igračem više, taktika golmana i njegova uloga u ekipi kao i organizacija turnira u rukometu za studente i studentice.</p>
<p>Oblici izvođenja nastave</p>	<p>Teorijsko – praktična nastava (vježbe)</p>
<p>Tjelesna aktivnost</p>	<p>PLESOVI</p>
<p>Opis općih i specifičnih znanja i vještina</p>	<p>Studenti će steći teorijska znanja o pravilima plesa i plesnim takmičenjima i usavršiti osnovne elemente tehnike plesa kao i dobiti upute o uticaju plesa na održavanje i</p>

	unapređenje pojedinih antropoloških obilježja. Informiranjem o značaju svakodnevnog tjelesnog vježbanja, pravilnoj prehrani, ličnoj higijeni, sportskoj odjeći i obući i ponašanju na sportskim terenima, odgojno se može utjecati na formiranje navike vježbanja u svrhu unapređenja zdravlja, radne učinkovitosti i kvalitete života.
Okvirni sadržaj osnovni program	Cilj nastave plesova je upoznati studente, kroz odabrane teme, sa mogućnostima korištenja plesa, u svrhu poboljšanja kvalitete života i očuvanja zdravlja. Fundamentalni element i sredstvo plesa je prije svega pokret i kretanje. Osnovni program nastave plesa osigurava ponavljanje i učenje osnovnih oblika lokomocije u prostoru, koju čini pet oblika (hodanje, trčanje, poskoci i skokovi, okreti i/ili rotacije i elementi ravnoteže), kao i formiranje motornih stereotipa koji su osnova svih pokreta pojedinih dijelova tijela (glave i vrata, ramenog pojasa i ruku, trupa i nogu), a koji se izvode u osnovnim i svim izvedenim prostornim ravnima u kojima se izvodi određeni pokret. Na bazi izgrađenosti svega prethodno navedenog formira se osnovna tehnika koja služi daljem obogaćivanju kretanja. Kao plesni sadržaji mogu se koristiti prosti i složeni oblici osnovnih kretanja. Studenti će nakon osnovnog programa savladati plesne elemente i strukture, pojedinih vrsta plesa (narodnih, društvenih i umjetničkih) i biti osposobljeni da ples dalje samostalno i po potrebi, sprovode kao sportsku aktivnost, koja djeluje na antropološke sposobnosti čovjeka, služi kao emocionalno rasterećenje, ili koriste samo kao zabavu i razonodu i sl.
Okvirni sadržaj posebni program	Posebni program nastave plesa odnosio bi se na nadogradnju složenijih plesnih elemenata i struktura. Studenti koji posjeduju taj viši nivo znanja u plesu usavršavati i upoznavati će se sa tzv. podvrstama društvenog plesa, kao i primjenom individualnih koreografija na određenu vrstu muzike. U suradnji sa zainteresiranim studentima formirati će se plesna skupina na fakultetu u svrhu sudjelovanja na univerzitetskim manifestacijama. Stručno provedeni procesi tjelesnog vježbanja unapređuju i održavaju motoričke sposobnosti čime se povećava mogućnost očuvanja zdravlja i uspjeha u studiju
Oblici izvođenja nastave	Teorijsko – praktična nastava (vježbe)
Tjelesna aktivnost	FITNESS
Opis općih i specifičnih znanja i vještina	Studenti će steći teorijska znanja o pravilima fitnesa i usavršiti osnovne elemente tehnike fitnesa kao i dobiti upute o uticaju fitnesa na održavanje i unapređenje pojedinih antropoloških obilježja. Informiranjem o značaju svakodnevnog tjelesnog vježbanja, pravilnoj prehrani, ličnoj higijeni, sportskoj odjeći i obući i ponašanju na sportskim terenima, odgojno se može utjecati na formiranje navike vježbanja u svrhu unapređenja zdravlja, radne učinkovitosti i kvalitete života.
Okvirni sadržaj osnovni program	Cilj nastave fitnesa je upoznati studente kroz odabrane teme na značaj vježbanja radi unapređenja psiho – fizičkih sposobnosti, poboljšanja zdravlja, zabave, ugodne komunikacije i druženja sa ljudima. Odnos fitnesa i zdravlja uočljiv je u nizu sposobnosti koje vode tzv.

	<p>aktivnom zdravlju (visokom stepenu zdravlja) u najširem smislu. Program kolegija Fitness omogućit će svim studentima da kroz nastavu Tjelesnog i zdravstvenog odgoja tj. kroz raznovrsne programe fitnessa postignu željene ciljeve u poboljšanju osobne percepcije o tjelesnom izgledu i kondiciji. Osnovni programi FITNESA koji su na raspolaganju svim studentima Univerziteta u Tuzli su:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fitness mix - upoznajte najatraktivnije fitness programe u najraznovrsnijoj varijanti jednog sata tjelesne i zdravstvene kulture fitness mix sata. • Body fitness – ako ste skladno gradjeni a ipak želite da unaprijedite vaš tjelesni izgled Body fitness je program za Vas.(namjenjen je isključivo za žene) • Bodybuilding – pristupite treningu s utezima s ciljem oblikovanja tijela. (namjenjen je isključivo za muškarce) • Body Workout – program kojim će te za najkraće vrijeme ciljanim vježbama fleksibilnosti i različitim oblicima ispoljavanja snage postići balans između tjelesnog izgleda i kondicije. • Pilates mix – osnovni oblici različitih vrsta pilatesa kojima ćete za kratko vrijeme dovesti svoje tijelo u napredne zone funkcionalnosti i tjelesnog izgleda. <p>Svi program će biti prilagođeni karakteristikama i sposobnostima onih studenata koji se odluču za bilo koji od navedenih programskih sadržaja Fitnessa.</p>
Okvirni sadržaj posebni program	<p>Studenti koji posjeduju viši nivo znanja u fitnessu usavršavati i upoznavati će se sa sljedećim programima: Hi - Fitness - upoznajte intenzivne i atraktivne HIT varijante fitness programa na satu tjelesne i zdravstvene kulture (dopunski dio programa – savjeti za izbalansiranu prehranu); Joga-pilates – sat vježbanja kojim ćete upoznati kako ispravnim disanjem i laganim vježbanjem podići na viši nivo tjelesnu i mentalnu kondiciju.</p> <p>"S" fitness – simbolizira liniju ženskog tijela, istaknute grudi, sužen struk, zaobljenu stražnjicu i bokove. Senzualnost, seksipil i samopouzdanje – uz ciljano vježbanje "S" zona, koja žena ne bi htjela imati ove osobine?</p>
Oblici izvođenja nastave	Teorijsko – praktična nastava (vježbe)
Tjelesna aktivnost	AEROBIK
Opis općih i specifičnih znanja i vještina	<p>Studenti će steći teorijska znanja o pravilima aerobika i usavršiti osnovne elemente tehnike aerobika kao i dobiti upute o uticaju aerobika na održavanje i unapređenje pojedinih antropoloških obilježja. Informiranjem o značaju svakodnevnog tjelesnog vježbanja, pravilnoj prehrani, ličnoj higijeni, sportskoj odjeći i obući i ponašanju na sportskim terenima, odgojno se može utjecati na formiranje navike vježbanja u svrhu unapređenja zdravlja, radne učinkovitosti i kvalitete života.</p>
Okvirni sadržaj osnovni program	<p>Cilj nastave Aerobika je upoznati studente kroz odabrane teme na značaj vježbanja radi unapređenja psiho – fizičkih sposobnosti, poboljšanja zdravlja, zabave, ugodne komunikacije i druženja sa ljudima. Program aerobika omogućit će svim studentima da kroz nastavu Tjelesnog i</p>

	<p>zdravstvenog odgoja tj. kroz raznovrsne programe aerobika postignu željene ciljeve u poboljšanju osobne percepcije o tjelesnom izgledu i kondicije a sve to kroz najsavremenije oblike programskih sadržaja aerobika koje će moći praktikovati u okviru nastave Tjelesnog i zdravstvenog odgoja.</p> <p>Osnovni programi AEROBIKA koji su na raspolaganju svim studentima Univerziteta u Tuzli su:</p> <p>LOW AEROBIC – aerobik laganog inteziteta sa jednostavnim koreografijama namijenjen za početnike.</p> <p>HI – AEROBIC – aerobik visokog intenziteta sa malo složenijim koreografijama namijenjen je za one koji su praktikovali neke od programa aerobika.</p> <p>STEP AEROBIC - Ova vrsta aerobika je jedan od najpopularnijih programa. Program karakteriše na početku sata step bez skokova (low impact), da bi se sredinom sata u koreografiju uključilo mnoštvo skokova (high impact), te se ponovo na kraju sata smanjuje intenzitet treninga -izvodi se na steperu).</p> <p>AEROBIC „NEW BODY“ - Pomoću malih utega (0,5 – 2kg, bučice, barukvice) izvode se različite vježbe u aerobnom režimu rada, s ciljem povećavanja repetativne snage mišića gornjeg dijela tijela i razvoj funkcionalnih sposobnosti (kardiovaskularnog i respiratornog sistema).</p> <p>THAI BO - Koriste se načela i koraci borilačkih vještina, ali im je dodana koreografija iz aerobika. Počinje se postupno, da bi se vremenom pojačavao intenzitet vježbi. Zato i postoje početni i napredni programi (treeninzi), a svi su osmišljeni tako da nakon desetominutnog zagrijavanja slijede pokreti gornjeg pa onda donjeg dijela tijela, bazirani na koreografijama sastavljenim od udaraca nogama, rukama, te izmicanjima (eksivažama). Odličan program za one koji imaju namjeru izgubiti suvišne kilograme.</p>
<p>Okvirni sadržaj posebni program</p>	<p>Studenti koji posjeduju viši nivo znanja u fitnessu usavršavati i upoznavati će se sa sljedećim programima:</p> <p>TOTAL BODY CONDITION - Intenzivni aerobik u koji su uključeni skokovi, trčanje i fizičke vježbe za velike grupe mišića abdomena, ruku i nogu. Fizički rad u sklopu sa aerobnim vježbama, daje mogućnost mišićima da se aktiviraju.</p> <p>FIT BALL – Vrsta aerobika koja se radi na velikim loptama na kojima se sjedi, naslanja, poskakuje, odguruje ili valja, a uz to je i izuzetno pogodno trenažno sredstvo za izvođenje vježbi snage, oblikovanja i istezanja.</p> <p>CALLANETICS - Sat callaneticsa se sastoji od izvođenja vježbi za svaku pojedinu grupu mišića uz veliki broj ponavljanja dok ne dodje do „otkaza“, tj. do potpunog iscrpljenja mišića. Ovo je program kojim će te izgraditi mišićnu definiciju odnosno za kratko vrijeme formirati vretenasto tijelo.</p>
<p>Oblici izvođenja nastave</p>	<p>Teorijsko – praktična nastava (vježbe)</p>
<p>Tjelesna aktivnost</p>	<p>KARATE</p>
<p>Opis općih i specifičnih znanja i vještina</p>	<p>Studenti će steći teorijska znanja o karateu, pravilima karatea i takmičenjima u karateu i usavršiti osnovne elemente tehnike i taktike karatea kao i dobiti upute o uticaju karatea na održavanje i unapređenje pojedinih</p>

	antropoloških obilježja. Informisanjem o značaju svakodnevnog tjelesnog vježbanja, pravilnoj prehrani, ličnoj higijeni, sportskoj odjeći i obući i ponašanju na sportskim terenima, odgojno se može utjecati na formiranje navike vježbanja u svrhu unapređenja zdravlja, radne učinkovitosti i kvalitete života.
Okvirni sadržaj osnovni program	Cilj nastave karatea je optimalan razvoj motoričkih osobina i sposobnosti usmjerenim kineziološkim aktivnostima, te povezivanje preferencija studenata prema određenim aktivnostima u svrhu zadovoljenja potrebe za kretanjem i podizanje kvalitete života i zdravlja na viši nivo. Program karate, zasnovan na principima borilačkih sportova, osigurava edukaciju i usavršavanje tehnika koje mogu doprinijeti stvaranju kvalitetnijih preduslova lične zaštite, i zadovoljenju ličnih potreba za kretanjem u oblicima koji nisu svakidašnji; (stavovi, blokovi, ručni udarci, nožni udarci, čišćenja, košenja, kate za usavršavanje kretanja, i dr.).Kineziološkim operatorima poboljšat će se koordinativne sposobnosti, agilnost, eksplozivna snaga kao i funkcije kardiovaskularnog i respiratornog sistema posebnim vježbama disanja. Studenti će dobiti informacije o uslovima i načinu upotrebe tehnika u svrhu jačanja samopouzdanja te stvaranja osjećaja zadovoljenja potreba za kretanjem acikličnog tipa. Program potiče pozitivan osjećaj potreba za tjelesnim vježbanjem uopšte, te motiviše studente na stvaranje i kreacije.
Okvirni sadržaj posebni program	Studenti koji posjeduju viši nivo tehničkih znanja iz predmeta karate usavršavati će kompleksnije oblike sportske borbe, koji su kreirani po uzoru na situaciju u kojoj se te tehnike mogu primijeniti (dogovoreni sparing, kombinacije nožnih udaraca u mjestu i u kretanju, rad na trenažerima), a u svrhu zaštite i očuvanja zdravlja. Program se provodi dozirano uz kontrolu opterećenja i ispravnosti tehničke izvedbe, sa akcentom na zaštitu od povređivanja prilikom izvođenja određenih tehnika (naročito pri radu na trenažerima). Potrebno je razvijati interakcijski pristup vježbama kako bi došla do izražaja kreacija studenata koje će pozitivno uticati na motivaciju prilikom izvođenja vježbi. Stručno provođenje programa utiče na očuvanje postojećeg stanja subjekta, te dovođenja istog u novo stanje na višem nivou u smislu motoričke spremnosti kao i očuvanju zdravlja.
Oblici izvođenja nastave	Teorijsko – praktična nastava (vježbe)
Tjelesna aktivnost	SAMOODBRANA
Opis općih i specifičnih znanja i vještina	Studenti će steći teorijska znanja o samoodbrani, pravilima samoodbrane i usavršiti osnovne elemente tehnike i taktike samoodbrane kao i dobiti upute o uticaju samoodbrane na održavanje i unapređenje pojedinih antropoloških obilježja. Informisanjem o značaju svakodnevnog tjelesnog vježbanja, pravilnoj prehrani, ličnoj higijeni, sportskoj odjeći i obući i ponašanju na sportskim terenima, odgojno se može utjecati na formiranje navike vježbanja u svrhu unapređenja zdravlja, radne učinkovitosti i kvalitete života.
Okvirni sadržaj osnovni program	Cilj nastave samoodbrane je optimalan razvoj motoričkih osobina i sposobnosti usmjerenim kineziološkim

	<p>aktivnostima, te povezivanje preferencija studenata prema određenim aktivnostima u svrhu zadovoljenja potrebe za kretanjem i podizanje kvalitete života i zdravlja na viši nivo. Program samoodbrane zasnovan na principima borilačkih sportova, osigurava edukaciju i usavršavanje tehnika koje mogu doprinijeti stvaranju kvalitetnijih preduslova lične zaštite (stavovi, kretanje sa izmicanjem (eskivaže), blokovi, osnovne odbrane od raznih hvatova, ručni udarci, nožni udarci, kate za usavršavanje kretanja, i dr.). Kineziološkim operatorima poboljšat će se koordinativne sposobnosti, agilnost, eksplozivna snaga kao i funkcije kardiovaskularnog i respiratornog sistema posebnim vježbama disanja. Studenti će dobiti informacije o uslovima i načinu upotrebe tehnika u svrhu samoodbrane. Program potiče pozitivan osjećaj potreba za tjelesnim vježbanjem, te jačanje samopouzdanja kao faktora motivacije za stvaranjem i kreacijama studenata.</p>
Okvirni sadržaj posebni program	<p>Studenti koji posjeduju viši nivo tehničkih znanja iz predmeta samoodbrana usavršavati će kompleksnije oblike iste koji su kreirani po uzoru na situaciju u kojoj se te tehnike mogu primijeniti (odbrane od noža, palice, pištolja), a u svrhu zaštite i očuvanja zdravlja. Program se provodi dozirano uz kontrolu opterećenja i ispravnosti tehničke izvedbe, sa akcentom na zaštitu od povređivanja prilikom izvođenja određenih tehnika. Razvijati interakcijski pristup vježbama kako bi došle do izražaja kreacije studenata koje će pozitivno uticati na motivaciju prilikom izvođenja vježbi. Stručno provođenje programa utiče na očuvanje i povećanje postojećeg stanja subjekta u smislu motoričke spremnosti kao i očuvanju zdravlja</p>
Oblici izvođenja nastave	Teorijsko – praktična nastava (vježbe)
Tjelesna aktivnost	TAE-BO
Opis općih i specifičnih znanja i vještina	<p>Studenti će steći teorijska znanja o tae-bo načinu vježbanja, pravilima tae-bo vježbanja i usavršiti osnovne elemente tehnike i taktike tae-bo vježbanja kao i dobiti upute o uticaju tae-bo vježbanja na održavanje i unapređenje pojedinih antropoloških obilježja. Informisanjem o značaju svakodnevnog tjelesnog vježbanja, pravilnoj prehrani, ličnoj higijeni, sportskoj odjeći i obući i ponašanju na sportskim terenima, odgojno se može utjecati na formiranje navike vježbanja u svrhu unapređenja zdravlja, radne učinkovitosti i kvalitete života.</p>
Okvirni sadržaj osnovni program	<p>Cilj nastave tae-bo je optimalan razvoj motoričkih osobina i sposobnosti usmjerenim kineziološkim aktivnostima, te povezivanje preferencija studenata prema određenim aktivnostima u svrhu zadovoljenja potrebe za kretanjem i podizanje kvalitete života i zdravlja na viši nivo. Program tae-bo, zasnovan na principima borilačkih sportova, izvodi se uz muziku, te osigurava edukaciju i usavršavanje tehnika udaračkih borilačkih sportova, koje mogu doprinijeti stvaranju kvalitetnijih preduslova zdravstvene zaštite (stavovi, kretanje sa izmicanjem (eskivaže), blokovi, ručni udarci, nožni udarci, koreografije ručnih i nožnih tehnika). Kineziološkim operatorima poboljšat će se koordinativne sposobnosti, segmentarna brzina, agilnost,</p>

	aerobna izdržljivost, i funkcionalne sposobnosti uz redukciju tjelesne težine. Studenti će dobiti informacije o uslovima i načinu upotrebe tehnika u svrhu aerobnog vježbanja koje zadovoljava potrebe za istim. Program potiče pozitivan osjećaj potreba za tjelesnim vježbanjem, smanjuje stres, a muzika uz koreografiju pozitivno motiviše studente/ice na stvaranje i kreaciju novih koreografija
Okvirni sadržaj posebni program	Studenti koji posjeduju viši nivo motoričkih i funkcionalnih sposobnosti usavršavat će kompleksnije oblike vježbanja koji su kompleksni po strukturi, a u svrhu očuvanja i poboljšanja postojećeg nivoa zdravlja. Program se provodi dozirano uz kontrolu opterećenja i ispravnosti tehničke izvedbe složenih elemenata u kreacijama uz muziku sa akcentom na zaštitu od povređivanja prilikom izvođenja određenih tehnika. Razvijati interakcijski pristup vježbama kako bi došle do izražaja kreacije studenata koje će pozitivno uticati na motivaciju prilikom izvođenja istih. Stručno provođenje programa u prijatnom ambijentu i uz muziku potiče osjećaj „prijatnog“ vježbanja koji svojim načinom i svakodnevnom primjenom utiče na očuvanje i povećanje postojećeg stanja subjekta u smilu motoričke spremnosti kao i očuvanju zdravlja.
Oblici izvođenja nastave	Teorijsko – praktična nastava (vježbe)
Tjelesna aktivnost	BADMINTON
Opis općih i specifičnih znanja i vještina	Studenti će steći teorijska znanja o pravilima u badmintonu, takmičenjima u badmintonu i usavršiti osnovne elemente tehnike i taktike igre kao i dobiti upute o uticaju badmintona na održavanje i unapređenje pojedinih antropoloških obilježja
Okvirni sadržaj osnovni program	Cilj nastave badmintona je studente osposobiti za samostalnu igru usvajanjem osnovnih elemenata tehnike: forhend udarac ispod ruke, forhend udarac iznad glave, bekhend udarac ispod ruke, visoki servis i kratki servis te kretanja po terenu: u smjeru naprijed-nazad. Informirati studente o osnovama tehnike i taktike igre te trenajnim vježbama koje unapređuju: brzinu, ritam, koordinaciju i eksplozivnu snagu. Kineziološkim operatorima opće kondicijske pripreme uticati na razvoj i unapređenje eksplozivne snage, brzine, koordinacije, fleksibilnosti i preciznosti.
Okvirni sadržaj posebni program	Studenti koji posjeduju višu nivo motoričkih znanja o badmintonu usavršavat će elemente tehnike i taktike u igri: anticipacija, korištenje središnje pozicije, važnost promjene ritma i brzine. Osposobiti studente za igru parova – izmjena igrača i taktici u igri parova: važnost servisa, napadački stil igre, važnost odbrane, kretanja u prijelazu iz odbrane u napad. Istodobno upoznati studente sa specifičnostima igre mješovitih parova. Specifičnom kondicijskom pripremom unaprijediti sposobnosti za efikasnu igru. Provoditi različite sisteme takmičenja među studentima. Pojedince s većom motivacijom usmjeravati u klubove i sportsku poduku.
Oblici izvođenja nastave	Teorijsko – praktična nastava (vježbe)
Tjelesna aktivnost	STOLNI TENIS

<p>Opis općih i specifičnih znanja i vještina</p>	<p>Studenti će steći teorijska znanja o pravilima u stolnom tenisu, takmičenjima i usavršiti osnovne elemente tehnike i taktike stolnog tenisa kao i dobiti upute o uticaju stolnog tenisa na održavanje i unapređenje pojedinih antropoloških obilježja. Informisanjem o značaju svakodnevnog tjelesnog vježbanja, pravilnoj prehrani, ličnoj higijeni, sportskoj odjeći i obući i ponašanju na sportskim terenima, odgojno se može utjecati na formiranje navike vježbanja u svrhu unapređenja zdravlja, radne efikasnosti i kvalitete života.</p>
<p>Okvirni sadržaj osnovni program</p>	<p>Cilj nastave stolnog tenisa je usavršavanje osnovnih elemenata stolnog tenisa, kao i usvajanje znanja o strukturi rekreativnog treninga u stolnom tenisu. Tokom redovnih rekreativnih treninga može se uticati na razvoj preciznosti, koordinacije i gibljivosti kao i osposobiti studente za samostalnu igru, učenjem osnovnih elemenata tehnike (forhend i bekend, servis, imitacija pravilnog pokreta) te kombinacijom osnovnih elemenata u igri. Upoznati studente o tehničkoj pripremi. Istovremeno kineziološkim operatorima utjecati na dominantne motoričke sposobnosti u stolnom tenisu: brzinu, izdržljivost, snagu, koordinaciju, agilnost, ravnotežu i funkcionalne sposobnosti.</p>
<p>Okvirni sadržaj posebni program</p>	<p>Studenti koji posjeduju viši nivo motoričkih znanja usavršavat će tehniku elemenata radi efikasnije igre i upoznati nova taktička znanja (servis i vraćanje servisa, sistemi igre u napadu i obrani, taktika u igri protiv napada, taktika u igri protiv obrane).</p> <p>Osim osnovne kondicijske pripreme studenti će dobiti upute o kineziološkim operatorima specifične kondicijske pripreme i primjeni stolnoteniskih kondicijskih vježbi s partnerom, s robotom i više loptica.</p> <p>Organizirat će se na nivou fakulteta turniri u stolnom tenisu a, a studenti će se uputiti i poticati da se uključe u organizaciju i sistem rekreativnih liga u stolnom tenisu.</p>
<p>Oblici izvođenja nastave</p>	<p>Teorijsko – praktična nastava (vježbe)</p>
<p>Tjelesna aktivnost</p>	<p>TENIS</p>
<p>Opis općih i specifičnih znanja i vještina</p>	<p>Studenti će steći teorijska znanja o pravilima u tenisu, takmičenjima u tenisu i usavršiti osnovne elemente tehnike i taktike tenisa kao i dobiti upute o uticaju tenisa na održavanje i unapređenje pojedinih antropoloških obilježja. Informisanjem o značaju svakodnevnog tjelesnog vježbanja, pravilnoj prehrani, ličnoj higijeni, sportskoj odjeći i obući i ponašanju na sportskim terenima, odgojno se može utjecati na formiranje navike vježbanja u svrhu unapređenja zdravlja, radne efikasnosti i kvalitete života</p>
<p>Okvirni sadržaj osnovni program</p>	<p>Cilj nastave tenisa je osposobiti studente za samostalnu igru usvajanjem osnovnih elemenata tehnike (forhend, bekend, servis, smeš, volej). Program kolegija tenisa osigurava ovladavanje specifičnim elementima tehnike i osnovama taktike igre: napadom nakon servisa, napadom s osnovne crte i iz osnovnog polja te taktikom obrane nakon prijema servisa kao i analizom frekvencija situacijskih parametara tenisa, samoocjenjivanjem efikasnosti tehničkih elemenata i usvajanje informacija o programima kondicijskih vježbi u svrhu prevencije ozljeda</p>

	specifičnih u tenisu.
Okvirni sadržaj posebni program	<p>Za studente koji posjeduju viši nivo motoričkih znanja o tenisu primijenit će se kineziološki operatori koji pridonose usavršavanju elemenata tehnike na kojima se temelje individualni taktičko-situacijski elementi igre. Osposobiti studente za igru parova. Usavršavati tempo igre, pokrivanje prostora te napadačku igru na mreži.</p> <p>Primjenjivati će se kompleksi trenažnih operatora za razvoj i održavanje bazičnih i specifičnih funkcionalno-motoričkih sposobnosti. Osobito isticati i povezivati značaj igračke inteligencije, koncentracije, vizualizacije, motivacije i kontrole psihološkog pritiska s obzirom na specifičnosti budućeg zanimanja. Provoditi različite sisteme takmičenja među studentima, upoznati ih s organizacijom tenis turnira te sistemom poduke i edukacije za učitelje tenisa.</p>
Oblici izvođenja nastave	Teorijsko – praktična nastava (vježbe)
Tjelesna aktivnost	ODBOJKA
Opis općih i specifičnih znanja i vještina	<p>Studenti će steći teorijska znanja o pravilima i odbojkaškim takmičenjima i usavršiti osnovne elemente tehnike i taktike odbojkaške igre kao i dobiti upute o uticaju odbojke na održavanje i unapređenje pojedinih antropoloških obilježja. Informisanjem o značaju svakodnevnog tjelesnog vježbanja, pravilnoj prehrani, ličnoj higijeni, sportskoj odjeći i obući i ponašanju na sportskim terenima, odgojno se može utjecati na formiranje navike vježbanja u svrhu unapređenja zdravlja, radne učinkovitosti i kvalitete života.</p>
Okvirni sadržaj osnovni program	<p>Cilj nastave odbojke je zadovoljiti osnovne potrebe za kretanjem, rekreacijom, te povezivanje preferencija studenata prema određenim kineziološkim aktivnostima u svrhu zadovoljenja potrebe za kretanjem i kvalitete emocionalnog života i zdravlja. Program kolegija "ODBOJKA" podrazumijeva ponavljanje i učenje osnovnih elemenata tehnike kompleksa igre I i kompleksa igre II: Gornje (vršno) odbijanje, donje (podlaktično) odbijanje, blok, smeč, servis, prijem servisa, odbrana polja, klizeći upijač. Trenažnim sredstvima za razvoj brzinske i eksplozivne snage, agilnosti, brzine reakcije, frekvencije pokreta i ravnoteže unaprijedit će se motoričke sposobnosti koje su važne za uspješnost u odbojkaškoj igri. Studenti će dobiti upute o pravilnosti izvedbe, ciljevima vježbi i primjerenom doziranju opterećenja. Program upotpunjuju znanja o očuvanju i unapređenju zdravlja i značaju svakodnevnog tjelesnog vježbanja. Program potiče pozitivne vrijednosti studenata prema tjelesnom vježbanju, a u svrhu njihova osposobljavanja za samoinicijativno cjeloživotno tjelesno vježbanje.</p>
Okvirni sadržaj posebni program	<p>Studenti koji su na većem nivou tehničke pripremljenosti, usavršavat će individualnu i grupnu taktiku napada i odbrane: Penal, dupli penal, alma, rus, samozaštita bloka, zona odgovornosti, taktika servisa, taktika prijema lopte itd. U suradnji sa zainteresiranim studentima organizirati će se takmičenja u odbojci na nivou fakulteta radi provjere motoričkih znanja i sposobnosti te formiranja odbojkaške ekipe fakulteta u svrhu sudjelovanja na univerzitetskom takmičenju. Stručno provedeni procesi tjelesnog vježbanja</p>

	unapređuju i održavaju motoričke sposobnosti čime se povećava mogućnost očuvanja zdravlja i uspjeha u studiju.
Oblici izvođenja nastave	Teorijsko – praktična nastava (vježbe)